

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

[Lunge, F. H. R.]

Statsrätt
Acta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN OCH LOKALFÖRENINGARNA

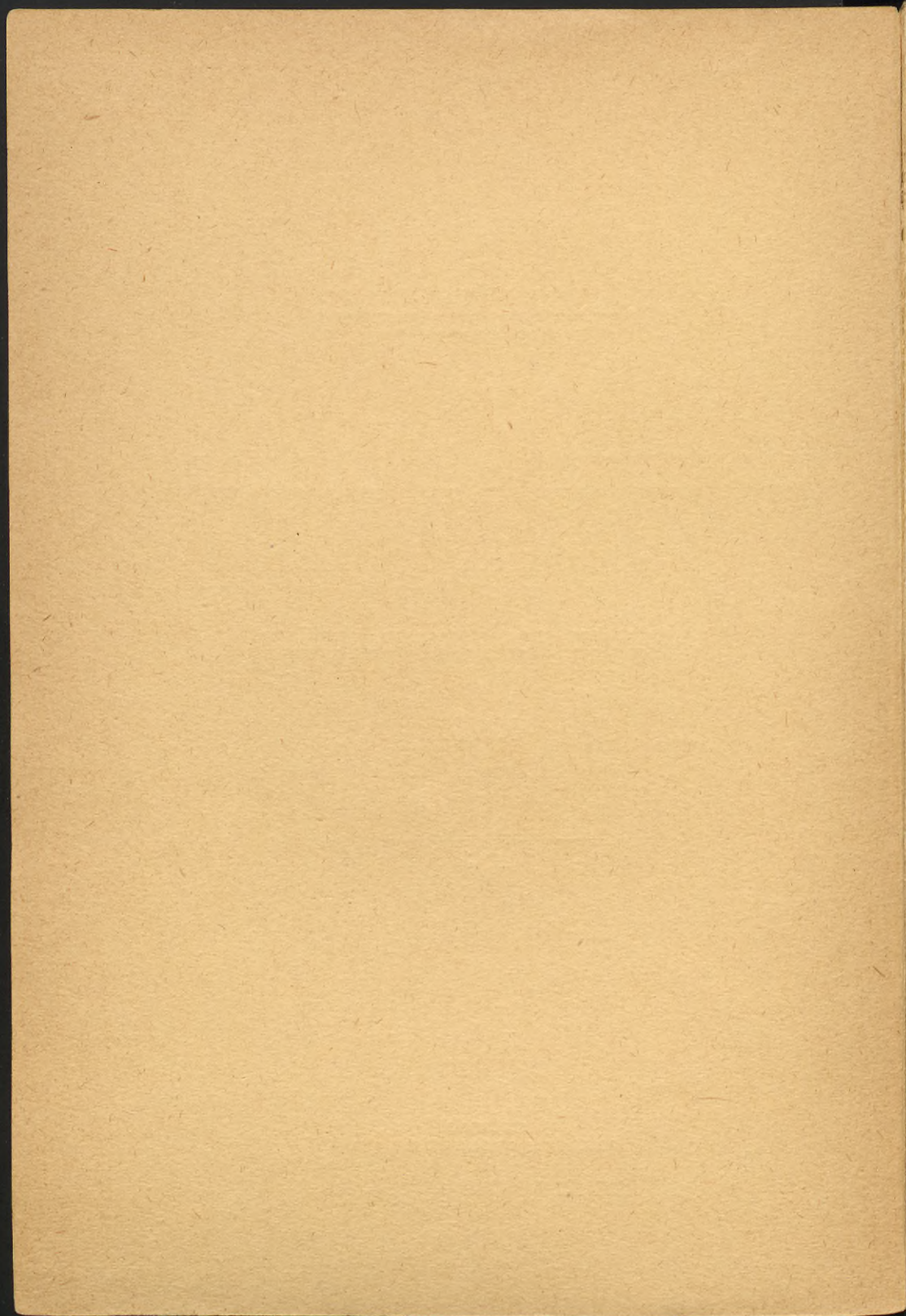
FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1910.

STOCKHOLM
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI, 1911.

ÅRSBERÄTTELSE
FÖR
LANDSFÖRENINGEN
OCH
LOKALFÖRENINGARNA
FÖR
KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT
1910.

STOCKHOLM,
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI 1911.

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN

OCH

LOKALFÖRENINGARNA

FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1910.

4

STOCKHOLM

FRANZ & SOHN BOKFÖRLAG

Centralstyrelsens för Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt årsberättelse 1910.

De svenska kvinnornas rösträttsfråga har under det gångna året endast interpellationsvis varit föremål för behandling i riksdagen och har därför ej ett anteckna några direkt politiska vares sig segrar eller nederlag. Men detta oaktat har rörelsen vunnit i styrka och utbredning. Såsom en av de förnämsta orsakerna härtill måste anses kvinnornas vidgade kommunalpolitiska rättigheter och därmed följande alltmera vidgade sociala intressen.

Med den omfattning som Landsföreningen nu nått är det ju helt naturligt, att bildandet av nya föreningar ej kan fortgå efter samma proportion som hittills, men icke desto mindre ha under 1910 bildats 12 nya rösträttsföreningar i olika delar av landet. De nya föreningarna äro: Vivsta varv, Sund, Svartvik, Kungsör, Charlottenberg, Kristinehamn, Uddeholm, Munkfors, Surte, Krokstrand, Tranås och Yxhult. Vidare ha bildats 12 filialer till större lokalföreningar, nämligen: Krylbo, Forshaga, Väse, Sölvesborg, Ljungbro, Vadstena, Eringsboda, Mörrum, Ånge, Torpshammar, Vännäs och Vindelö. Under året ha följande föreningar på grund av lokala svårigheter nedlagt arbetet eller uppgått i närliggande föreningar, nämligen: Mölnbo, Glommerstråsk, Hellekis, Båstad, Boden, Tvååker och Valdemarsvik. Föreningsantalet, som den 31 december 1909 uppgick till 157, utgjorde således den 31 december 1910 174, därav 12 filialer. Länsförbund ha under året bildats i Skaraborgs och Uppsala län; inalles finnas nu 11 länsförbund.

I centralstyrelsens 7:de årsmöte, som ägde rum i Jönköping 10—11 januari, deltog 65 centralstyrelsemedlemmar, representerande 53 föreningar. Dessa voro:

*Antalet
lokalför-
eningar.*

*Central-
styrelsens
årsmöte.*

Fröken A. Whitlock, ständig ledamot; fru A. Larsson, suppleant, Arvika; fröken S. Dahlin, suppleant, Borås; fröken H. Löfgren, Eksjö; fröken E. Wester, suppleant, Engelholm; fröken H. Holm, Eskilstuna; fru E. Alkman, suppleant, Eslöv; fröken V. Olander, Falun; fröken L. Torén, Flen; fröken E. Pålman, Gnesta; fru B. Bergin, Gränna; fru F. Carlberg, Göteborg; fröken E. Törnmarck, Hjo; fru G. Bodén, suppleant, Hjo; fru K. Borg, Hälsingborg; fru E. Persson, Hörby; fröken E. Olsson, Jönköping; friherrinnan E. Lilliecreutz, suppleant, Jönköping; fru H. Runbäck, Kalmar; fröken T. Schmidt, Karlshamn; fröken S. Kruse, Karlskrona; fru G. Hellberg, Karlstad; fru E. Billing, Kristianstad; fröken A. Olin, suppleant, Kristianstad; fröken J. Wallerstedt, Linköping; fröken S. Hjelmqvist, Ljungby; dr H. Borelius, Lund; fru A. Wicksell, suppleant, Lund; fru E. Hanzén, suppleant, Malmö; fru A. Florén, Mariestad; fru J. Lindberger, suppleant, Mariestad; fröken E. Kosack, Mjellby; fru A. Andersson, Norrahammar; fru A. Svahn, suppleant, Norrahammar; fröken I. Öhrström, Nyköping; fru G. Carlström, Nässjö; fru H. Juréen, Oskarshamn; fröken G. Planting-Gyllenbåga, Rogberga; fru. H. Silverstolpe, suppleant, Rogberga; fru A. Tønning, Ronneby; fröken E. Svensson, suppleant, Ronneby; fru I. Johansson, suppleant, Säffle; fru J. Velandar, Skara; fröken M. Andersson, suppleant, Skövde; fru J. Rydström, Stenstorp; dr L. Wahlström, Stockholm; fröken S. Bergman, Stockholm; fru E. Boheman, suppleant, Stockholm; fru A. Widebeck, Strängnäs; fröken I. Nilsson, Strömstad; fröken E. Wahlqvist, Sundsvall; fru J. Helander, Söderköping; fröken A. Nyström, suppleant, Söderköping; fröken S. Wollter, Trollhättan; fru G. Zackau, Uddevalla; fröken H. Siedberg, Ulricehamn; fru A. Stenman, suppleant, Ulricehamn; fröken A. Grönfeldt, suppleant, Umeå; fru E. Hagen, Uppsala; fröken O. Andersson, suppleant, Varberg; fru A. Lénström, Vaxholm; fru C. Benedicks-Bruce, Visby; fröken I. Bergius, Vänersborg; dr G. Petrini, Växjö; fru E. Agrelius, Örebro.

Första dagen upptogs av ett enskilt möte på förmiddagen och ett halvenskilt möte på aftonen; andra dagen hölls dels ett enskilt möte på förmiddagen, dels ett offentligt möte på aftonen.

Centralstyrelsemötet öppnades av dr Lydia Wahlström, som i korthet redogjorde för den kvinnliga rösträttsfrågans läge. V. U. hade vänt sig till statsminister Lindman för att få reda på regeringens ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt och för att få veta, huruvida man kunde motse någon kungl. proposition under den stundande riksdagen. Statsministern hade i sitt svar framhållit svårigheten att skapa en stor ny väljarkår innan man visste, huru den utsträckta rösträtten för män skulle verka, varjämte han hänvisat till frågans outredda skick samt meddelat, att någon utredning icke vore att vänta förrän till nästa års riksdag. Någon proposition hade regeringen icke ämnat framlägga under innevarande riksdagsperiod.

Härefter företogs val av ordförande, v. ordförande, skattmästare och sekreterare. Härtill utsågos genom öppen omröstning dr. Lydia Wahlström, fröken Signe Bergman, fröken Oxianne Thorstenson

och fru Ezaline Boheman. Till v. skattmästare utsågs dessutom fröken Thorborg Widebeck.

Sedan de mindre föreningsangelägenheterna blivit behandlade inledde fru Frigga Carlberg frågan: *Vad kan göras för att underlätta bildandet av kvinnliga rösträttsföreningar?* och fröken Signe Wollter: *Möjligheten att i landsorten anordna instruktionskurser för F. K. P. R.* Den härpå följande diskussionen utmynnade i en önskan om utgivandet av en kortfattad handledning för rösträttsföreningars skötande.

Frågan om *F. K. P. R:s ställning till upptagandet av manliga medlemmar* inleddes av fröken Elin Pålman. Förslaget såväl fördelar som nackdelar framhöllos. Av diskussionen framgick att i en del föreningar hade män redan vunnit inträde och att om den vunna erfarenheten härav vore endast gott att säga. Något uttalande gjordes ej.

Fru Ezaline Boheman inledde frågan: *Huru kunna L. K. P. R:s broschyrer och flygblad vinna den effektivaste spridningen?* Mötet enades om följande förslag:

- 1) att sända rösträttslitteratur som bilagor med dagliga tidningar;
- 2) att varje medlem inom lokalaföreningarna skulle åtaga sig att sprida ett visst antal exemplar;
- 3) att man skulle insända ett ex. av varje broschyr till statsministern med uppgift om upplagans storlek.

På aftonens halvenskilda möte inledde fru Caroline Benedicks-Bruce frågan: *Huru få till stånd en kraftigare propaganda för rösträttsidén, särskilt på landsbygden?* Under diskussionen förordades inrättandet av "rösträttskolonier" under sommaren efter amerikanskt mönster, samt framhölls betydelsen av att rösträttskvinnorna intresserade sig även för andra kvinnoorganisationer.

Den andra frågan: *Vad kan göras för att ej nya viktiga, socialpolitiska frågor, såsom förbudsfrågan, arbetarfrågan m. fl. skola skjuta undan kvinnornas rösträttsfråga?* inleddes av fröken Elin Wahlqvist, som framhöll att frågor sådana som dessa ingalunda behöva lösas före kvinnornas rösträttsfråga. Många osynliga broar förde från dessa olika sociala frågor över till kvinnornas rösträttsfråga och tvärtom. Kvinnorna beröras i lika hög grad av dessa frågor som männen.

Mötets glanspunkt blev ovedersägligen fru Anna Wicksells föredrag över ämnet: *De gifta kvinnorna och de nya kommunalförordningarna.* Det var märkliga saker talarinnan framlade. Som var och en torde erinra sig, motionerade Liberala samlingspartiet på L. K. P. R:s begäran under 1908 års riksdag om en extra

kommunal tilläggsröst för gift kvinna utan egen beskattningsbar inkomst. Förslaget föll då, men nu bevisade fru Wicksell att man genom de nya förordningarna hade tillerkänt de gifta kvinnorna ungefär motsvarande rättigheter. Med den lydelse Bevillningsförordningens 11:e § nu har kan en gift kvinna, förutsatt att hennes och hennes mans sammanräknade inkomst uppgår till minst 500 kr., fordra egen debetsedel och därmed kommunal rösträtt på en inkomst, som praktiskt taget kan vara hur liten som helst, låt oss säga 10 kr., ja, i en del fall endast 1 kr.,¹ nämligen om mannens inkomst överstiger 1,800 kr., och vilken gift kvinna kan ej genom utfört arbete, förskaffa sig en inkomst på exempelvis 10 kr. att deklarerera för?

Enligt § 11 får det bevillningsfria avdraget icke dras från mannens och hustruns inkomster var för sig, utan skola båda inkomstsummorna först adderas och avdraget sedan subtraheras. Om nu mannen deklarerar för t. ex. 490 kr. på en ort, där det bevillningsfria avdraget är 450 kr., och hustrun skaffar sig 10 kr. att deklarerera för, blir summan av deras inkomster alltså 500 kr., och om därifrån dras 450 kr., så återstår 50 kr. att skatta för. Av dessa 50 kr. skall, enligt förordningen, mannen skatta för $\frac{49}{50}$ och hustrun för $\frac{1}{50}$. Han skattar alltså för 49 kr. och får en röst och hon för 1 kr. och får likaledes en röst. Hade mannen ensamt skattat för de 50 kronorna, hade han ändock icke haft mer än en röst. Där hava vi i själva verket den extra tilläggsrösten. Om man gör sig besvär med att göra en del olika uträkningar, skall man snart finna, att denna extra tilläggsröst förekommer i en hel del olika fall och ävenledes en bra bit högre upp på röstskalan, än i det nu nämnda exemplet.

Starka applåder följde på detta intressanta föredrag, som sedan livligt diskuterades i pressen och väckte stor uppmärksamhet över allt i landet.

Frågan: *Om kvinnliga stadsfullmäktige* inleddes av fröken Elin Olsson, som påminde om att kvinnorna under arbetet för den politiska rösträtten ej finge glömma de kommunala rättigheter, som de redan ägde, och betonade vikten av att kvinnorna delta i det kommunala samhällsarbetet och begagnade sin kommunala rösträtt.

På andra dagens enskilda möte talade fru Anna Wicksell om *Den internationella rösträttsrörelsens betydelse för den nationella,*

¹ Genom de nya skattelagarna har en förändring inträtt härutinnan, så att för gift kvinna den minsta bevillningsbara inkomsten numera utgör 10 kr.

och omedelbart härefter redogjorde fröken Signe Bergman för den villkorliga inbjudan till The International Woman Suffrage Alliance att hålla sin sjätte kongress i Stockholm sommaren 1911, som framförts av den svenska delegationen vid kongressen i London förra året.

Mötet beslöt enhälligt:

1) att utfärda en definitiv inbjudan till kongressens hållande i Stockholm 1911;

2) att överlåta åt V. U. att föreslå dagarna för kongressen;

3) att tillsätta en första förberedande kommitté, bestående av V. U. samt fruarna Carlberg, Hagen och Petrini.

Förslaget om ändring av vissa paragrafer i L. K. P. R:s stadgar inleddes av d:r Lydia Wahlström, som framhöll nödvändigheten av en förenklad organisation sedan rörelsen vuxit till sin nuvarande storlek. Som medel härtill föreslogs att varje läns föreningar skulle sammansluta sig till ett länsförbund. Dessa länsförbunds ordförande skulle utgöra centralstyrelsen. Därigenom skulle centralstyrelsen bli mindre, V. U:s arbete förenklas och samarbetet befördras. Efter en livlig diskussion avslog mötet så gott som enhälligt stadgeändringförslaget, men uppdrog åt V. U. att till nästa centralstyrelsemöte framkomma med ett nytt förslag.

Fröken Signe Bergman inledde frågan: *Böra kvinnorna under några förhållanden låta partiintresset gå före rösträttsintresset?* Talarinnan påvisade, att kvinnornas rösträttsfråga blivit en parti-fråga och därmed också en politisk fråga, sedan två av de politiska partierna upptagit den på sitt program, och att kvinnornas stora uppgift nu vore att bryta högerens motstånd. Ett kraftigt vapen härtill hade kvinnorna fått i sina ökade kommunala rättigheter, vilka borde begagnas för erövrande även av de politiska. Rösträttsföreningen hade blott ett mål: rösträtt för kvinnor. Tills detta vore nått fanns det för kvinnorna ingen större och viktigare fråga. Den som av partiintresse tvekar att begagna sitt politiska inflytande bryter mot föreningens neutralitet.

Frågan: *Huru skola kvinnorna bäst göra sina krav gällande vid landstingsvalen?* inleddes av d:r Gulli Petrini, som betonade vikten av att kvinnorna delta i de kommunala valen, då de därigenom kunna utöva ett indirekt inflytande på Första kammarens sammansättning. Sedan den 40-gradiga skalan införts kunde även de små inkomsttagarna ha utsikt att vinna något. Slutligen framhöll talarinnan det inkonsekventa i att kvinnor äro valbara till stadsfullmäktige, men icke till landstinget.

Den av Linköpings F. K. P. R. väckta frågan: *Kan L. K. P. R. utan att äventyra rösträttsföreningarnas bestånd påbjuda val-*

agitation? inleddes av fröken Jenny Wallerstedt. Talarinnan varnade för principen att alltid välja endast sådana personer som ha kvinnans rösträtt på sitt program, och ansåg att man i stället först borde taga hänsyn till kandidaternas kvalifikationer och blott i andra hand till deras ställning till kvinnans politiska rösträtt.

Efter dessa tre föredrag följde en livlig diskussion, varefter mötet enades om följande resolution:

Centralstyrelsemötet uppmanar kvinnorna att med särskild hänsyn till Första kammarens blivande sammansättning livligt deltaga såväl i förberedelserna till landstingsvalen som i själva valen samt därvid verka för att frågan om kvinnans politiska rösträtt vinner tillbörligt beaktande.

Dessutom gjorde mötet följande uttalande:

I. Centralstyrelsen anser, att då kvinnor ändå äro valbara till stadsfullmäktige och detta jämväl i städer, som icke deltaga i landsting, konsekvensen fordrar, att de även göras valbara till landstingen.

II. Centralstyrelsen uppmanar de kvinnliga rösträttsföreningarna dels att genom kommunala instruktionskurser söka bereda kvinnorna till de kommunala valen, dels att arbeta för att kvinnor, de gifta såväl som de ogifna, genom självdeklaration skaffa sig kommunal rösträtt.

Centralstyrelsemötet avslutades med ett offentligt möte, som hölls i Högre Allmänna Läroverkets högtidssal, vilken var fylld till sista plats. Talare voro fröken Anna Whitlock, riksdagsmannen R. Johansson, d:r Lydia Wahlström och överlärare A. Dalin. Samtliga anföranden hälsades med livligt bifall.

På aftonen hade länets F. K. P. R. inbjudit centralstyrelsen till ett festligt samkväm.

Dagen efter centralstyrelsemötet var för F. K. P. R:s medlemmar anordnad en föreläsning av fru Emilia Broomé om *Sättet att leda förhandlingar*. Föreläsningen, som åtföljdes av praktiska övningar, åhördes av ett stort antal av centralstyrelsens medlemmar, vilka för detta ändamål kvarstannat en dag i Jönköping.

Under det gångna året ha jubileer firats av tvänne personer, som var på sitt håll outtröttligt verkat för lösningen av kvinnornas rösträttsfråga.

För att hylla fru A. M. Holmgren på hennes 60-årsdag och på samma gång bringa henne ett tack för hennes oppoffrande arbete inom rösträttsrörelsen och hennes stora förtjänster om freds-saken anordnade L. K. P. R. och Sveriges kvinnliga fredsförening fredagen den 18 februari å Grand Hôtel en fest, i vilken deltog ett par hundra personer från såväl huvudstaden som landsorten.

Fru Ann
Margret
Holmgrens
60-årsdag.

Vid detta tillfälle förevisades ett av fru Frigga Carlberg arrangerat vaxkabinett, med kända samtida personligheter, vilka uttalade sig om kvinnans politiska rösträtt. Under aftonen hyllades fru Holmgren och hennes vackra livsgärning varmt och värtaligt av många talare. Som gåva från det 50-tal F. K. P. R., som fru Holmgren bildat, överlämnades åt henne en kedja, sammanfogad av ett rösträttsmärke med inskription från varje förening. Med anledning av 60-årsdagen hade genom L. K. P. R:s försorg utgivits en festskrift med bidrag från framstående skandinaviska kvinnor, däribland Selma Lagerlöf, Ellen Key m. fl.

Den 17 december fyllde borgmästare Carl Lindhagen 50 år. Såsom ett uttryck av tacksamhet för allt vad han gjort ej blott för kvinnornas rösträttssak utan för kvinnornas intressen i allmänhet hade enskilda medlemmar inom olika F. K. P. R. samlat pengar till en gåva åt jubilaren. Gåvan, som utgjordes av en tavla med Norrlandsmotiv, målad av artisten Johan Tirén, överlämnades av V. U. jämte blommor och ett rösträttsmärke av guld i form av en kråsnål. Kvinnornas tack framfördes av d:r Lydia Wahlström.

*Borgmästare
Carl Lindhagens
50-årsdag.*

Den 4 mars begärde och erhöll borgmästare Carl Lindhagen Andra kammarens tillstånd att till statsministern framställa en interpellation av följande lydelse:

Rösträttsfrågans behandling i riksdagen.

Ännu vid förra årets riksdag framfördes från vissa håll såsom förevändning för avslag å väckta förslag om politisk rösträtt för kvinnor, att den på framställning av 1906 års Riksdag anordnade utredning i ämnet icke vore bragt till avslutning:

Med anledning härav och då fortfarande ej något avhört om denna undersökning, tillåter jag mig anhålla om kammarens tillstånd att få till herr statsministern framställa följande spörsmål:

1:o. Vilket öde vilar för närvarande över den i gång satta utredningen om kvinnornas politiska rösträtt och vilka ämnen anses av regeringen ännu kunna och böra utforskas utöver dem, som belysts genom den i ämnet redan publicerade statistiska utredningen?

2:o. Behjartar regeringen angelägenheten, att förevarande utredning må så snart som möjligt fullbordas, och finnes utsikt att dess igångsatta fortsättning måhända avskrivs såsom obehörlig eller åtminstone rimligen begränsas och i varje fall före detta års utgång bringas till avslutning.

Den 17 mars lämnade statsministern det svaret, att utredningen bedrevs med all skyndsamhet, men att det f. n. vore omöjligt att uppgiva när den kunde bli färdig.

Då herr Lindhagen icke lät sig nöja med detta svar, förklarade statsministern, att riksdagen begärt en allsidig utredning

och att man därför ansett det nödvändigt att även undersöka äktenskapsfrekvensens och nativitetens förhållande till kvinnans politiska rösträtt. Detta statsministerns svar bemöttes kraftigt av flera talare under en synnerligen livlig debatt.

*Resolution
med anledning
av interpellations-
debatten.*

Med anledning av interpellationsdebatten fattades på Stockholms F. K. P. R:s årsmöte en resolution av följande lydelse:

»Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm, samlad till årsmöte den 22 mars 1910, uttalar, med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation angående utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt, en protest mot den tendens till förhållningspolitik, som med utredningen såsom förevändning alltmera hos regeringen tycks göra sig gällande.»

Mötet beslöt att resolutionen skulle tillställas statsministern. Ett 50-tal rösträttsföreningar fattade sedermera liknande resolutioner, vilka insändes till statsministern.

*Den Öst-
bergiska
motionen.*

Mot slutet av riksdagen kom kvinnornas rösträtt åter under debatt. Denna gång gällde frågan närmast de gifta kvinnornas kommunala rösträtt. Herr Johan Östberg motionerade nämligen i Första kammaren om vissa ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående bevillning av fast egendom och av inkomst. Den föreslagna ändringen, som särskilt skulle komma att beröra de gifta kvinnorna, hade följande lydelse: "Inkomst taxeras i jämna hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal, bortfaller. Inkomst, som understiger 200 kr. taxeras icke i något fall."

V. U., som insåg vikten av att icke låta detta angrepp på de gifta kvinnornas nyvunna kommunala rättigheter passera oanmärkt, anordnade fredagen den 27 maj ett talrikt besökt protestmöte i Stockholm med d:r Gulli Petrini som huvudtalare. Till detta möte hade inbjudningar utfärdats till regeringens medlemmar och till ledamöterna av riksdagens båda kamrar. Mötet antog enhälligt följande resolution, som sedan trycktes och tillsändes samtliga riksdagsmän:

Med anledning av motion av herr Johan Östberg i riksdagens Första kammare, vari föreslås att inkomstbelopp understigande 200 kr. icke må i något fall taxeras, vilket förslag, därest det av riksdagen antages, skulle medföra en avsevärd inskränkning i gift kvinnas nyligen tillerkända rätt till egen debetsedel med därmed förbunden kommunal rösträtt och valbarhet, uttala män och kvinnor, samlade till möte i Stockholm den 27 maj 1910 på inbjudan av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, som representerar 164 lokalföreningar med över 11,000 medlemmar, en kraftig protest mot försök till en lagstiftning, gående ut på att redan innan

utövändet av en av riksdagen tillerkänd rättighet tagit sin början fränkänna stora skaror av dem det gäller samma rättighet; detta samtidigt med att i vårt grannland Norge kvinnorna tillerkänts *allmän* kommunal rösträtt.

Mötet riktar en kraftig vädjan till riksdagen att fasthålla vid det av riksdagen i denna fråga på regeringens förslag redan fattade beslut och att *icke* antaga det av herr Östberg framlagda förslaget, i vad det avser en fullständigt opåkallad höjning av det kommunala rösträttsstrecket, som orättfärdigt kommer att drabba särskilt de mindre bemedlade och, som om det av riksdagen bleve beslutat, måste betraktas såsom en kränkning av de gifta kvinnornas rätt.

Vid frågans behandling i Andra kammaren förklarade finansministern å regeringens vägnar att denna ej önskade någon ändring av Bevillningsförordningens § 11, varefter kammaren enhälligt avslög den Östbergska motionen.

Oaktat finansministern upprepade sin förklaring i Första kammaren biföll denna dock motionen med den ändringen att gränsen för den beskattningsbara inkomsten sänktes till 100 kr. Vid den gemensamma voteringen avslögs motionen.

Vid den internationella socialdemokratiska kvinnokonferens, som ägde rum i Köpenhamn i augusti, fattades en resolution, vars innebörd torde visa sig vara av den största betydelse för samarbetet och den politiska neutraliteten inom den kvinnliga rösträttsrörelsen. Kongressen beslöt nämligen att de socialdemokratiska kvinnornas rösträttskamp icke skulle föras i förbund med "de borgerliga kvinnosakskvinnorna" utan endast utgöra ett led i den socialdemokratiska kampen för allmän, lika och direkt rösträtt för män och kvinnor. De svenska ombuden biträdde detta kongressens beslut, men något definitivt avgörande för Sveriges vidkommande har ännu icke fattats. Frågan kommer att upptagas till behandling först vid de svenska socialdemokraternas kongress i Stockholm i april 1911. Det vore att beklaga om ett internationellt beslut skulle komma att bliva det allena avgörande för rösträttsarbetet inom enskilda länder, oberoende av den för handen varande politiska situationen och ställningen i övrigt inom dessa.

Årets stora intresse har koncentrerat sig kring de kommunala valen, landstings- såväl som stadsfullmäktigeval. Vad de förra beträffar ha de ju för kvinnorna ett alldeles särskilt intresse däri genom att landstingen välja ledamöter till Första kammaren, där motståndet mot kvinnans politiska rösträtt har sin tyngdpunkt. På V. U:s uppmaning utsände därför rösträttsföreningarna frågeformulär till landstingskandidaterna för att förvissa sig om deras ställning till kvinnans politiska rösträtt. 35 F. K. P. R. ha till L.

Den socialdemokratiska kvinnokonferensen i Köpenhamn.

Landstingsvalen.

K. P. R:s sekreterare insänt svaren från 547 interPELLERADE kandidater. Av dessa voro 159 från högermän, 313 från frisinnade och 102 från socialdemokrater. På frågan huruvida de i princip voro anhängare av kvinnans politiska rösträtt ha 526 svarat ja och 48 nej. Fördelade på de olika partierna ställa sig svaren sålunda: högern 126 ja och 43 nej; de frisinnade 308 ja och 5 nej; socialdemokraterna samtliga ja. Detta är ju glädjande siffror, men ofullständiga så till vida som ingen uppgift finns om huru många, som underlåtit att svara. Med tämlig säkerhet torde dock kunna påstås, att landstingens sammansättning nu är gynnsammare för kvinnornas rösträttsfråga än den förut varit.

*Valen till
Första
kammaren.*

Höstens val till Första kammaren ha tillfört kvinnorösträtten åtskilliga vänner i denna kammare. Den frisinnade gruppen uppgår nu till ett 20-tal, och om man medräknar de högermän, som förut röstat för kvinnans politiska rösträtt, så är situationen redan väsentligt förbättrad. Man har räknat ut att efter en eventuell upplösning, eller sedan den blivit fullständigt nyvald efter de ändrade valbestämmelserna, Första kammaren skulle komma att bestå av 85 högermän, 51 frisinnade och 14 socialdemokrater, således 65 vänstermän, som ha kvinnans politiska rösträtt på sina parti-program. Då behövdes alltså blott att 11 högermän vore anhängare av kvinnans politiska rösträtt och valbarhet för att frågan skulle nå sin slutliga lösning.

*Stadsfull-
mäktige-
valen.*

Av alla årets val ha dock stadsfullmäktigevalen haft det allra största intresset för kvinnorna, som nu för första gången voro valbara till dessa förtroendeplatser. Kvinnorna ha även på de flesta platser livligt deltagit i dessa val, och resultatet har blivit att Sverige vid utgången av 1910 ägde 37 kvinnliga stadsfullmäktige. Av dessa 37 ha 20 valts av de frisinnade, 10 av högern och 3 av socialdemokraterna; 3 ha valts med mera obestämbara partibeteckningar, såsom reform- och nykterhetspartiet, och 1 har valts av de förenade höger- och vänsterpartierna med det högsta uppnådda röstetalet 11,971. I 3 fall ha kvinnorna gått fram med egen lista. Av de 37 kvinnliga stadsfullmäktige äro 21 lärarinnor, 2 telegrafister, 3 handelsidkerskor, 1 banktjänsteman, 2 fil. doktorer, 1 föreståndare för trädgårdsskola och 7 arbeta inom olika områden av social verksamhet; 7 tillhöra det gifta ståndet. De flesta äro mer eller mindre verksamma medlemmar av F. K. P. R. och dessa senare ha även på de flesta platser utgjort centralpunkten för kvinnornas valarbete. Till sist må påpekas det anmärkningsvärda faktum att 9 av de 37 kvinnliga stadsfullmäktige äga direkt politisk rösträtt, då de äro stadsfullmäktige i städer, där denna institution väljer ledamöter i Första kammaren.

Då riksdagen 1911 är den sista i innevarande period, var det av stor vikt för kvinnorna, att den sedan 1906 pågående utredningen i kvinnornas rösträttsfråga blev färdig till denna riksdag. V. U. beslöt därför att söka utröna, huru långt utredningen fortskridit och vad som möjligen skulle kunna göras för att påskynda densamma.

*Åtgärder
för påskyndande av
utredningen om
kvinnans
politiska
rösträtt.*

För den skull uppvaktades professor Reuterskiöld i Uppsala, som fått sig anförtrodd den del av utredningen som rörde kvinnorösträttens verkningar i de länder, där denna blivit genomförd. Professor Reuterskiöld meddelade, att han trodde sig bli färdig med sin del av utredningen till jul eller strax på nyåret, samt förklarade, att han ämnade vinnlägga sig om att göra den så saklig och objektiv som möjligt. Han hade så mycket större skäl att påskynda arbetet som statsministern uppmanat honom därtill under framhållande av vikten att få utredningen färdig till riksdagen 1911, som var den sista i perioden¹.

För att erhålla närmare besked om regeringens avsikter och om möjligheten av en kungl. proposition, uppvaktade V. U. den 20 oktober statsministern. Denne bekräftade professor Reuterskiölds utsago, att han önskade utredningen färdig till nästa riksdag, samt lät förstå, att regeringens initiativ komme att bero på resultatet av utredningen, som — han betonade det — ingalunda hade begagnats i förhållingssyfte. Med avseende på en eventuell kungl. proposition kunde statsministern då ej göra något bestämt uttalande.

Några dagar därefter uppvaktade V. U. chefen för Statistiska centralbyrån överdirektör Videll för att om möjligt erhålla klarhet även rörande den statistiska delen av utredningen. Här erhöles det beskedet, att den åt Statistiska centralbyrån anförtrodda delen av utredningen omöjligen — till följd av bristande arbetskrafter — kunde bli färdig till 1911 års riksdag.

Med anledning härav avläts till statsministern en skrivelse med redogörelse för överdirektör Vidells yttrande, och som utmynnade i en anhållan att statsministern ville vidtaga sådana åtgärder, att det sista hindret undanröjdes. "Vi våga detta så mycket mera", fortsatte skrivelsen, "som vi blivit övertygade om Eders Excellens önskan att denna för kvinnorna så betydelsefulla sak icke må förhalas".

På denna skrivelse följde intet svar. På förslag av V. U. beslöt centralstyrelsen att på sitt nästa årsmöte i Stockholm upp-

¹ »Om utvecklingen och tillämpningen i utlandet av idén om kvinnans politiska rösträtt» av C. A. Reuterskiöld utkom i början av 1911. Rekvireras genom Nordiska bokhandeln, Stockholm. Pris 3 kr.

vakta statsministern för att på detta sätt giva ett ännu kraftigare uttryck åt kvinnornas önskan om en snar lösning av deras rösträttsfråga.

Förberedelserna till den internationella kvinnorösträttsalliansens 6:te kongress i Stockholm 12—17 juni 1911.

Vid centralstyrelsemötet i Jönköping beslöts att utfärda en officiell inbjudan till den Internationella kvinnorösträttsalliansen att hålla sin 6:te kongress i Stockholm sommaren 1911. Dagarna ha sedan bestämts till den 12—17 juni. En förberedande kommitté bestående av V. U. och 3 representanter för lokalföreningarna tillsattes av centralstyrelsemötet. Denna kommitté hade ett sammanträde, varvid en del principiella synpunkter dryftades och de yttre konturerna för L. R. P. R:s andel av programmet uppdrogos. Under våren sammankallade V. U. vid två särskilda tillfällen en del mera inflytelserika kvinnor i huvudstaden för att intressera dem för kongressen och försäkra sig om deras medverkan.

Någon verklig fart tog emellertid ej arbetet förrän på hösten, då en centralkommitté bildades med 6 subkommittéer — en finans-, en press-, en lokal-, en fest- och en inkvarteringskommitté samt ett sekreteriat. Till ordf. i centralkommittén valdes fröken Signe Bergman, till v. ordf. fröken Axianne Thorstenson, till sekreterare fröken Nini Kohnberger och fröken Elin Carlson samt till kassaförvaltare fröken Anna Frisell. Övriga medlemmar av kommittén blevo: fru Ann Margret Holmgren, fröken Anna Whitlock, fru Ezaline Boheman, friherrinnan Ebba Palmstierna, fru Lizinka Dyrssen, fru Bertha Nordenson, fru Carola Sahl von Koch, fru Axeline Virgin, fru Lilly Laurent och fru Else Kleen.

De olika kommittéerna ha under årets sista månader utfört ett icke obetydligt arbete — uppgjort det preliminära programmet för fester och utflykter, skaffat lokaler för kongressbyrån, för kongressförhandlingarna och de offentliga mötena, ordnat för inkvartering, vidtagit åtgärder för insamlandet av medel till kongressen, utfärdat upprop, sänt meddelanden till in- och utlandets press m. m.

Redan på våren inlämnade V. U. en skrivelse till riksgäldsfullmäktige med anhållan att för kongressförhandlingarna få disponera Andra kammarens plenisal. Denna anhållan blev icke beviljad. Riksdagshuset fick icke upplåtas för *politiska* kongresser.

I augusti inlämnade V. U. en skrivelse till Stockholms stadsfullmäktige med anhållan om ett bidrag av 3,000 kr. till bestridande av utgifterna för kongressen. Detta ärende behandlades vid sammanträde den 19 oktober, och efter en långvarig debatt beviljades anslaget med 49 röster mot 38. Beslutet har emellertid sedermera överklagats och ärendet återmitterats till överståthållarämbetet, som upphävt beslutet. Detta överståthållarämbetes

utslag har åter överklagats, dels av stadsfullmäktige, dels av V. U. och ärendet vilar f. n. hos regeringsrätten.

Genom V. U:s försorg ha utgivits dels ett av fröken Anna Ankarcrona ritat kongressfrimärke, dels ett kongressvykort. Det förra har tryckts i 70,000, det senare i 10,000 ex., och ha tills dato medfört en nettoinkomst för kongressen av omkr. 1,200 kr. Till julen utgavs dessutom genom medlemmar av kongresskommittén ett rösträttsspel, av vilket inkomsten tillfaller kongresskassan. En rösträttsbutik, dekorerad i de internationella rösträttsfärgerna, gult och vitt, varest såldes en del i privata rösträttshem tillverkade varor, överraskningspaket, rösträttsflaggor, spel, etc., hölls öppen i Stockholm veckan före jul och blev föremål för en livlig uppmuntran från allmänhetens sida.

Av lätt förklarliga skäl har huvudparten av kongressarbetet måst förläggas till huvudstaden, som sålunda blivit brännpunkten redan i förberedelserna för kongressen. Den tyngsta delen av ansvaret har också fallit på huvudstadens kvinnor, men under livlig medkänsla för detta ansvar har ett energiskt och framgångsrikt arbete upptagits i alla de många lokalföreningarna över hela landet för att uppväcka intresse för och insamla medel till kongressen. Hela Landsföreningens samfällda medverkan borgar för att de svenska kvinnorna på ett vackert och värdigt sätt skola kunna mottaga de många framstående kvinnor från skilda länder och världsdelar, som i sommar komma att gästa vårt land.

Även under 1910 har L. K. P. R:s förlagsverksamhet antagit omfattande dimensioner. Med anledning av landstingsvalen utgavs dels "Frågeformulär att tillställas landstingskandidaterna för besvarande" (2,500 ex.) dels "Utdrag ur Första kammarens protokoll från rösträttsdebatterna 1908 och 1909" (3,500 ex.) dels "Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt" av Sigrid Kruse (14,000 ex.) samt slutligen ett "Upprop till Sveriges organiserade nykterhetsvänner" (10,000 ex.) De båda sistnämnda spredos särskilt genom nykterhetsorganisationer i olika delar av landet. Till ledning för de gifta kvinnorna utgavos flygbladet: "Huru kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter?" (14,000 ex.) samt "Exempelformulär för gift kvinnas självdeklaration" (2,000 ex.). På L. K. P. R:s initiativ utgavs även den förut omnämnda, elegant utstyrd festskriften med anledning av fru A. M. Holmgrens 60-årsdag. Och slutligen ha utgivits nya upplagor av flygbladet n:o 9 "Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?" (2,000 ex.) samt av Sveriges rapporter till kongresserna i Köpenhamn, Amsterdam och London på engelska, (2,000 ex.)

Härtill kommer att under 1910 utsänts 9 cirkulär och 1 proto-

L. K. P.
R:s skrifter.

kollsutdrag i tillsammans 3,400 ex.; förteckning över centralstyrelsens medlemmar 1910 (500 ex.); årsberättelsen (6,000 ex.) upplysningar för stadsfullmäktigevalen (12,000 ex.), samt diverse annat tryck i tillsammans 1,950 ex. L. K. P. R. har sålunda under det gångna året utgivit trycksaker i en sammanlagd upplaga av 73,850 ex. Dessutom har L. K. P. R. numera övertagit de av Stockholms F. K. P. R. utgivna flygbladen.

Lokalföreningarna ha i allmänhet rekviderat ganska mycken rösträttslitteratur, dels till försäljning, dels till gratisutdelning. Vid flera av de stora möten, som under sommaren höllos såväl i huvudstaden som i landsorten, har genom V. U:s försorg rösträttslitteratur utdelats gratis. Särskilt må framhållas det stora Nordiska skolmötet, där massor av skrifter utdelades och med tacksamhet mottogos, samt den Internationella fredskongressen, till vars medlemmar Sveriges rapporter på engelska utdelades.

L. K. P.
R:s byrå.

Alla trycksaker expedieras från L. K. P. R:s byrå, Lästmakaregatan 6, som är öppen varje dag kl. 3—4 e. m. och skötes av en därför särskilt anställd föreståndarinna. Medel till lokalhyra m. m. erhållas huvudsakligast genom frivilliga bidrag från rösträttsföreningar och enskilda.

L. K. P.
R:s artikelserie.

L. K. P. R:s artikelserie, som även under 1910 på ett synnerligen förtjänsfullt sätt redigerats av fru Klara Lindh, har haft att glädja sig åt ökad spridning och lämnat en nettovinst av 250 kr. Den omfattade under det förflutna året 12 ordinarie och 1 gratisartikel, vilka intagits i 36 tidningar och utkommit i en samlad upplaga av omkr. 220,000 ex.

Föredrags-
verksam-
heten.

Outtröttligt och nitiskt ha våra kända rösträttstalarinnor verkat även under det gångna året. Bland större föredragsresor må nämnas fru Augusta Tonnings resa i Medelpad, där hon bildade 3 F. K. P. R. och talade på 11 olika platser och fru Ella Billings på uppdrag av Värmlands länsförbund företagna turné i Värmland och Dalsland, där hon talade på 12 olika platser samt bildade 3 F. K. P. R. och 2 filialer. Skåneförbundet har anordnat 3 omfattande turnéer med fru Jenny Velandér, fru Ellen Hagen och fru Ella Billing som talare. Dessa talarinnor ha dessutom utvecklat en livlig föredragsverksamhet i olika delar av landet. Många föredrag ha dessutom hållits av d:r Lydia Wahlström, d:r Gulli Petrini, som särskilt talat om proportionella val och lett fingerade valmöten, fru Augusta Widebeck, fru Frigga Carlberg, fru Maja Strandberg, fröken Signe Wollter och många flera.

Samhälls-
kurser.

Även under 1910 ha inom flera F. K. P. R. anordnats kurser i samhällslära m. m., en form av upplysning, som blir

allt mera nödvändig, ju mera kvinnorna komma att deltaga i skötandet av allmänna angelägenheter. Vikten av dylika kursers anordnande har numera börjat inses även av männens politiska föreningar. Sålunda har Allmänna valmansförbundet under hösten i huvudstaden anordnat en talrikt besökt kurs i kommunalkunskap.

Till revisorer av L. K. P. R:s räkenskaper ha genom omröstning inom lokalföreningarna återvalts fru Anna Wager Gunnarsson och fröken Alida Jakobson samt till revisorssuppleanter återvalts fru Emilia Broomé och nyvalts fröken Agda Hedvall.

*L. K. P.
R:s revisorer.*

V. U. har under det gångna året sammanträtt 14 gånger och utsänt 9 cirkulär till Centralstyrelsens medlemmar och suppleanter, som vid årsskiftet uppgingo till 301. Att arbetet inom V. U. ökas i och med lokalföreningarnas ökade antal och den stora mängden av utgivna tryckalster är ju helt naturligt. För att V. U. skulle kunna på ett någorlunda tillfredsställande sätt fylla de alltjämt ökade krav, som ställes på detsamma, fordrades nog både större medel och ökade arbetskrafter. V. U:s arbete underlättas dock numera betydligt genom det stöd, som särskilt några av de större länsförbunden skänka. För såväl föredragsverksamhetens ordnande som organisationen av valarbetet — det kommunala såväl som det politiska — hava dessa sammanslutningar visat sig allt mer och mer outhärliga.

Verkställande utskottet.

1911 kommer att ställa större krav på L. K. P. R. och dess medlemmar än något föregående år. Den sjätte världskongressen för kvinnans politiska rösträtt har förlagts till vårt land just vid den tidpunkt, då den sista delen av den av riksdagen anbefallda utredningen i kvinnornas rösträttsfråga väntas föreligga och endast några månader före den första tillämpningen av de nya valbestämmelserna till Andra kammaren. Genom de auktoritativa meddelanden, som under kongressen komma att avgivas av officiella representanter från de stater, där kvinnorna äga fulla medborgerliga rättigheter, komma kvinnorna med all säkerhet själva att lämna de värdefullaste bidragen till den igångsatta utredningen.

Kongressen, i vilken komma att deltaga framstående män och kvinnor från 22 stater i 4 världsdelar, skall dessutom visa den lagstiftande makten i Sverige att den svenska kvinnorösträttsrörelsen icke är någon enstaka företeelse, uppbyten endast av några tusental kvinnor i vårt land, utan en gren av en stor och mäktig rörelse, som omfattar snart sagt hela den civiliserade världen.

Verkan av föregående kongresser har visat sig utomordentligt stor ej blott i de länder, där dessa ägt rum, utan för rörelsen i dess helhet. Det är att hoppas, att 1911 års kongress skall stärka modet och tillförsikten hos varje enskild medlem av vår rörelse,

så att vi utan tvekan om de medel, som säkrast skola föra fram till målet, skola vara beredda att göra den insats i årets valrörelse, som fordras för vår rösträttsfrågas genomförande och därmed också visa att vi äro en makt att räkna med.

Stockholm i mars 1911.

Lydia Wahlström.

Landsföreningens ordförande.

Signe Bergman.

Landsföreningen vice ordförande.

Axianne Thorstenson.

Landsföreningens skattmästare.

Ezaline Boheman.

Landsföreningens sekreterare.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:
Behållning från 1909 1,622: 33

Inkomster år 1910:

Landsföreningsavgifter	2,651: 75	
Gåvor	69: 13	
Bidrag till landsföreningens byrå	804: 13	
Abonnemangsavgifter för artikelserien	707: 70	
Räntor	15: 80	4,248: 51
		<hr/>
	Summa kr.	5,870: 84

Utgifter år 1910:

Utsända talare	313: 40	
Protestmöte med anledning av herr Johan Östbergs motion	99: —	
Fäst å fru A. M. Holmgrens 60-årsdag	224: 45	
Årsavgift till Int. Woman Suffrage Alliance	36: 44	
Sekreterarens arvode	800: —	
Tryckning av cirkulär	591: 30	
Årsberättelsen	333: 08	
Postavgifter	395: 71	
Skrivmaterial	179: 23	
Resekostnader	106: 60	
Allmänna omkostnader	101: 58	
Avskrivning å inventarier	10: —	
Rösträttsbyrå:		
Hyran	400: —	
Telefonavgift	45: —	
Arvoden	264: —	
Springgosse	66: —	
Städning	108: —	
Ved och fotogén.....	32: 62	
Diverse omkostnader	85: 79	1,001: 41
Omkostnader för artikelserien	521: 92	4,714: 12

Behållning till 1911:

Kontant i kassan	4: 02	
Rösträttsbyråns kassa	55: 57	
Stockholms Enskilda bank, inestående å sparkasseräk- ning.....	115: 80	
Lager av broschyrer	572: 58	
Artikelserien	238: 75	
Inventarier	170: —	1,156: 72
		<hr/>
	Summa kr.	5,870: 84

Stockholm den 27 februari 1911.

Thorborg Widebeck.
v. Skattmästare.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utsedda revisorer, hava behörigen genomgått och granskat kassaförvaltarens räkenskaper för 1910. Dessa äro förda med vanlig omsorg och noggrannhet, utgifterna vederbörligen verifierade och behållningen å sparkasseboken överensstämmande med räkenskaperna.

Vi få därför tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för 1910 års förvaltning.

Stockholm den 3 mars 1911.

Alida Jakobson.

Anna Wager Gunnarsson.

100.00
101.58
102.00
103.00
104.00
105.00
106.00
107.00
108.00
109.00
110.00
111.00
112.00
113.00
114.00
115.00
116.00
117.00
118.00
119.00
120.00
121.00
122.00
123.00
124.00
125.00
126.00
127.00
128.00
129.00
130.00
131.00
132.00
133.00
134.00
135.00
136.00
137.00
138.00
139.00
140.00
141.00
142.00
143.00
144.00
145.00
146.00
147.00
148.00
149.00
150.00

Stockholm den 27 februari 1911.

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt
 Revisorer
 Alida Jakobson
 Anna Wager Gunnarsson

Lokalföreningarnas för kvinnans politiska rösträtt årsberättelser 1910.

1. Alvesta.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Carolina Bondeson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Edith Andersson*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 offentligt möte och 1 offentlig föreläsning av fru Frigga Carlberg över ämnet: "Är politisk rösträtt oförenlig med kvinnans uppgift att skapa människolycka?"

2. Arboga.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. skolföreståndarinnan fröken *Carolina Falk*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fru *Maria Blidberg*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 samkväm och 2 offentliga föredrag: av fru Augusta Widebeck om "Vittnesbörd hämtade ur det dagliga livet till stöd för kvinnornas rösträttskrav", samt av fru Ann Margret Holmgren om "Internationella Alliansens kongress i Stockholm". Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fosterbarnsnämnden.

3. Arvidsjaur.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan fröken *Anna Lidström*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fru *Frida Lenman*.

Under året ha hållits 6 föreningsmöten, varvid socialpolitiska frågor förelästs och diskuterats, 1 offentligt möte med föredrag

av herr G. Juhlin över ämnet: "Från hem till storindustri" samt 1 offentlig föreläsning av lärarinnan fröken Alma Svenson över ämnet: "Från krig till skiljedom." Föreningens ordförande är skattmästare för Arvidsjaurs arbetarekommun. De nyvalda landsföreläsningarna ha muntligen och skriftligen interPELLERATS rörande deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. Föreningen har fattat och till statsministern insänt en resolution med anledning av herr Lindhagens interpellation. Den 11 december höll föreningen en enkel aftonunderhållning till förmån för kongresskassan.

4. Arvika.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ida Nordström*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Amanda Larsson*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 4 diskussionsmöten, 3 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru Ella Billing över ämnet: "Kvinnan och medborgarrätten."

5. Avesta.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Karin Gelhaar*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Lisa Heyer*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru Frigga Carlberg över ämnet: "Svenska barns sociala och rättsliga skydd." Föreningen har under januari—mars hyrt ett vandringsbibliotek. En resolution har av föreningen fattats med anledning av den långsamma rösträttsutredningen. På listor ha insamlats 27 kr. till kongresskassan.

6. Bollnäs.

Ordförande: fru *Sigrid Schultz*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Emma Stenbom*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 samkväm samt 2 offentliga föreläsningar: av fru Ellen Hagen om "Kvinnans politiska rösträtt" och av fru Frigga Carlberg om "Kvinnan i hemmet och samhället."

7. Bomhus.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Hanna Westlund*.
Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Elisabeth Nyström*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte och 1 offentligt möte.

8. Borgholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Cecilia Jansson*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Thérèse Johansson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 7 förenings-samkväm med uppläsningar, diskussion och musik.

9. Borås.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Leonore Odencrants*.
Centralstyrelsesuppleant: folkskolelärarinnan fröken *Signe Dahlin*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av dr *Lydia Wahlström* över ämnet: "Den svenska kvinnans kommunala och politiska ställning", och av fröken *Signe Wollter* över ämnet: "Kvinnorörelsen i alla länder."

Föreningens ordförande är medlem i styrelsen för Berggrenska bespisningsfonden.

För att samla pengar till kongressen har dels företagits penninginsamling vid möten, dels anordnats ett offentligt föredrag.

10. Bräcke.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Nancy Scanberg*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Emma Almer*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 10 föreningsmöten, 2 offentliga samkväm och 2 offentliga föreläsningar av kommissionär *Eriksson* och fru *Augusta Tonning*.

11. Charlottenberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: konstväverskan
fru *Maria Hennig*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Hübennette*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru *Gerda Hellberg* och på initiativ av fru *Maria Hennig*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 2 offentliga föredrag av fru Gerda Hellberg om "Kvinnans politiska rösträtt" och av fru Ella Billing om "Kvinnan och medborgarrätten".

Föreningen har hyrt Folkbildningsförbundets vandringsbibliotek n:o 2 serien 6 och antalet låntagare har varit 26. Insamling av medel till kongressen pågår.

12. Degerfors.

Ordförande: barnmorskan fru *Maria Pettersson*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Maria Henriksson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Linné*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 4 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru Jenny Velander över ämnet: "Kvinnan och det sociala reformarbetet".

13. Edsvalla.

Ordförande: vakant.

Centralstyrelsemedlem: fru *Anna Lindström*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Mathilda Spik*.

14. Eksjö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: föreståndarinnan för Smålands sinnessläanstalt fröken *Hilda Löfgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Åström*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 3 samkväm för endast medlemmar av föreningen, 1 offentlig fäst med uppförande av: "När begreppen klarna" samt auktion, musik och kaffe och 1 offentlig föreläsning av pastor H. Isberg över ämnet: "Barnarätt och modersplikt".

1 föreningsmedlem är skolrådsledamot och 1 är ledamot av Eksjö stads barnavårdsnämnd. Kvinnorna deltaga ganska allmänt i härstädes förekommande kommunala val.

Föreningen har anskaffat flera flygskrifter för utdelning eller försäljning och prenumererar på Dagny.

15. Elmhult.

Ordförande: bankassören fröken *Lilly Österberg*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Agda Viberg-Söderberg*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden, 11 föreningsmöten med diskussion, 1 offentligt möte med föredrag av fru Ruth Gustafson, 1 enskilt samkväm och 2 offentliga samkväm med teaterföreläsning.

Föreningen har fattat och till statsministern insänt en resolution med anledning av dennes svar på herr Lindhagens interpellation. Till kongresskassan har insänts 30 kr.

16. Enköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Berlia Ericsson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Svinhufvud*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 läsaftnar och 2 offentliga föreläsningar av fröken Mathilda Staël von Holstein över ämnet: "Kvinnorna och det kommunala livet", och av fru Ellen Hagen om "Kvinnornas medborgarfråga". Föreningen har förhyrt ett vandringsbibliotek. Landstingskandidaterna ha interPELLERATS, och föreningens medlemmar deltog livligt i landstingsvalet. Enköpings F. K. P. R. har under året anslutit sig till Upplands länsförbund.

17. Eskilstuna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Alma Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Gulli Westlund*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 2 diskussionsmöten och 2 samkväm.

Föreningen har sökt arbeta för kvinnornas deltagande i de kommunala valen. Vid landstingsvalen interPELLERADES kandidaterna om deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga och resultatet därav delgavs föreningen.

Vid stadsfullmäktigevalen var en kommitté verksam. Denna anmodade de olika partierna att uppsätta kvinnliga kandidater, vilket två av partierna gjorde. Tyvärr kröntes ej arbetet med framgång, då genom valknep det ena partiets kvinnliga kandidat föll igenom och platsen på det andra partiets lista var mindre gynnsam.

Till förmån för hemmet för lungsjuka anordnade föreningen en musikaliskt-dramatisk soiré under medverkan av fröken Signe Widell och fröken Signe Wickman. Vid detta tillfälle hölls även ett samkväm. Skrifter ha rekvirerats och försållts. 100 ex. av flygbladet "Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen" ha gratis utdelats till alla röstberättigade kvinnor i staden.

Föreningen har förhyrt specialbibliotek n:o 5 av Folkbildningsförbundet för 3 mån. och ställde därigenom billiga boklån till medlemmarnas förfogande.

Studiecirkeln har hållit två diskussionsmöten, varvid behandlats nykterhetssaken och fattigvårdsfrågan.

Bidrag till rösträttskongressen i Stockholm har insamlats genom histor, som handhafts av 4 medlemmar och ha de influtna medlen uppgått till 50 kronor.

1 föreningsmedlem är ledamot av skolstyrelsen samt ledamot av barnvårdsnämnden.

Föreningens verksamhet har alltså varit jämförelsevis livlig under år 1910 och vi hoppas på "friskt mod och nya tag" för 1911.

18. Eslöv.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: föreståndarinnan för Sveriges offentliga arbetsförmedlings kontor i Eslöv fröken *Emilia Lindqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elsa Alkman*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten, av vilka flertalet varit förenade med samkväm, 1 offentligt möte, 1 diskussionsmöte och 3 offentliga föreläsningar av fru Anna Wicksell över ämnet: "De nya kommunallagarna", av fru Jenny Velander över ämnet "Våra primitiva vanor" och av fru Ella Billing över ämnet "Kvinnan och medborgarrätten".

Föreningen har inköpt en del böcker, som cirkulerat bland medlemmarna. 1 föreningsmedlem är ledamot av fattigvårdsstyrelsen. Vid landstingsvalen interPELLERADES de uppställda kandidaterna och kringsändes valsedlar till de röstberättigade kvinnorna jämte uppmaning att deltaga i valen. Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

Till kongressen har lämnats ett bidrag av kr. 52:50, som insamlats dels genom frivilliga bidrag, dels genom tillskott ur föreningens kassa.

19. Falkenberg.

Ordförande: organisten fröken *Frida Åström*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Eliza Björck*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Trägårdh*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning av borgmästare B. W. Bengtsén om "Kommunalkunskap".

1 av föreningens medlemmar är ledamot i folkskolestyrelsen.

Vid landstingsvalen interPELLERADES de uppställda kandidaterna, och sedan hölls ett möte för kvinnor, varvid kandidaternas ställning till kvinnornas rösträttsfråga belystes och mötet uttalade sina sympatier för den frisinnade listan.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

Insamling till kongressen pågår.

20. Falköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Alice Lokrantz*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Estrid Nilsson*.

21. Falun.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fröken *Valborg Olander*.

Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken *Gerda Martin*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru Elisabeth Wærn-Bugge över ämnet "Kvinnans ställning i kampen för tillvaron". Under våren hölls ett fingerat landstingsval under ledning av rådmän E. Lyberg och under hösten ett dylikt stadsfullmäktigeval under ledning av d:r Gulli Petrini, båda tillgängliga för alla intresserade kvinnor och med omkring 100 deltagare. För alla verkliga val har en F. K. P. R:s upplysningsbyrå stått till kvinnornas tjänst, varjämte varje röstberättigad kvinna fått sig tillsänt upprop jämte meddelande om sitt röstetal.

Av Falu F. K. P. R:s medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter i folkskolestyrelsen, 1 medlem och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i vardera av styrelserna för Elementarläroverket för flickor, fonden för Pauvres Honteux och Hushållsskolan, samtliga valda av stadsfullmäktige, 1 ordinarie medlem av

sistnämnda styrelse, på annat sätt utsedd, 2 medlemmar av styrelsen för Falu allmänna bibliotek. Dessutom är 1 ledamot av folkundervisningskommittén (tillkallad sakkunnig för folkskolan). 1 medlem är ledamot av styrelsen för Falu frisinnade förening.

Som bidrag till kongressen har lämnats 250 kr. insamlade på listor.

22. Filipstad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. telegrafisten
fröken *Ottilia Marin*.

Centralstyrelsesuppleant: samskolelärarinnan fröken *Alma Rundberg*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten samt 5 samkväm. Vid ett av de senare höll fru Gerda Hellberg, Karlstad, föredrag om rösträttkongressen i London och vid två av dem talade fil. kand. fröken Anna-Brita Bergstrand, Stockholm, om "Reseintryck från olika länder" samt om "Sällskapsliv ute och hemma".

Interpellationer till landstingskandidater utsändes under våren, varjämte en mängd broschyrer m. m. distribuerats.

Av föreningens medlemmar tillhöra 6 styrelsen för fruntimmersföreningen, 1 styrelsen för barnavårds- och uppfostringsnämnden och 1 är suppleant i skolrådet.

Till kongresskassan har föreningen betalat 1 kr. pr medlem.

23. Flen.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Lovisa Thorén*.

Centralstyrelsesuppleant: telegrafkommissarien fröken *Emy Myrtin*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 offentliga föreläsningar av d:r Lydia Wahlström om "Svensk kvinna inför svensk lag" samt av redaktör S. G. Lorén om "Rättvisa åt kvinnorna".

Ett vandringsbibliotek har under 4 månader cirkulerat bland 25 föreningsmedlemmar och utomstående. En hel del flygblad ha inköpts och utdelats.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter i fosterbarnsnämnden.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av herr Lindhagens interpellation och agiterat livligt för kvinnornas deltagande i landstingsvalen.

Insamling till kongressen pågår.

24. Färgelanda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Thyra Törngren*.

Centralstyrelsesuppleant: fotografen fröken *Hanna Ferlin*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 samkväm.

25. Färila.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan fru *Emma Kring*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Alma Mickelson*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 offentliga möten. Vid dessa senare ha uppförts: "När begreppen klarna", av Frigga Carlberg samt "Aprilnarri" av Evelina Ihre.

Föreningen har prenumererat på L. K. P. R:s artikelserie, som införts i ortspressen.

Vid landstingsvalet ha de uppställda kandidaterna interpellrats, och föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

Till kongresskassan har lämnats 50 kr. utgörande behållningen av en den 10 juli anordnad fäst med föredrag av kandidat E. Brundin över ämnet "Sverige och de unga".

26. Gislaved.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Sofie Jonsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Strandberg*.

Under året ha hållits 2 sammanträden.

27. Gnesta.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Elin Pålman*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hedvig Lindau*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 5 samkväm och 5 studiecirkel med omkring 16 deltagare.

Föreningens ordförande är ledamot av skolrådet samt tillika med en annan medlem invald i föreläsningsföreningens styrelse. F. K. P. R:s styrelse är tillika styrelse i Gnesta barnbespisning.

Till kongresskassan har föreningen lovat bidra med 1 kr. pr medlem.

28. Gräbbestad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien
fröken *Annie Busck*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Elise Hansson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 3 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fröken *Annie Busck* över ämnet: "Tankar och synpunkter i rösträttsfrågan."

En medlem av Gräbbestads F. K. P. R. är skolrådssuppleant. För att insamla medel till kongressen förbereder föreningen uppförandet av: "När begreppen klarna".

29. Grängesberg.

Ordförande: skolkökslärarinnan fröken *Ingrid Bosceus*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Agda Thonell*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Eklöf*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru *Frigga Carlberg* om "Svenska barns sociala och rättsliga skydd".

En resolution har fattats med anledning av regeringens förhållningspolitik i kvinnornas rösträttsfråga. Föreningen har beslutat bidra till kongressen med 1 kr. pr medlem.

30. Gränna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Berta Bergin*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Ebba Ström*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, vilka alltid avslutas med samkväm, 4 vanliga sällskapsaftnar med uppläsning och musik, 2 offentliga fester, den ena för föreningens egen kassa, den andra för kongresskassan, samt 1 offentlig föreläsning av fil. kand. *Hilding Nordström* om "Grunddragen av Sveriges statsskick". Dessutom har föreningen haft en större fest för sin ordförande med anledning av en lyckligt överstånden sjukdom, och till minne härav erhöil ordföranden en vacker korg i kristall och silver samt en ordförandeklubba.

F. K. P. R. är härstädes nu ganska populär, varför det ej mötte något vidare motstånd att få en kvinna in i stadsfullmäktige — en föreningsmedlem, fru *Annie Bellman*, som valdes på de moderatas

lista. Sedan 2 år är en styrelsemedlem invald i stadens fattigvårdsstyrelse jämte en annan kvinna, och en medlem är suppleant i samma styrelse.

Gränna F. K. P. R. har bidragit till kongresskassan med 30 kr., som utgjorde behållningen av en liten sommarfest jämte bidrag av enskilda medlemmar.

Föreningen har en andel i Dagny, är med om garantifonden, bidrager till L. K. P. R:s expeditjonslokal, prenumererar på 5 exemplar av Dagny och på artikelserien samt har inköpt röst-rättslitteratur, kongressmärken, vykort m. m.

Föreningen var representerad vid Centralstyrelsemötet i Jönköping.

31. Gudmundrå.

32. Gällivare-Malmberget.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Hellborn*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Borin*.

Föreningen har under det gångna året haft 2 ordinarie sammanträden, 1 i Malmberget och 1 i Gällivare. Båda ha varit ordnade som samkväm. Till följd av att föreningen verkar i skilda samhällen, är sammanhållningen svår att upprätthålla. Föreningens ordförande är medlem i fattigvårdsstyrelsen.

33. Gävle.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Klara Lindh*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Sundbom*.

Styrelsen har under det gångna året haft 4 sammanträden och föreningen 3. Vid föreningsmötena ha dels diskussion, dels föredrag hållits. Dessutom ha tvänne offentliga föredrag anordnats av fru Ellen Hagen om "Sverige och den internationella röst-rättsrörelsen" samt av fru Frigga Carlberg om "Samhällsbyggare".

Redan vid första sammanträdet inriktade föreningen sitt arbete på insamlandet av medel för den internationella kvinnorösträttskongressen. En kommitté tillsattes bestående av 9 personer. Denna kommitté har anordnat större och mindre samkväm, föredrag m. m. och ha vid dessa tillfällen pengar insamlats för ändamålet. Med tanke på kongressen planerades mot slutet av året en kurs i engelska, vartill anmälde sig 15 deltagare.

Det andra mera betydande arbete föreningen och dess styrelse utfört har stått i samband med höstens stadsfullmäktigeval.

Redan i februari utsändes broschyrer och flygblad till gifta kvinnor ur alla samhällsklasser med uppmaning att deklarerera för att på så sätt skaffa sig kommunal rösträtt och valbarhet. I valet deltog också ett stort antal gifta kvinnor. Före stadsfullmäktige valet infördes upprop i stadens samtliga tidningar samt utsändes till alla röstberättigade kvinnor inom Gävle kort med uppgift på antal röster samt kvarter och tomtnummer för varje särskild röstberättigad jämte en uppmaning att delta i valet. Vidare upprättades en upplysningsbyrå i och för valet. Byråns verksamhet var naturligtvis fullt neutral.

Föreningens strävanden att få kvinnor insatta i kommunala värv har ytterligare under året krönts med framgång. Så ha 3 kvinnor blivit valda till stadsfullmäktige, 2 ha invalts i skolstyrelsen jämte 1 suppleant och antalet fattigvårdare utgjorde vid årets slut 12. Dessutom är 1 styrelsemedlem och 1 suppleant i livsmedelskommittén, 1 styrelsemedlem och 1 suppleant i Gävle stads arbetsförmedling och 1 styrelsemedlem i Gävle stads bibliotek. Föreningens ordförande är styrelsesuppleant i Gävle frisinnade valmansförening.

Dagnykommittén har även under 1910 verkat för spridande av Dagny och har prenumerantantalet under året betydligt ökat.

34. Gössäter.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ida Dahl*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Hanna Magnusson*.

35. Göteborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skriftställarinnan fru *Frigga Carlberg*.

Centralstyrelsesuppleant: förste postexpeditören fröken *Hildur Öjer*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 diskussionsmöte och 1 samkväm.

Den kurs i kommunalkunskap, som under vårterminen anordnades av föreningen, var besökt av omkring 200 personer och omfattade 11 föreläsningar enligt nedanstående program:

Kvinnans kommunala ställning, vice häradshövding *Otto Mannheimer*.

Kommunernas finanser, docenten *Sven Brisman*.

Kommunernas barnavård:

a) Späda barn, doktor *Hilma Wengberg*.

b) Barn i skolåldern, doktor *Rurik Holm*.

Kommunernas fattigvård, redaktör *G. H. von Koch*.

Kommunalhygien, doktor *Adolf Strömstedt*.

Kommunal bostadsinspektion, doktor *Gösta Göthlin*.

Göteborgs kommunalförvaltning, doktor *Sigurd Hansson*.

Kommunalt nykterhetsarbete, riksdagsman *Edvard Wavrinsky*.

Fingerat stadsfullmäktigesammanträde, ledare: överläroaren *Per Holmén*. (2 förel.)

Å föreningsammanträdet i mars lämnade fru Frigga Carlberg en kort redogörelse över det i Jönköping den 10—11 januari hållna centralstyrelsemötet, och den 31 oktober höll fru Ellen Hagen föredrag om "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen", i vilket sammanhang hon särskilt erinrade om den stundande internationella rösträttskongressen i Stockholm.

Ett talrikt besökt diskussionsmöte ägde rum den 25 februari, då dr Maikki Friberg från Finland talade om "Lika lön för lika arbete" — ett ämne, som av det livliga tankeutbytet att döma låg de närvarande varmt om hjärtat.

Göteborgs F. K. P. R. har under året utgivit en ny upplaga av Flygblad n:o 4: "Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen" samt Flygblad n:o 8: "Varför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen", av fru Frigga Carlberg, pris 5 öre pr ex. och 4 kr. för 100 ex., det sistnämnda i en upplaga av 5,000 ex.

Föreningens medlemmar äro ledamöter av fattigvårdsstyrelsen, folkskolestyrelsen och av stadsfullmäktige valda fattigvårdare, ävensom revisorer i vissa under kommunen stående inrättningar samt styrelseledamöter inom Liberala valmansföreningarna i Göteborg och Örgryte. 1 medlem är invald i stadsfullmäktige.

Länets landstingskandidater ha genom frågeformulär interPELLERATS angående deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga, och för kvinnornas deltagande i landstingsvalen har arbetats — ej minst genom de föredrag, som av föreningens ordförande hållits å grannkommunernas valmöten.

För höstens stadsfullmäktigeval har föreningen verkat genom att till stadens 6,376 röstberättigade kvinnor utsända uppmaning — åtföljd av fullmaktsblankett — att begagna sin rösträtt. 2,074 kvinnor fullgjorde också denna sin plikt, vilket visar en stegring av 20 % sedan valet 1908. 2 kvinnliga stadsfullmäktige blevo valda, den ena av Liberala valmansföreningen, den andra av Allmänna valmansförbundet.

36. **Hallsberg.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan
fru *Karin Gustafsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Josefine Molander*.

Under året har hållits 1 offentligt möte med föredrag av fröken Fernander; efter föredraget följde diskussion och samkväm. Dessutom har föreningen anordnat samkväm, varvid flera talarinnor uppträtt.

37. **Halmstad.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan
fröken *Anna Ljungberg*.

Centralstyrelsesuppleant: konsulinnan *Bie Smitt*.

Under 1910 ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 ordinarie föreningsmöten, 4 samkväm och 1 studiecirkel med 20 deltagare. 2 av F. K. P. R:s medlemmar voro vid höstens stadsfullmäktigeval uppsatta som kandidater på Frisinnade föreningens lista, en i vardera valkretsen. Ingendera blev dock vald, vilket till stor del berodde på ringa deltagande i valet från kvinnornas egen sida. Valupprop infördes i båda tidningarna.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i skolrådet och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen; 3 äro medlemmar i Frisinnade föreningen, och av dessa är 1 sekreterare och 1 kassör.

Insamling medelst listor pågår för kongressen.

38. **Hamrånge.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Hårdner*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Lustig*.

39. **Haparanda.**

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: samskolelärarinnan
fröken *Mia Grape*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fru *Angelika Forsberg*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten och 2 samkväm.

40. Hedemora.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan
fröken *Kerstin Larsson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru Frigga Carlberg över ämnet: "Kvinnan i hemmet och samhället".

Föreningens ordförande är lärarekårens representant i skolrådet.

41. Helgum.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Sara Lundin*.

42. Hjo.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Gerda Bodén*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Else Törnmarck*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 3 föreningsmöten och 4 samkväm.

1 av föreningens medlemmar är ledamot av folkbibliotekets styrelse och 1 är styrelseledamot i lokalavdelningen av Frisinnade landsföreningen. Frivillig insamling till kongressen är beslutad.

43. Hudiksvall.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan

fru *Stina Rodenstam*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Alma Persson*.

Utom de enskilda och offentliga möten, som stodo i samband med Gävleborgsförbundets årsmöte, ha under året hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 4 offentliga föreläsningar.

Föreningen har hyrt ett vandringsbibliotek, som haft 60 låntagare.

Av föreningens medlemmar är 1 invald i stadsfullmäktige och 1 är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

Föreningen har interPELLERAT landstingskandidaterna angående deras ställning till kvinnans politiska rösträtt.

Den viktigaste tilldragelsen inom föreningen under året var Gävleborgsförbundets årsmöte härstädes den 4—5 mars enligt nedanstående

PROGRAM

för Gävleborgsförbundets av F. K. P. R. årsmöte i Hudiksvall
fredagen den 4 och lördagen den 5 mars 1910.

Fredagen kl. 12 f. m.—3 e. m. Gävleborgsförbundets enskilda möte
(hos Hudiksvallsföreningens ordf.)

Kl. 7 e. m. Offentligt möte å Stadshussalongen med föredrag av
fru *Ellen Hagen*.

Festpolonaise för piano *Emil Sjögren*.
Entré 25 öre.

Omedelbart därefter subskriberad supé.

Lördag kl. 11,30 f. m.—2,30 e. m. Gävleborgsförbundets och Hudiks-
vallsföreningens möte å Stadshuset.

Kl. 7 e. m. Föredrag å Goodtemplarsalen av fru *Ellen Hagen*:
"Londonkongressen och rösträttsarbetet i England", med skioptikonbilder.
Entré 15 öre.

Efter fröken *Clara Wahlströms* föredrag kl. 8,30 å samma plats, är
supé anordnad å Stadshuset till ett pris av kr. 1:50.

Hela samhället berördes mer eller mindre av mötet, och
båda platstidningarna refererade välvilligt och utförligt mötets för-
handlingar.

Det i programmet omnämnda föredraget av fröken *Clara
Wahlström* hölls å Arbetareinstitutet på begäran av F. K. P. R.

Vid årets Hälsingestämma, som hölls i Hudiksvall under
midsommarhelgen, förekom — även detta på initiativ av F. K. P. R.
— föredrag om "Kvinnans praktiska fostran" av föreståndarinnan för
Fredrika Bremer-Förbundets lanthushållningsskola fröken *L. Nat-
horst-Böös*.

Vidare har föreningen under året anordnat en kurs i samhälls-
lära, som leddes av vik. adjunkten vid Hudiksvalls högre allmänna
läroverk *J. Arbman*. Till lokal uppläts Elementarskolans för flickor
samlingsal. Antalet deltagare i kursen var 54. De erlade en
avgift av 3 kr. pr person.

Kursen omfattade en serie föredrag och praktiska övningar,
fördelade på 10 timmar under månaderna mars—april enligt föl-
jande program:

1. Kort översikt över författningens historiska utveckling.
2. Det nuvarande statsskicket, kungamakten.
3. Riksdagen och kyrkomötet samt de enskilda medborgarnas skyl-
digheter.
4. Den proportionella valmetoden.
5. » » » (med praktiska övningar.)
6. Förvaltningen, historisk återblick.
7. Den nuvarande förvaltningen, den centrala.
8. Den lokala förvaltningen.
9. Statens och kommunens finanser samt taxering och uppbörd.
10. Kyrkostämma (praktisk övning.)

Under kursen, som särskilt utmärkte sig för klarhet och reda i uppställningen, betonades vid lämpliga tillfällen kvinnornas kommunala skyldigheter och rättigheter.

I december anordnade föreningen ett samkväm, varvid auktion hölls å skänkta saker, mestadels handarbeten, som förfärdigats av medlemmar. Offervilligheten var stor och försäljningen inbringade 200 kr., av vilken summa 150 kr. insändes till kongresskassan.

44. Huskvarna.

Ordförande: fru *Hilma Andersson*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Gerda Planting-Gyllenbåga*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Helga Silverstolpe*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, de sistnämnda åtföljda av samkväm, och 3 valmöten för röstberättigade kvinnor. 8 offentliga föredrag ha hållits: av d:r Lydia Wahlström, om "Paulus och kvinnosaken"; av d:r Gulli Petrini om "Kvinnans politiska rösträtt"; av d:r Knut Kjellberg om "Social bildning"; av kand. H. Fager om "Bostadshygien"; av pastor H. Isberg om "Barnarätt och modersplikt"; av överste E. Melander om "Lycka"; av fru Ellen Hagen om "Den internationella kvinnliga rösträttsrörelsen" och av d:r Gulli Petrini om "Ogifta mödrar och deras barns rättsliga ställning." Antalet åhörare har i genomsnitt varit 250.

Dessutom har föreningen anordnat en Signe Widell-afton och en soaré, varvid bl. annat utfördes Björnsons melodram Bergliot, samt 3 samkväm för föreningsmedlemmar.

Styrelsen har såsom agitation för landstingsvalet till 200 av länets nykterhetsföreningar utsänt L. K. P. R:s upprop, varjämte bifogades lämpliga flygblad. 28 landstingskandidater interPELLERADES skriftligen om sin ställning till kvinnans politiska rösträtt och uttalade sig flertalet kandidater för densamma. Styrelsen utlyste sedermera ett möte för röstberättigade kvinnor, varvid redogjordes för de olika partiernas kandidatlistor. Deltagandet i landstingsvalet var från kvinnornas sida livligt.

Vid stadsfullmäktigevalen, i vilket kvinnorna synnerligen livligt deltog, blev en kvinnlig kandidat vald.

Av föreningens medlemmar tillhöra flera Frisinnade föreningen och 1 arbetarekommunen.

För att erhålla en välbehörlig kassaförstärkning anordnade föreningen en trädgårdsfest, som gav en nettobehållning av omkr. 850 kr. Av dessa överlämnades 300 kr. till 1:sta majblommekommittén i Huskvarna, till sanatorievård för skrovulösa barn, samt till bidrag för den internationella kongressen.

Föreningen beslöt vid årsmöte den 28 nov. att under kommande vinter avhålla en kurs i kommunalkunskap och att inbjudan skulle utfärdas till övriga politiska föreningar i samhället att jämte F. K. P. R. deltaga i anordnandet av en dylik kurs.

Lokalpressen har visat stort tillmötesgående genom att välvilligt intaga notiser och referat över föreningens verksamhet.

45. Hvetlanda.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Elin Sundell*.

Centralstyrelsesuppleant: bokhandlaren fru *Anna Nylén*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten, 2 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av pastor H. Isberg över ämnet: "Ogifta mödrar och deras barn" och av fru Ella Billing över ämnet: "Kvinnorna och medborgarrätten".

Då Hvetlanda F. K. P. R:s värderade och avhållna ordförande fru E. Sundell, på vars initiativ föreningen bildades, avflyttade från orten, anordnade föreningen en avskedsfest, varvid överlämnades ett album med medlemmarnas porträtt.

Föreningen har med 50 kr. bidragit till kongresskassan.

46. Hälsingborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Borg*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 3 offentliga möten med föredrag av d:r Gulli Petri om "Kvinnans deltagande i det politiska och kommunala arbetet"; av fröken Ellen Wester om "Rösträttsrörelsen i England och Amerika", samt av fru Ellen Hagen om "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen".

Dessutom har hållits ett diskussionsmöte med inledningsföredrag av doktorinnan S. Björkman om "Barndomstolar". Gemensamt med Fredrika Bremer-Förbundskretsen, Vita Bandet och K. F. U. K. har anordnats ett möte för uppställande av en kvinnlig stadsfull-

mäktigkandidat. För föreningens medlemmar jämte intresserade har varit anordnad en sällskapsafton med uppläsning och musik.

2 av föreningens medlemmar tillhöra styrelsen i lokalavdelningen av Frisinnade landsföreningen.

47. Härnösand.

Ordförande: fröken *Astrid Hamberg*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Linnéa Bucht*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Augusta Olson*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten, varav 2 avslutats med samkväm, samt 2 offentliga föreläsningar av lektor J. O. Nilsson om "Valsättet vid landstingsmannaval" och av överstinnan Stephanie Boy de la Tour om "Den turkiska kvinnan". Dessutom har föreningen haft en enkel, men talrikt besökt fest för sin avgående, högt värderade ordförande, fru Bucht, som sedan 1905 beklätt ordförandeposten.

För en tid av 6 månader har förhyrts ett av Folkbildningsförbundets vandringsbibliotek. 17 låntagare ha begagnat sig av detsamma.

Vid årets landstingsval interPELLERADES landstingskandidaterna om deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. Dessutom bedrevs en del agitation för kvinnornas deltagande i nämnda val.

Till stadens mellan 4- och 500 röstberättigade kvinnor utsändes vid tiden för stadsfullmäktigevalet uppmaning att delta i detsamma, liksom uppprop i samma syfte infördes i tidningarna. I brev till de olika partiorganisationerna framhölls önskvärdheten av att kvinnliga namn komme upp på deras respektiva vallistor. Ett par kvinnor voro också nämnda, men ingen blev vald.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen och 1 av folkskolestyrelsen.

Vid sammanträde den 19 april antogs en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation angående utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt. Resolutionen utgjorde en protest mot den tendens till förhållningspolitik, som hos regeringen gjorde och gör sig gällande.

Föreningen har under 1910 skänkt 25 kronor till kongresskassan.

Under året har prenumererats på tidningen *Dagny*.

Föreningen står i tacksamhetsskuld till Härnösands Elementarläroverk för flickor, för att den i år liksom föregående år fått kostnadsfritt använda dessa lokaler för sina sammanträden.

48. Hässleholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan
fröken *Maria Follin*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Alma Doré*.

Under året ha hållits 8 föreningsmöten och 2 offentliga möten.

49. Hörby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: handianden fru *Elna Persson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Herrlin*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru Jenny Velandér över ämnet: »Kvinnan och politiken».

Föreningen har interPELLERAT landstingskandidaterna samt uppmanat kvinnorna att begagna sin rösträtt vid landstingsvalén.

En interpellation har av föreningen fattats och insänts till statsministern med anledning av dennes svar å herr Lindhagens interpellation om rösträttsutredningen.

Insamling till kongressen pågår.

50. Jönköping.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: friherrinnan *Ellen Lilliecreutz*.

Centralstyrelsemedlem: postexpeditören fröken *Elin Olsson*.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 4 samkväm och 4 offentliga föreläsningar; av: d:r Knut Kjellberg över ämnet: »Huru bildas våra åsikter?»; av direktör J. Hamrin över ämnet: »De politiska partiernas program och om proportionella valmetoden»; av pastor H. Isberg över ämnet: »Barnarätt och modersplikter med hänsyn till de utom äktenskapet födda», samt av d:r Gulli Petrini över ämnet: »Kvinnans deltagande i det kommunala och politiska livet».

Arbetsåret började gynnsamt i det centralstyrelsens årsmöte ägde rum i Jönköping den 9 och 10 januari, och den mycket goda verkan det förde med sig både inom och utom föreningen var lika välgörande som glädjande. Vid det offentliga mötet den 9:de, som var mycket talrikt besökt, hölls intressanta föredrag av fröken A. Whitlock, d:r L. Wahlström, riksdagsman R. Johansson och överlärare A. Dahlin. Därefter intogs gemensam supé, till vilken ombuden och suppleanterna voro inbjudna av länets F. K. P. R.

I mars anordnades en synnerligen lyckad soaré å teatern med följande program: Musik; »I mörkaste Småland», komedi uppförd av medlemmar av F. K. P. R. från Göteborg; sång; »Frun på Salshult», 2 tablåer med deklamation; »Jus suffragii», tablå.

Före valen till landstinget interPELLERADES skriftligen de föreslagna kandidaterna om sin ställning till kvinnans politiska rösträtt. Genom tryckta upprop, innehållande råd och anvisningar samt blankett till fullmakt, utsända till stadens alla röstberättigade kvinnor, uppmanades dessa att delta i landstingsvalet. Samtidigt följde anmälningskort att ingå som medlem i föreningen. För de gifta kvinnorna har genom upprop i tidningarna påpekats fördelen att självdeklarera, varjämte utsänts 300 stycken: »Huru kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter?»

Vid samkväm och sammanträden, som varit livligt besökta, ha förekommit uppläsning, musik, korta föredrag, ibland åtföljda av diskussion. Särskilt intresse väckte frågan om »Fattiga, ensamma mödrar och deras barn». Denna föranledde avlåtande till länets riksdagsmän av skrivelse, däri de uppmanades att särskilt arbeta för förbättrandet av kvinnans och de s. k. oäkta barnens ställning.

Föreningen har genom sin styrelse inbjudit de olika politiska partierna i staden att gemensamt med den anordna en allmän kurs i kommunalkunskap under vintern 1911.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av fosterbarnsnämnden och 1 suppleant i folkskolestyrelsen, därtill vald av stadsfullmäktige.

En resolution har av föreningen fattats med anledning av regeringens förhållningspolitik i kvinnornas rösträttsfråga.

Föreningens medlemsantal har under året stigit med 70 proc.

Stadens 4 tidningar hava villigt intagit föreningens meddelanden och lämnat rabatt på alla annonser. Föreningen prenumererar på Jus Suffragii och L. K. P. R:s artikelserie.

Insamling av bidrag till kongressen pågår.

51. Kalmar.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hilma Runbäck*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Kreuger*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 2 offentliga föredrag, det ena av dr Gärda Lidfors av Geijerstam om »Kvinnlig hygien», det andra av fru Jenny Velandar om »Kvinnan och det sociala reformarbetet». Efter det

senare fattades en resolution, uttalande ett ogillande av den långsamhet, varmed utredningen i fråga om kvinnans politiska rösträtt bedrevs. Resolutionen tillställdes statsministern.

Föreningen har livligt intresserat sig för årets val. Landsstingskandidater ha skriftligen interPELLERATS om deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga och samtidigt erhållit en upplysande skrift i ämnet. Svar ha influtit från samtliga och flertalet ha uttalat sig vara i princip för saken.

Största intresset tillkom stadsfullmäktigevalen. Det gällde att trots partiernas likgiltiga hållning få två kvinnor invalda.

Efter därom gjort tillkännagivande i stadens tidningar gick föreningen fram med egen lista med endast ett namn över och ett under strecket och med Allmänna Valmansförbundets partibeteckning, för vars användande man förvissat sig att intet hinder föreläge. Genom enighet och energiskt arbete blevo båda kandidaterna invalda.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige och 1 är medlem av skolråd och barnavårdsnämnd. För bevakande av tjänstemannaintresset vid kommunala val finnes en förening, och i denna förenings förtroenderåd sitta 2 kvinnor.

I likhet med föregående år har en mängd ströskriffter och upprop utdelats och stadens äldsta tidning är abonnent på L. K. P. R:s artikelserie.

Insamling har igångsatts för kongressen.

52. Karlshamn.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan
fröken *Olga Tengström*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Thekla Schmidt*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 medlem av folkskolestyrelsen och 2 medlemmar i styrelsen för Karlshamns stadsbibliotek.

Alla landstingskandidater ha interPELLERATS rörande deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga, och till kommunalt röstberättigade kvinnor utsändes en uppmaning att delta i landstingsvalen.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen.

Beslut har fattats att med 1 kr. pr medlem bidra till kongresskassan.

53. **Karlskoga.**

Ordförande: fru *Helena Larsson*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Vera Apelskog*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Elin Starck*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt föredrag av fru *Siri Forssell* om »Spar-samhet i hemmet och modern matlagning».

54. **Karlskrona.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Sigrid Kruse*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Valborg Falck*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 4 större möten, 2 av dessa voro endast för sådana som antecknat sig som åhörare av F. K. P. R:s sociala och politiska föredrag, 2 voro offentliga. På de förra ledde d:r *Gulli Petrini* ett fingerat val efter den proportionella valmetoden och fröken *Sigrid Kruse* talade om »Kvinnornas kommunala rättigheter och skyldigheter». På de senare höll fru *Ella Billing* föredrag om »Londonkongressen» och fru *Johanna Ottessen* om »Kvinnorösträtten».

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen och 1 har under 1910 varit v. ordf. i lokalavdelningen för Frisinnade landsföreningen.

Samtliga kandidater i Östra härad, Östra Medelstads härad och Karlshamns stad ha interPELLERATS rörande deras ställning till kvinnans politiska rösträtt och fått sig tillsända flygblad. Flera hundra flygblad ha dessutom spritts bland valmännen. Arbetet för de kommunala valen har i hög grad upptagit föreningens tid och intresse.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns förhållningspolitik i kvinnornas rösträttsfråga.

55. **Karlstad.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Hellberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Greta Gullström*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte å rådhuset med föredrag av fru *Ella Billing* och redaktör *M. Hellberg* samt 1 föreläsning av fru *Billing* om »Londonkongressen». Vid den talrikt besökta nykterhetskurs, som under förvåren hölls i Karlstad, anordnades för länsförbundet ett »Samtal om kvinnans politiska rösträtt» med de kvinn-

liga kursdeltagarna. Många infunno sig, trycksakerna hade god åtgång, och länets medlemssiffra steg.

Till landstingskandidaterna inom föreningens distrikt utsändes interpellationscirkulär, vilka nästan alla besvarades. Före landstingsvalet för Karlstad utsändes upprop till stadens kommunalt röstberättigade kvinnor att rösta och, »om de verkligen satte sin rösträttsfråga framför alla andra krav», rösta med vänstern.

Vid ett fyllnadsväl till stadsfullmäktige under hösten uppsattes föreningens ordf. — trots upprepade avsägelser — som resp. första och andra namn av frisinnade valmansföreningen och socialdemokraterna, men föll igenom med mycket stor röstundervikt. Före ordinarie valet hölls ett möte med F. K. P. R., K. F. U. K. och Vita Bandet, varvid beslöts, att kvinnorna ej skulle uppsätta någon kvinnlig kandidat, men i stället genom hänvändelse direkt till stadsfullmäktiges valnämnd söka få några kvinnor invalda i stadens delegationer. Resultatet blev, att tre medlemmar av F. K. P. R. blevo suppleanter i resp. skolstyrelsen, fattigvårdsstyrelsen och saluhallsstyrelsen.

Folkskolelärarinnan fröken Anna Ljungkvist uppsattes emellertid av de frisinnade som 5:te namn i Södra kretsen till fullmäktigvalet. Föreningen utsände till röstägande kvinnor inom kretsen upprop att rösta och fullmaktsblanketter jämte högerns och vänsterns valsedlar. Fröken L. blev vald, och även Karlstad fick en kvinnlig stadsfullmäktig, den kvinnliga valledningens försiktighet och pessimism till trots. Dessutom tillhöra sedan flera år 3 kvinnor (2 medl. av F. K. P. R.) flickskolestyrelsen, 1 ordinarie och 2 suppleanter. Föreningens ordf. och vice ordf. äro resp. suppleant och ordinarie i Frisinnade valmansföreningens styrelse.

Sista veckan i februari anordnades en »frågebyrå» för gift kvinnas självdeklaration. Karlstads-Tidningen upplät lokal.

Till kongresskassan insamlades under våren 75 kr. genom kollekt. En kommitté för att ordna en kongressfest 1911 tillsattes i december. En annan kommitté arbetar för Dagny och spridning av trycksaker. Karlstads-Tidningen har artikelserien.

56. Kil.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Adèle Melén*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Alma Blom*.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 2 föreningsmöten.

Under fru *Ella Billings* turné genom en del av Värmland hade föreningen förmånen få ett besök med ett offentligt föredrag

om »Kvinnan och medborgarrätten»; talarinnans med värme och hänförelse hållna föredrag gjorde synbarligen ett gott intryck på den fulltaliga publiken.

En auktion i förening med servering till förmån för kongresskassan har av F. K. P. R. anordnats med efter härvarande förhållanden gott resultat.

Landstingsmännen i valkretsen ha skriftligen interPELLERATS.

Föreningen prenumererar på L. K. P. R:s artikelserie, ävenså på Dagny.

57. Kisa.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ingeborg Sjögren*.

58. Klippan.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien fröken *Hilma Ramberg*.

Centralstyrelsesuppleant: bankkassören fröken *Augusta Charlier*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten, 6 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fru Ella Billing över ämnena: »Kvinnan och medborgarrätten» samt »Kvinnan och samhällsfrågorna».

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av taxeringsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i skolrådet, 1 medlem är vice ordförande och 2 äro ombud i Frisinnade landsföreningens lokalavdelning i Klippan.

Föreningen har bedrivit en livlig agitation för att vid landstingsvalen förmå så många kvinnor som möjligt att rösta med de frisinnades lista.

I december anordnades en basar med tombola, varav den huvudsakliga vinsten tillföll kongresskassan.

59. Kopparberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Maja Forsslund*.

Centralstyrelsesuppleant: telegrafisten fröken *Maria Fogelqvist*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten.

3 av föreningens medlemmar äro ledamöter i fattigvårdsstyrelsen.

Föreningen har livligt agiterat för kvinnornas deltagande i landstingsvalen och de flesta av de röstberättigade kvinnorna deltog också i detta val.

Till kongresskassan har föreningen bidragit med 60 kr., utgörande behållningen av två aftonunderhållningar.

60. **Kristianstad.**

Ordförande: fröken *Anna Möller*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Ella Billing*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Alma Olin*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 4 samkväm och 5 offentliga föreläsningar: av fru Jenny Velander över ämnet: »Barnet och samhället», av fru Julia Svedelius över ämnet: »Norrbottens arbetsstugor», av fru Ella Billing över ämnet: »Kvinnan och medborgarrätten», av fru Malin Ingers över ämnet: »Värdesättningen av hemmets arbete» samt av fru Ellen Hagen om »Den internationella rösträttskongressen 1911».

Insamling till kongressen pågår.

61. **Kristinehamn.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: elementarlärarinnan fröken *Hanna Unger*.

Centralstyrelsesuppleant: prokuristen fröken *Sophie Broström*.

Föreningen är bildad under 1910 på initiativ av fröken Hanna Unger och efter föredrag av fru Ella Billing.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 offentliga föreläsningar av fru Ella Billing om »Kvinnan och medborgarrätten» och om »Social kunskap — en medborgarplikt» av pastor N. Beskow, framförd av fröken Unger.

62. **Krokstrand.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Serafia Svensson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Alma Ek*.

Föreningen är bildad under 1910 på initiativ av fru Frida Hansson och efter föredrag av fröken Signe Wollter. Vid föreningens bildande antecknades 16 medlemmar, men den 31 december var medlemssiffran redan uppe i 114. Detta har till stor del berott på att ordf. gjort personliga besök i hemmen och sökt att belysa rösträttsfrågan från alla möjliga sidor.

Under den korta tid föreningen existerat ha hållits 4 möten, då rösträttsfrågan dryftats och kortare föredrag hållits om skillnaden mellan kommunal och politisk rösträtt och på vad sätt den senare kan erhållas. Mellan jul och nyår anordnade föreningen en

basar, som inbragte brutto 1,270 kr. I postkontoret postades 319 kort med kongressfrimärken, och basaren var besökt av 800 personer, så väl norrmän som svenskar.

Av föreningens medlemmar äro 2 kommunalfullmäktige, 1 medlem av hälsovårdsnämnden i Kroken och 2 i Björneröds municipalsamhälle; 4 äro medlemmar av de frisinnades förening.

Föreningen har rekvirerat 10 listor för tecknande av bidrag till kongressen. Av dessa ha 2 återsänts fulltecknade. Förutom dessa 25 kr. har föreningen insänt 115 kr. som bidrag till kongresskassan.

63. Kumla.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hilda Ekman*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Gerda Åström*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 8 föreningsmöten och 3 samkväm.

Flera av föreningens medlemmar tillhöra Kumla liberala valmansförbund och 2 äro ombud vid valkretsförbundets möten.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

En större basar har anordnats och av inkomsten ha 200 kr. sänts som bidrag till kongressen.

64. Kungsbacka.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hulda Bengtsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Alma Persson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 1 föreningsmöte.

Föreningen har beslutat att från och med 1911 upphöra som självständig förening och ansluta sig som filial till Göteborgs F. K. P. R.

Insamling till kongressen pågår.

65. Kungsör.

Interimstyrelse.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru Augusta Widebeck.

66. Köping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Maria Lybeck*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Amélie Salén*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 diskussionsmöte, vid vilket sistnämnda diskuterades kvinnornas deltagande i landstingsvalen. 2 offentliga föredrag ha hållits: av fru Augusta Widebeck om "Det berättigade i kvinnornas rösträttskrav" och av fru Siri Forssell om "Sparsamhet i hemmen och modern matlagning".

I Köping har under 1910 endast förekommit ett fyllnadsval till stadsfullmäktige. För att pröva sin styrka gick föreningen fram med egen kandidat, som erhöll 1,100 röster men dock föll igenom. Deltagandet i valet var livligt.

Insamling till kongressen pågår.

67. Landskrona.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fröken *Gunhild Linder*.

Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken *Ester Nennes*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt 2 offentliga möten. Efter alla mötena ha anordnats samkväm. Vid föreningsmötena ha hållits föredrag av fru Elsa Alkman om "Kvinnan och solidariteten" och av fil. kand. fröken Ester Möllerstedt om "Jakob Knudsen och samhällliga frågor". Vid de offentliga mötena ha hållits föredrag av fru Jenny Velander om "Barnet och samhället" samt av fru Ellen Hagen om "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen".

Vid landstingsvalet i maj interPELLERADES alla de uppsatta kandidaterna om deras ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt. Till alla röstberättigade kvinnor utsändes tryckta cirkulär med uppmaning att delta i landstingsvalet. Vid stadsfullmäktigevalet i december nöjde man sig med att genom upprop i tidningarna uppmana kvinnorna att delta i valet. På alla tre partilistorna uppsattes kvinnliga namn, men ingen blev vald; en kvinna blev dock av de borgerliga vald till 1:sta suppleant. I stadsfullmäktigevalet deltog 38,2 % av de röstberättigade kvinnorna med 67,46 % av röstetalet, av männen deltog 58,5 % med 60,4 % av röstetalet. I valet för två år sedan deltog blott 11,5 % av kvinnorna. Intresset för de kommunala valen visar

sig alltså vara i stigande. Ungefär lika livligt var deltagandet i de båda andra kommunala valen: landstingsvalet och skolstyrelsevalet.

I skolstyrelsen sitta 2 kvinnor, i fattigvårdsstyrelsen 1, alla tre medlemmar av F. K. P. R.

Insamling på listor för bidrag till kongressen pågår.

68. Leksand.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hilda Ros*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Anna Jakobsson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

69. Lidköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken *Maria Eriksson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Nannie Wendt*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Föreningen har utsänt ett eget vandringsbibliotek på landsbygden. Till kongressen har insamlats 1 kr. per medlem.

70. Lilla Edet.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: brukstjänstemannen fröken *Hanna Gerdtsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Erica Andrén*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte och 1 offentlig föreläsning av fru *Frigga Carlberg* över ämnet: "Röstandets etik".

71. Lindesberg.

Ordförande: fru *Hanna Göransson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Anna Österlund*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Berta Bergöö*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten, 2 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru *Maja Strandberg* över ämnet: "Kvinnan i samhället".

Vid landstingsvalen ha de uppsatta kandidaterna interPELLERATS rörande sin ställning till kvinnornas rösträttsfråga och lämnat mjer eller mindre tillfredsställande svar. 2 av föreningens medlemmar inneha kommunala uppdrag.

En kommitté har tillsatts för att anordna någon för kongressen inbringande festlighet.

72. Linköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Jenny Wallerstedt*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Villy Sjödin*.

Styrelsen har under året haft 8 sammanträden. Dess arbete har huvudsakligen inriktats på de gifta kvinnornas självdeklaration och landstingsvalen. Till de senare interPELLERADES alla kandidaterna angående deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. Föreningen har haft sina 2 ordinarie årsmöten, vilka även äro öppna för utomstående intresserade. 4 offentliga föredrag ha anordnats, nämligen: "Om kvinnorna och det kommunala livet" (fröken M. Staël v. Holstein), "Kvinnans värnplikt" (kapten E. Liljedahl), "Minnen och erfarenheter från ett besök i Förenta Staterna" (fröken J. Wallerstedt), "Sociala plikter och socialt ansvar" (fröken G. Meyerson). Föreningen har dessutom inköpt och dels försålt, dels utdelat en mängd flygblad och broschyrer.

1 av föreningens medlemmar är ledamot i en av Allmänna valmansförbundets kretsstyrelser.

Under 1910 ha som bidrag till kongresskassan insänts 180 kr.

73. Ljungby.

Ordförande: fru *Signhild Johansson*.

Centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken *Sigrid Hjelmqvist*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Thekla Hammar*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fröken Sigrid Kruse över ämnet: "Nykterhetsfrågan som samhällsspörsmål".

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

Beslut har fattats att till kongressen bidra med 1 kr. per medlem.

74. **Ljusdal.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Thunborg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Maria Hagander*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 1 offentligt möte, varvid uppfördes "En enquête i Hades", 1 offentlig föreläsning av fru Ellen Hagen om "Rösträttskongressen i London 1909" och 7 samkväm eller s. k. studieaftnar. Föreningen har under 3 månader förhyrt ett vandringsbibliotek, som begagnats av ett 60-tal låntagare.

Av föreningens medlemmar är 1 ordinarie och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

Samtliga landstingskandidater interPELLERADES rörande deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga, och från samtliga ingingo svar. Flera hundra broschyrer ha spritts, dels före landstingsvalet och dels i början av året för att lämna upplysning angående deklARATIONEN.

Föreningen har bidragit till kongressen med 1 kr. per medlem och dessutom beslutat ytterligare åtgärder under 1911 för samma ändamål.

75. **Ludvika.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Gerda Carlsten*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fröken Maria Olsson om "Nykterhet och kvinnlig rösträtt".

76. **Luleå.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Märta Bucht*.
Centralstyrelsesuppleant: skolföreståndarinnan fröken *Anna Svensson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 offentlig föreläsning av d:r Paul Hellström om "Proportionella val".

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem av fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i skolstyrelsen, 1 styrelsemedlem i Luleå borgerliga reformförening och 1 i Frisinnade landsföreningens lokalavdelning.

Luleå F. K. P. R. har under 1910 tillsammans med Luleå kvinnliga nykterhetsförening anordnat 2 talrikt besökta kurser i sömnad för obemedlade mödrar.

77. Lund.

Ordförande: fru *Louise af Ekenstam*.

Centralstyrelsemedlem: docenten dr *Hilma Borelius*.

Centralstyrelsesuppleant: jur. kand. fru *Anna Bugge-Wicksell*.

Styrelsen har under året hållit 7 sammanträden, föreningen 4. Vid det ordinarie föreningsmötet i februari redogjorde docenten H. Borelius för centralstyrelsemötet i Jönköping den 10—11 januari och vid novembermötet hölls överläggning angående det stundande stadsfullmäktigevalet. Å de övriga mötena ha föredrag hållits av fru Emilia Broomé om: "Formerna vid möten och förhandlingar" och av fru A. Bugge-Wicksell om: "Den internationella rösträttsrörelsens betydelse för den nationella". Efter ett par av dessa möten ha samkväm varit anordnade.

I föreningens stadgar ha tvenne ändringar vidtagits.

Till den internationella rösträttskongressen i Stockholm 1911 har föreningen beviljat ett anslag av 115 kr. samt till veckotidningen Dagny ett anslag av 15 kr. att utgå under åren 1911—1913.

Föreningen har tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbunds-kretsen Lund med omnejd i anledning av stadsfullmäktigevalet i december 1910 föranstaltat ett allmänt valmöte av för valet intresserade kvinnor. Till detsamma voro även inbjudna ordförandena för stadens valkorporationer. Mötet vann stor anslutning och uppsattes fyra kvinnonamn på förslag. Stadsfullmäktigevalet ledde dock denna gång ej till önskat resultat.

Vid årets landstingsval har föreningen i stadens tidningar riktat en uppmaning till alla röstberättigade kvinnor att delta i valet.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av styrelsen för stadens folkskolor, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 1 medlem och 1 suppleant i Borgerliga valmansföreningen och 1 medlem av Socialdemokratiska partiet.

78. Lyckeby.

Ordförande: lärarinnan fröken *Hilda Olsson*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Hildegard Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Edit Wiebe*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte. För att hjälpa upp föreningens ekonomi och söka vinna flera medlemmar har anordnats ett offentligt samkväm med kaffeservering, musik och föredrag av fru Augusta Tønning och fröken Sigrid Kruse.

79. Lysekil.

Ordförande: fru *Ebba Lagervall*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Ester Malm*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Amanda Mattsson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 samkväm, varav 2 läsaftnar och 1 med téservering och musik, samt 1 offentlig föreläsning av fru Elisabeth Wærn-Bugge över ämnet: "Kvinnans rättsliga ställning i kampen för tillvaron".

1 av föreningens medlemmar är ledamot av kyrko- och skolråd.

Insamling till kongressen pågår.

80. Malmö.

Ordförande: folkskolelärarinnan fröken *Stina Helligren*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Naëmi Uddenberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Eva Hanzén*.

Styrelsen har sammanträtt 9 gånger, föreningen 4. Vid föreningens första möte för året redogjorde fru Eva Hanzén för centralstyrelsemötet i Jönköping. Ett av sammanträdena utgjorde en "Skåneafton" med föredrag: "Från Skåneland" av fru A. Söderström samt sång, musik och uppläsning. Vid årets sista sammanträde diskuterades frågan om uppställande av kvinnliga kandidater till höstens stadsfullmäktigeval. Tre av föreningsmötena ha varit förbundna med samkväm.

Vid ett av föreningssammanträdena höll fru Anna Bugge-Wicksell offentligt föredrag över ämnet: "Den gifta kvinnan och de nya kommunallagarna". Dessutom har föreningen anordnat offentligt föredrag om "Kvinnornas deltagande i det politiska och kommunala livet" av d:r Gulli Petrini samt i förening med Fredrika-Bremer-Förbundet och Vita Bandet över ämnet: "Det nya valsystemet med hänsyn till Malmöförhållanden" av folkskolelärare A. Svensson.

Upprop om självdeklaration och dess betydelse för kommunal rösträtt infördes under februari månad i tidningarna, och styrelsen anordnade under några kvällar en kvinnornas upplysningsbyrå, som lämnade kostnadsfri hjälp med deklaration.

Den 20 maj hade föreningen en offerdag till förmån för den internationella rösträttskongressen i Stockholm. De insamlade medlen jämte andra bidrag utgöra omkring 130 kr.

Före stadsfullmäktigevalen i de respektive valkretsarna utskickades till röstberättigade kvinnor upplysningar, råd och fullmaktsblanketter för valen.

Av föreningens medlemmar ha under året blivit valda till stadsfullmäktig fru Anna Stenberg och till skolrådssuppleant fröken Hulda Wimmermark. I den frisinnade föreningen är 1 föreningsmedlem ledamot av centralstyrelsen och 3 äro kretsstyrelsemedlemmar.

81. Mariefred.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: bankkamreren
fröken *A. G. Indebetou*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *S. Ericsson*.

82. Mariestad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fru *Andriette Florén*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Jenny Lindberger*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, det ena före landstingsvalen, det andra före stadsfullmäktigevalen. 7 talrikt besökta samkväm ha hållits, vid vilka delar av Nils Höjers Svensk samhällslära, artiklar ur Dagny samt åtskilliga artiklar av L. K. P. R:s artikelserie förelästs och delvis diskuterats.

3 medlemmar av Mariestads F. K. P. R. äro ledamöter av styrelsen för Mariestads barnhem, ordföranden är ledamot av stadsfullmäktige, av styrelsen för Mariestads föreläsningsförening samt suppleant i skolrådet.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

Insamling till kongressen pågår.

83. Markaryd.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Assarina Frick*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Holmgren*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 utfärder samt 2 offentliga möten.

84. **Marstrand.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: organisten fru *Annie Olán*.

Centralstyrelsesuppleant: telegrafisten fru *Marie Louise Olde*.

Vid stadsfullmäktigevalet blev fru M. L. Olde vald till stadsfullmäktig. Vid landstingsvalen interPELLERADES de uppsatta kandidaterna, och föreningen arbetade på att en för kvinnornas rösträttsfråga intresserad kandidat skulle bli vald.

Till kongressen har insamlats 1 kr. per medlem.

85. **Mjellby.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Elsa Kosack*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Olsson*.

Under året ha hållits 2 sammanträden.

86. **Mora.**87. **Motala.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Gertrud Flodman*.

Centralstyrelsesuppleant: tandläkaren fröken *Anna Eklundh*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru Siri Forssell över ämnet: "Sparsamhet i hemmet och modern matlagning".

88. **Munkfors.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Marie Louise Jansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Malin Lindgren*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru Ella Billing.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte och 2 samkväm.

89. **Neder-Kalix.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ester Taube*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Thyra Högström*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 1 föreningsmöte.

90. **Nora.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: f. d. telegrafkommissarien
fröken *Alfhild Cnattingius*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Pettersson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte med föredrag av fru A. M. Holmgren och 2 offentliga föreläsningar av fru Siri Forssell över ämnet: "Sparsamhet i hemmet och modern matlagning" och av fru Maja Strandberg om "Kvinnorna och samhället".

1 av föreningens medlemmar är styrelseledamot i stadens samskola.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

91. **Norberg.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Helena Kekonius*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

92. **Norrahammar.**

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Alma Andersson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Swahn*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 2 samkväm; vid ett av dessa senare höll d:r Lydia Wahlström föredrag. Föreningen var även representerad vid centralstyrelsemötet i Jönköping. En basar har avhållits dels för att stärka föreningens kassa, dels för att kunna bidra till kongressen i Stockholm 1911. 9 landstingsmän ha tillskrivits, 3 från varje parti, 8 ha med ja besvarat frågan om de voro anhängare av kvinnans politiska rösträtt och den 9:de, en högerman, svarade nej. Under året har inom föreningen bildats en 1:sta majkommitté; vinsten av första årets verksamhet uppgick till 100 kr. och ha dessa insatts i bank som grundplåt till en fond benämnd Norrahammars tuberkulosfond. Även i år har föreningen vid julen skänkt 10 kr. till fattiga barn.

Ordföranden har varit pressombud, och Smålands Folkblad har välvilligt intagit föreningens meddelanden.

93. Norrköping.

Ordförande: d:r fru *Anna Clara Romanus-Alfvén*.

Centralstyrelsemedlem: fröken *Aurore Pihl*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Esther Lindström*.

Under det gångna året ha hållits 8 styrelsesammanträden och 2 ordinarie föreningsmöten.

På det ordinarie vårmötet, som hölls i februari för att man skulle hinna med att ge upplysningar om självdeklaration, höll ordföranden i Linköpings F. K. P. R., fröken Jenny Wallerstedt, en intressant och sakrik redogörelse för centralstyrelsemötet i Jönköping, varvid hon särskilt uppehöll sig vid gift kvinnas självdeklaration och därmed sammanhängande kommunal rösträtt och valbarhet.

På förslag av styrelsen beslöt föreningen vid samma möte, att diskussionsaftnar skulle anordnas, under vilka sådana sociala frågor, som röra kvinnorna, skulle diskuteras. Tre sådana diskussionsaftnar ha anordnats, och intresset för desamma har inom föreningen visat sig synnerligen livligt. På den första av dessa aftnar diskuterades vad kvinnorna böra göra för att bevaka sina intressen vid en stundande reformering av strafflagen. Särskilt framhölls vikten av att kvinnorna själva till professor Thyren framlade önskemål i fråga om en till deras förmån ändrad strafflag och äktenskapslag. — Under den följande diskussionsaftonen fortsatte man att diskutera samma ämne, till vilken diskussion man satt medlemmarna i tillfälle att närmare studera lagen genom att, delvis genom subskription, inköpa ett exemplar av "Sveriges rikets lag" och "Medborgarens bok". — Under den sista av de under året hållna diskussionsaftnarna upptogs intresset nästan uteslutande av de förestående stadsfullmäktigevalen. Fröken Anna Karlsson, Norrköpings första kvinnliga stadsfullmäktige, redogjorde vid samma tillfälle för den i Stockholm hållna kongressen för folkpensionering. I januari höll fru Frigga Carlberg ett intressant föredrag om "Svenska barns rättsliga och sociala skydd". Före årsmötet höll fröken Gerda Meyerson ett offentligt föredrag över ämnet: "Vad kan göras för att motarbeta fabriksarbetets vådor för kvinnan?"

I enlighet med länsförbundets beslut ha till årets landstingskandidater utsänts tryckta frågeformulär för att utröna deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. I tidningarna har sedan offentliggjorts vilka av de tillfrågade, som varit anhängare av vår sak.

För att öka och uppehålla intresset hos medlemmarna ha åtskilliga ströskrifter rekvirerats.

Av föreningens medlemmar inneha 16 förtroendeuppdrag inom fattigvården, 1 är medlem av stadsfullmäktige, 1 är invald i skolrådet och 1 är medlem av styrelsen för arbetsförmedlingen.

En kommitté har tillsatts för att samla medel till kongressen, och styrelsen har beslutat att minst 200 kr. skola lämnas.

94. Norrsundet.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan
fröken *Clementine Blom*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Helga Svensson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 2 samkväm och 1 offentlig föreläsning.

95. Norrtälje.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Humble*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Maria v. Zweigbergk*.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av d:r Gulli Petrini om "Det proportionella valsättet".

Av föreningens medlemmar äro 2 medlemmar i skolrådet och 1 är ledamot i fattigvårdsstyrelsen. 2 äro styrelsemedlemmar och 1 är revisor i lokalavdelningen för Frisinnade landsföreningen, som bildades under hösten och vari åtskilliga kvinnor ingått.

Före landstingsvalet interPELLERADES de uppsatta kandidaterna rörande deras ställning till kvinnans politiska rösträtt.

Till kongressen har föreningen bidragit med 1 kr. per medlem.

96. Nyköping.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: lärarinnan
fröken *Ada Gustavson*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Ingrid Örström*.

Under året ha hållits 11 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten. Ett av dessa avslutades med samkväm. Ett offentligt föredrag hölls i maj med anledning av de förestående lands-

tingsvalen. Talare var fru Ellen Hagen med ämne: "Kvinnorna och landstingsvalen". Landstingskandidaterna i staden och närbelägna härader ha interPELLERATS med avseende på deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga.

Före stadsfullmäktigevalen i december inbjödös kommunalt röstberättigade kvinnor inom samhället till ett möte för uppsättande av kvinnliga kandidater, vilka man sedan skulle söka få uppsatta på männens listor. De båda, som härvid erhöles högsta röstetal, uppfördes sedermera som suppleanter å Frisinnade föreningens och Kommunalföreningens listor. Frisinnade föreningen uppsatte dessutom som andra namn ordf. i F. K. P. R., som också ensam blev vald. Dessutom är 1 av föreningens medlemmar ledamot av barnavårdsnämnden och 1 suppleant i skolstyrelsen.

Under vårterminen pågick en studiecirkel med omkring 20 deltagare. 9 sammankomster höllös, varvid följande frågor behandlades: Kooperationen, Oäkta barn och deras mödrar, Bostadsfrågan, Svenska hemarbetsförhållanden samt Kvinnornas uppgifter i stadsfullmäktige. Dessutom ledde jägmästaren K. Häckner ett fingerat landstingsval efter den proportionella valmetoden.

För att bland landsbefolkningen sprida intresse för kvinnornas rösträttsfråga reste några föreningsmedlemmar i februari ut ett par gånger med tåget till olika orter och sålde eller delade ut broschyrer m. m.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

L. K. P. R:s artikelserie har varit införd i en av platstidningarna, Södermanlands Nyheter. Föreningen har prenumererat på 2 ex. av Social Tidskrift, som cirkulerat bland medlemmarna.

För kongressen har insamling skett på lista samt genom kollekt vid mötena. En ständig medlem skänkte 100 kr.

I mars hölls en mycket lyckad Selma Lagerlöfs-fest på Stora Hotellet, varvid förekom föredrag, uppläsning, sång samt tablåer ur Gösta Berlings saga och Jerusalem. Efteråt samlades ett stort antal föreningsmedlemmar och utomstående till supé. I november hade föreningen en aftonunderhållning å Högre allmänna läroverket, vars högtidssal var nästan fylld till sista plats. En i samhället mycket omtyckt föreläsare, dr K. Lidberg, höll därvid föredrag om Albert Edelfelt, varförutom bjöds på musik och sång.

97. Nässjö.

Ordförande: lärarinnan fil. kand. *Signe Bosson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Carlström*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Palmgren*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 samkväm.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter av fattigvårdsnämnden.

98. Ockelbo.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: barnmorskan fru *Elin Stenvall*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden.

99. Oskarshamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: handlanden fru *Henrika Juréen*.

Centralstyrelsesuppleant: handlanden fröken *Hilma Ljungqvist*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 ordinarie och 2 extra — på ett av dessa senare talade fröken Nini Kohnberger om "Kvinnorörelsen i Tyskland", — 3 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru Jenny Velander över ämnet: "Kvinnorna och det socialreformatöriska arbetet". Dessutom ha hållits 3 studiecirklar med 20 deltagare, och föreningen har hyrt ett vandringsbibliotek, som haft 20 låntagare.

1 av föreningens medlemmar är ledamot i styrelsen för Oskarshamns barnhem och 1 är suppleant i skolrådet.

Före landstingsvalen interPELLERADES kandidaterna angående deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation.

100 kr. ha insänts som bidrag till kongresskassan.

100. Oviken.

Ordförande: mejerskan fröken *Engla Högstedt*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Hägglöf*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Kristina Viklund*.

Under året ha hållits 4 föreningssammanträden.

101. Piteå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lotten Lindgren*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Aurore Lundblad*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten.

Föreningen har genom ortens tidningar låtit sprida 800 flygblad; 1 av stadens tidningar abonnerar på artikelserien.

102. Ronneby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Augusta Tonning*.
Centralstyrelsesuppleant: fröken *Rebecka Svensson*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

I februari anordnades ett samkväm med musik, tablå och föredrag av fru *Ella Billing* till förmån för "Dagny". I december avhölls en mycket lyckad Luciafest till förmån för kongresskassan. Ronnebyföreningen har också deltagit i den av Stockholms F. K. P. R. fattade resolutionen med anledning av herr *Lindhagens* interpellation angående utredningen om kvinnans politiska rösträtt. Tack vare F. K. P. R:s kraftiga uppmaning till kvinnorna att deltaga i de kommunala valen, insatte dessa med egen lista telegrafkommissarien *Anna Bergengren* i stadsfullmäktige.

Av F. K. P. R:s medlemmar äro 2 medlemmar av Ronneby stads fattigvårdsstyrelse, 2 av barnavårdsnämnden, 2 medlemmar och 1 suppleant i samskolestyrelsen, 1 i föreläsningsstyrelsen, 6 i Ronneby F. V. O., 1 är medlem av styrelsen för Frisinnade Landsföreningen, 3 äro medlemmar av Allmänna valmansförbundet, 6 äro socialdemokrater.

103. Rättvik.

104. Sandviken.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan
fröken *Mia Ljungqvist*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Maria Pihl*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru *Frigga Carlberg* över ämnet: "Kvinnan i hemmet och samhället".

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr *Lindhagens* interpellation.

105. Sigtuna.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Kerstin Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gerda Vesterlund*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 auktion av skänkta föremål, 1 offentligt föredrag av fru Fanny Pettersson, 1 julfest och 1 samkväm.

106. Simrishamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Anna Lundgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Agnes Osterman*.

107. Skara.

Ordförande: fröken *Clara Wallmark*.

Centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fru *Jenny Velander*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Emma Stenbeck*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm.

1 föredrag har av föreningen anordnats, då fru Siri Forssell från Örebro föreläste om "Sparsamhet i hemmet och modern matlagning".

Före landstingsvalen utsände styrelsen tryckta frågeformulär till samtliga landstingskandidater inom länet. Av föreningens medlemmar är 1 styrelsesuppleant i Skaraborgs läns frisinnade södra valkretsförbund och i Skara lokalförbund av Frisinnade landsföreningen, och 1 är medlem i Moderata valmansförbundet.

Vid stadsfullmäktigevalen i december deltog kvinnorna synnerligen livligt. Såväl de moderata som de frisinnade hade uppsatt en kvinnlig kandidat på sin lista: de moderata seminarieadjunkten fröken Elida Andersson; de frisinnade seminarieadjunkten fru Jenny Velander, men ingen av dem blev vald.

Till kongresskassan sändes 1 krona per medlem.

108. Skellefteå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan

fru *Anna Stenson*.

Centralstyrelsesuppleant: modisten fru *Charlotte Sædén*.

109. Skurup.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Anna Sandberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Charlotte Stendahl*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 10 föreningsmöten, som varit fulltaligt besökta, samt 2 offentliga föredrag av fru *Ella Billing* över ämnet: "Kvinnan och samhällsfrågan" samt "Kvinnan och fattigvården". Efter det förra föredraget hade föreningen ett samkväm. I likhet med de flesta andra föreningar inom länet har *Skurups F. K. P. R.* fattat och till statsministern avsänt en resolution med anledning av statsministerns svar på herr *Lindhagens* interpellation om utredningen.

110. Skutskär.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan

fröken *Adolfine Eriksson*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskolelärarinnan

fröken *Augusta Hammarström*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, och föreningsmöten ha hållits 1 gång i månaden med undantag av sommar-månaderna. Flera av dessa ha varit ordnade som samkväm. Inom *F. K. P. R.* har bildats en 1:sta-majblommekommitté, som under året sålt 1,000 majblommor. I december anordnades "De gamlas dag", då 60 gamla voro inbjudna till fest. Av de medel, som inflöto genom betalande, utdelades julgåvor till fattiga gamla. En offentlig föreläsning har hållits av d:r *Gulli Petrini* över ämnet: "Kvinnans inverkan på Förstakammarvalet genom deltagande i landstingsvalet".

Genom föreningens försorg har en hel mängd flygblad utdelats.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter av fattigvårdsstyrelsen och 1 är suppleant i skolrådet.

Före landstingsvalet interPELLERADES 7 landstingskandidater rörande deras ställning till kvinnans politiska rösträtt, och 5 besvarade interpellationen.

Föreningen har beslutat bidra till kongressen med 1 krona pr medlem.

111. Skövde.

Ordförande: fru *E. Wahlström*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Magnhild Andersson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Durling*.

Under året ha hållits 8 föreningsmöten och 1 diskussionsmöte.

112. Sollefteå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Ester Röhl*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Ruth Näslund*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

För kongressen pågår insamling genom listor.

113. Stenstorp.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Julia Rydström*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 3 samkväm. Ett offentligt möte har hållits, varvid fru Jenny Lindberger gav en "Historik av rösträttsrörelsen", fru Jenny Velander talade om "Den politiska neutraliteten" och fru Andriette Florén om "Den kommunala reformen".

3 medlemmar ha under året ingått i Frisinnade landsföreningen.

Vid länsförbundets möte uppläts välvilligt folkhögskolan, men eljest har varje förslag till hållande av föredrag, basar eller dylikt strandat på den för oss olösliga lokalfrågan.

114. Stockholm.

Ordförande till den 22 mars: fru *Lizinka Dyrssen*, född af Ugglas.

Ordförande efter den 4 april: med. lic. fröken *Karolina Widerström*.

Centralstyrelsemedlemmar: fil. d:r fröken *Lydia Wahlström*,

bankkassören fröken *Signe Bergman* och

fil. kand. fröken *Axianne Thorstenson*.

Centralstyrelsesuppleanter: friherrinnan *Ebba Palmstierna* och

fru *Ezaline Boheman*.

Föreningen har under året sammanträtt 4 gånger, styrelsen 11 gånger; 3 offentliga möten ha anordnats av styrelsen samt 2 smärre samkväm i samband med föreningsmöten.

Vid årsmötet den 22 mars höll fru Ellen Hagen ett anförande över ämnet: "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen å propos världskongressen i Stockholm 1911". Med anledning av det svar, som statsministern avgivit å borgmästare Carl Lindhagens interpellation angående utredningen om kvinnans politiska rösträtt, antogs av mötet enhälligt följande resolution:

"Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm, samlad till årsmöte den 22 mars, uttalar med anledning av statsministerns svar å herr Lindhagens interpellation angående utredningen ifråga om kvinnans politiska rösträtt en protest emot den tendens till förhållningspolitik, som med utredningen såsom förevändning allt mer hos regeringen tycks göra sig gällande."

Vid sammanträdet den 18 april höll fröken Nini Kohnberger föredrag över ämnet: "Från kvinnorörelsen i Tyskland". En livlig diskussion rörande åtgärder för att öka föreningens medlemsantal och främja rösträttspropagandan såväl inom som utom Stockholm vidtog därefter. Ett under diskussionen framkommet förslag att till alla kvinnor, som deltagit i de kommunala valen, rikta en uppmaning att, om de ej redan voro medlemmar, ingå i föreningen, blev sedermera utfört.

Å sammanträdet den 10 oktober avgjordes frågan om nästa centralstyrelsemötes hållande i Stockholm samt om föreningens bidrag till kostnaderna för den internationella rösträttskongressen. Fröken Anna Åbergsson redogjorde för ett av henne och fröken Axianne Thorstenson utarbetat förslag till språkkurser med anledning av kongressen. Därpå höll fröken Anna Kleman ett föredrag om "Mary Wollstonecraft, en kvinnorörelsens pionjär".

Vid sammanträdet den 24 november höll d:r Karolina Widerström ett föredrag om "Ett kvinnoutbildningsår", varefter vidtog en synnerligen livlig diskussion. Mötet enade sig om följande, av d:r Widerström föreslagna resolution:

"Kvinnans grundliga och rationella utbildning för hennes moderliga och husmoderliga värv är en angelägenhet av största vikt för samhället. Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm, samlad till möte den 24 november 1910, uttalar därför den förhoppningen att kvinnor snarast möjligt måtte få säte och stämma uti landets representantförsamling på det att bland annat frågan om nämnda kvinnoutbildning snarast måtte bli tillfredsställande löst."

Den 20 januari hölls ett offentligt möte i Viktoriasalen med föredrag av Norges första kvinnliga yrkesinspektör, stadsfullmäk-

tigen fru Betzy Kjelsberg över ämnet: "Sex års erfarenhet som representant i kommunalstyrelse".

Med anledning av stadsfullmäktigevalen var av föreningen ett stort offentligt kommunalmöte anordnat den 6 mars i Norra latinläroverkets stora sal. Ett flertal av huvudstadens kvinnoföreningar voro, jämte Stockholms F. K. P. R., inbjudare till detta möte. D:r Lydia Wahlström öppnade mötet med ett kort anförande, varefter föredrag höllos av Allmänna Valmansförbundets kvinnliga stadsfullmäktigekandidat d:r Valfrid Palmgren, av fru Emma Wretling samt av Frisinnade valmansföreningens kandidat fru Emilia Broomé.

Den 10 augusti var med anledning av Nordiska skolmötet ett rösträttsmöte anordnat å Svenska teatern. Den stora lokalen var till sista plats fylld av inbjudna mötesdeltagare jämte andra intresserade. Föreningens ordförande d:r Karolina Widerström öppnade mötet. Därefter höllos fyra föredrag, belysande kvinnorösträtten ur olika synpunkter, av fru Ann Margret Holmgren, fru Ellen Hagen, miss Anna Eckstein, en av den internationella freds-rörelsens mera bemärkta personligheter, som talade på tyska, samt fröken Ellen Key.

Mellan talen föredrog en manskör fosterländska sånger. Den talrika publiken applåderade livligt aftonens utmärkta talarinnor, och torde det alltigenom ståtliga och stämningsfulla mötet ha gjort ett synnerligen fördelaktigt intryck på de från skilda länder och orter samlade mötesdeltagarna.

Under våren anordnade föreningen med anslutning av ett flertal av huvudstadens kvinnoföreningar en kurs i kommunalkunskap, tillgänglig endast för kvinnor. Programmet omfattade följande föredrag: *Social bildning*, d:r K. Kjellberg, *Kommunalstyrelsen på landet* och *Kommunalstyrelsen i stad*, lektor, fil. d:r N. Höjer, *Gift kvinnas kommunala rösträtt*, fröken M. Staël von Holstein, *Stockholms kommunala organisation*, stadsfullmäktige K. Tengdahl, *Stockholms stads fattigvård*, fröken S. Netzell, *Kommunens finanspolitik*, stadsfullmäktigen, friherre E. Palmstierna, *Proportionella val*, fil. d:r fru G. Petrini, samt ett *Fingerat stadsfullmäktigeval*, ledare: fil. d:r fru G. Petrini och ett *Fingerat valmöte*, ledare: fru E. Broomé. Kursdeltagarnas antal var omkring 800.

Med anledning av den förestående internationella rösträttskongressen har av föreningen under hösten startats engelska, tyska och franska språkkurser, i vilka under höstterminen deltagit 85 elever. Kurserna ha anordnats av fröknarna Anna Åbergsson och Hélène Philipson. Lärare ha varit i engelska: mr Donald E. Kidd, mrs I. Fröst, född Wadge, fröknarna Hélène Philipson och

Elisabeth Abenius; i tyska: Fräulein Lili Dircks; i franska: m:lle Yvonne Bimbenet, lic. ès lettres.

För att intressera de kommunalt röstberättigade kvinnorna att begagna sin rösträtt har föreningen i likhet med vad som ägt rum under föregående år tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundet utsänt uppmärningar till kvinnorna att deltaga i de kommunala valen. Därjämte ha valbyråar upprättats. Den officiella siffran för deltagandet i valen för 1910 är ännu icke känd. 1909 deltog 13,86 % av de röstberättigade kvinnorna i stadsfullmäktigevalet (enligt preliminär sifferuppgift från Stockholms statistiska kontor).

Föreningen har under året till ledning för personer, vilka önska utarbeta föredrag, utgivit en "Litteraturanvisning i kvinnofrågan", av fröken Anna Kleman.

Av föreningens medlemmar sitta ett 20-tal såsom medlemmar i fattigvårdsnämnd, fattigvårdstyrelser, skoloråd m. fl. officiella institutioner. Flera av föreningens medlemmar äro styrelsemedlemmar i männens politiska organisationer.

Styrelsen beslöt att till centralstyrelsemötet i januari 1911 insända följande förslag till överläggningsämne:

"Gift kvinnas rättsliga ställning".

Föreningens ombud äro 52 till antalet. Dessa ombuds uppgift är att inom olika kårer och föreningar sprida kunskap om rösträttsrörelsens mål och medel, att väcka intresse för föreningens arbete, upptaga årsavgifter till föreningen samt skaffa nya medlemmar, ombesörja spridning av föreningens publikationer m. m.

Å rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, som numera innehaves av Landsföreningen, tillhandahållas alltjämt av Stockholmsföreningen utgivna flygblad och broschyrer samt lämnas upplysningar rörande Stockholmsföreningen. Årsavgifter upptagas här samt hos föreningens skattmästare fröken Stina Quint, adress 4 Artillerigatan.

115. Storvik.

Ordförande och centralstyrelsemedlem:

fröken *Edit Kindvall*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan

fröken *Alma Stålnacke*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 5 föreningsmöten, av vilka 1 varit diskussionsmöte med ämne: "Är Dagny ett lämpligt tidningsorgan för 'folkets' kvinnor?" samt 1 samkväm med föredrag av fröken Edit Kindvall om "Det proportionella

valsättet". Dessutom ha hållits 2 föreläsningar av fru Anna Björck om "Kvinnan och hemmet" och av fröken Elsa Bengtson om "Rösträtt och nykterhet".

116. Strängnäs.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Augusta Widebeck*.

Centralstyrelsesuppleant: elementarskolelärarinnan fröken *Ninni Huldt*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 3 offentliga möten, 1 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fröken Elin Pålman om "Kvinnans rösträtt" och av fru Ann Margret Holmgren om "Kongressen 1911". Tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundskretsen ha dessutom anordnats 2 studiecirklar med omkring 50 deltagare.

1 av föreningens medlemmar är ledamot av stadsfullmäktige.

Föreningen har beslutat att med 1 krona per medlem bidra till kongressen.

117. Strömstad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ingrid Nilsson*.

Centralstyrelsesuppleant: kontoristen fröken *Hilma Norman*.

Föreningen har under året sammanträtt 2 gånger och styrelsen 4 gånger; 1 offentligt möte med föredrag av d:r Lydia Wahlström över ämnet: "Svensk kvinna inför svensk lag" samt 2 samkväm ha hållits.

Vid föreningens sammanträde har lärarinnan fröken Tyra Johansson hållit föredrag, den 15 mars om "Frivillig fattigvård" och den 29 november om "Kvinnorna och det sociala arbetet".

För att intressera kvinnorna för deltagande i de kommunala valen har föreningen till alla kommunalt röstberättigade kvinnor utsänt cirkulär samt infört upprop i stadens tidningar med uppmaning att delta i de kommunala valen.

1 av föreningens medlemmar är ledamot av skolrådet.

Ortens landstingskandidater ha skriftligen interPELLERATS angående deras ställning till den kvinnliga rösträttsfrågan. Tillfredsställande svar ingingo från de frisinnaade kandidater, under det högerns ej ens svarade på de framställda frågorna, med undantag av en, som ställde sig avvaktande till utredningen härom.

Till förmån för kongresskassan har föreningen anordnat en berättelse- och visafon.

118. Sund.

Ordförande: lärarinnan fru *Hulda Fromell*.

Centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Softe Nordlander*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Sigrid Paradis*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru *Augusta Tonning*.

Under året ha hållits 4 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

119. Sundsvall.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Elin Wahlquist*.

Centralstyrelsesuppleant: bokföraren fröken *Anna Lörgren*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 2 diskussionsmöten, 3 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fru *Augusta Tonning* om "Kvinnorösträtt" och av fröken *Gerda Meyerson* över ämnet: "Sociala uppgifter, socialt ansvar".

Följande förtroendeuppdrag innehavas av föreningens medlemmar: 1 är stadsfullmäktig, 17 äro fattigvårdare, 2 äro medlemmar i barnavårdsnämnden, 3 i folkskolestyrelsen. — därav 1 såsom representant för lärarkåren — 1 är ledamot av skolrådet och i föreläsningens styrelse. Dessutom äro 2 styrelsemedlemmar i Frisinnade landsföreningens lokalavdelning och 2 ombud i Frisinnade landsföreningens valkretsförbund i Medelpad.

Före landstingsvalen interPELLERADES kandidaterna angående deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. Föreningen har fattat en resolution med anledning av de höga brödprisen och brödrens relativa litenhet.

För kongressen ha anordnats två soaréer och insamling medelst listor pågår.

120. Surte.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Hanna Andréé*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Anna Werner*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fröken *Signe Wollter*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte och 1 offentlig föreläsning av fröken *Signe Wollter* om "Kvinnorörelsen i alla land".

121. Svartvik.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Marianne Barth*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anny Bergström*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru *Augusta Tonning*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 6 offentliga möten.

122. Säffle.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hanna Hesselbom*.

Centralstyrelsesuppleant: fotografen fru *Ida Johansson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten, 2 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fru *Ella Billing* och av herr *Sundblad*.

Under våren ha hållits studieaftnar varje måndag; föreningen har ett eget bibliotek. Föreningen har haft en större julgransfest för 120 barn samt förfärdigat och skänkt hel beklädnad till 6 flickor.

Vid landstingsvalen insamlades genom F. K. P. R. fullmakter från alla kommunalt röstberättigade kvinnor. Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr *Lindhagens* interpellation om rösträttsutredningen.

Föreningen har med 30 kronor bidragit till kongresskassan.

123. Söderhamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken *Maria Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Ellen Sonesson*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 2 samkväm och 1 offentlig föreläsning av fru *Carola Sahl von Koch* över ämnet: "Kvinnorörelsen i Amerika".

124. Söderköping.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: samskolelärarinnan fröken *Annie Nyström*.

Centralstyrelsemedlem: fil. kand. fröken *Julia Helander*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 7 samkväm. Inom föreningen finnes en studiecirkel,

som sammanträder en gång i veckan hos någon av medlemmarna, varvid föreläses någon av Heimdals eller Verdandis småskrifter enligt en bestämd plan.

Vid ett samkväm anordnades ett fingerat stadsfullmäktigeval, som mycket intresserade. Vid höstens stadsfullmäktigeval uppsatte F. K. P. R. en kvinnlig kandidat. Kvinnorna visade stort intresse för valen, vari deltog 36 % av röstberättigade kvinnor mot 29 % av röstberättigade män. De flesta kvinnor röstade på de frisinnades lista, som upptog den kvinnliga kandidaten, vilken även blev vald. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsnämnden och 1 är styrelseledamot i Frisinnade valmansförbundets lokalavdelning i Söderköping.

Före landstingsvalen interPELLERADES kandidaterna muntligen och skriftligen rörande deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga.

Listor för insamlande av bidrag till kongressen ha cirkulerat inom föreningen.

125. Södertälje.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ebba Pettersson*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Olsén*.

2 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten ha under året hållits. I sammanhang med årsmötet och omedelbart efter detta var ett offentligt föredrag anordnat, varvid fru Fanny Pettersson livligt och varmhjärtat talade om fredsfrågan. De båda senare mötena ha varit anordnade som samkväm, till vilka medlemmarna skriftligen inbjudits samt ägt rättighet att medtaga utomstående, för föreningen intresserade kvinnliga bekanta. Vid det första av dessa samkväm hölls föredrag av fröken Nini Kohnberger om "Kvinnorörelsen i Tyskland". Vid det senare talade borgmästare Jakob Pettersson om "Kvinnornas kommunala rättigheter och skyldigheter" samt uppmanade de närvarande att vid det stundande stadsfullmäktigevalet visa sitt intresse och använda sin rösträtt, så mycket mer som en av föreningens medlemmar blivit uppsatt som kandidat.

För vidare underhållning sörjdes vid båda samkvämen genom uppläsning, musik och sång, varefter gemensam tesupé intogs.

Under maj månad, kort före landstingsvalen, utsändes till alla röstberättigade kvinnor inom samhället uppmaning att deltaga i de förestående valen jämte broschyrer med upplysning om kvinnornas kommunala rättigheter.

Av föreningens medlemmar har under året 1 blivit vald till stadsfullmäktig, varjämte 1 är ledamot och 1 suppleant i styrelsen för Södertälje frisinnaade förening.

Insamling för kongressen pågår.

126. Tidaholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Emilia Nyman*.

Centralstyrelsesuppleant: telegrafkommissarien fröken *Ester Ahlbom*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 samkväm.

Föreningens ordförande är ledamot i fattigvårdsstyrelsen.

127. Tierp.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Brita Nyberg*.

Centralstyrelsemedlem: handlanden fru *Ingeborg Olsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten, 2 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av folkskolelärarinnan C. C. Pettersson över frågorna: "Bör den troende kvinnan deltaga i arbetet för kvinnans politiska rösträtt?" och "Kvinnan i hemmet och samhället".

Föreningens ordförande är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

Beslut har fattats att anordna en aftonunderhållning för kongressen samt att insamla frivilliga bidrag.

Föreningen har under året gått sakta men säkert framåt och största förtjänsten härav tillkommer föreningens nitiska ordförande.

128. Tingsryd.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ellen Macintosh*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Donner*.

Under det gångna året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Vid de senare har ordföranden föreläst litteratur i rösträttsfrågan, varefter följt diskussion.

129. Torpa.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Alida Hult*.

130. Torshälla.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan
fru *Frida Grönberg*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten.

En studiecirkel med omkring 10 deltagare har varit anordnad, och föreningen har hyrt ett vandringsbibliotek, som haft omkring 12 låntagare.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation rörande utredningen.

Insamling för kongressen pågår.

131. Torsåker.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Margareta Norlin*.

132. Tranås.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lilly Kalén*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Gertrud Strandberg*.

Föreningen är bildad under 1910 på initiativ av fru Elisabeth Sandberg och fröken Gertrud Strandberg.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

133. Trelleborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lida Lundgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Hilma Swaitichin*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 offentliga föreläsningar av fru Ella Billing om "Kvinnan och samhällsfrågorna".

1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsstyrelsen.

134. Trollhättan.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Signe Wollter*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Thyra Reutervall*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 2 offentliga möten. Vid det offentliga mötet den 22 september höll fröken Signe Wollter föredrag om "Kvinnorörelsen i alla land". Den 19 oktober föreläste fru Siri Forssell om "Praktisk matlagning och sparsamhet i hemmet". En "Delsbostintans visafon" anordnades den 17 november. Inkomsten tillföll kongresskassan. En engelsk språkkurs med 20 deltagare har varit anordnad. I agitationen för landstingsvalen deltog föreningen på ett synnerligen effektivt sätt. Medlemmar av F. K. P. R. arbeta i skolråd, fattigvårdsstyrelsen och diverse kommittéer för ungdomsvård. Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen.

135. Uddeholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gertrud Geijer*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Forsberg*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru Ella Billing och på initiativ av fru Gertrud Geijer.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 1 föreningsmöte samt en offentlig föreläsning av fru Ella Billing om "Kvinnans politiska rösträtt".

136. Uddevalla.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gertrud Zachau*.
Centralstyrelsesuppleant: folkskolelärarinnan fröken *Maria Jakobsson*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm och 2 offentliga föreläsningar av fru Elisabeth Wærn-Bugge om "Kvinnans ställning i kampen för tillvaron" och av fru Ellen Hagen om "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen". En studiecirkel med omkring 20 deltagare har varit anordnad.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 fattigvårdsledamot, 2 äro ledamöter och 3 suppleanter i skolrådet och 3 äro medlemmar och 3 suppleanter i fosterbarnsnämnden.

100 kr. ha insänts till kongresskassan.

137. Ulricehamn.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafkommissarien
fröken *Hedvig Siedberg*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Anna Stenman*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 6 samkväm och en offentlig föreläsning av fru Jenny Velander om "Barnet och samhället".

Insamling till kongressen pågår.

138. Umeå.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafisten
fröken *Ingeborg Öquist*.

Centralstyrelsesuppleant: seminarieadjunkten fil. kand.

fröken *Anna Grönfeldt*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 4 samkväm och en offentlig föreläsning av fröken Ellen Östrand om "Den kommunala rösträtten".

2 av föreningens medlemmar äro stadsfullmäktige och en är suppleant i styrelsen för lokalavdelningen av Frisinnade landsföreningen.

Föreningen har insamlat pengar till kongressen vid ett samkväm och förbereder uppförandet av en teaterpjäs.

139. Uppsala.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ellen Hagen*.

Centralstyrelsesuppleant: samskolelärarinnan fröken *Elisabet von Post*.

Under året ha hållits 10 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 samkväm och en offentlig föreläsning. Dessutom har varit anordnad en studiecirkel med 15 deltagare.

Av föreningens medlemmar är 1 bostadsinspektör.

Vid årsmötet redogjorde ordföranden för centralstyrelsemötet i Jönköping samt talade därefter om Internationella kvinnorösträttsalliansen och den stundande kongressen i Stockholm. Då därefter kollekt upptogs för kongresskassan, inbragte den precis de av föreningen utlovade 150 kr., d. v. s. en krona per medlem. Som gäster hade F. K. P. R. glädjen se representanter från Enköpings, Tierp och Skutskär och bildades vid samma tillfälle Upplands länsförbund.

I mars anordnades ett offentligt möte å Smålands nation. Fru Hilda Dunér inledde med ett anförande, varefter d:r S. Tunberg höll föredrag om "Den svenska kommunalförvaltningen särskilt med hänsyn till kvinnans rättigheter och skyldigheter." För att nå kvinnor ur skilda kretsar hade utsänts inbjudningskort undertecknade av — utom föreningens ordförande — landshövdingen, ärkebiskopinnan, regementchefernas fruar samt representer för akademistaten.

Under sommaren utsändes förfrågningar till landstingskandidaterna rörande deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga. De inkomna svaren voro övervägande gynnsamma.

Vid höstens stadsfullmäktigeval anordnades upplysningsmöte samt spredos upprop bland kvinnorna. På F. K. P. R:s anmodan uppsatte samtliga partier en kvinna som kandidat vid valet — socialdemokraterna på 1:sta, de frisinna på 2:dra, de moderata på 6:te plats. Men trots stort deltagande i valet blev ingen av dem vald.

140. Ursviken.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Augusta Löw*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Jenny Ahlman*.

141. Varberg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Elin Linder*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskolelärarinnan fröken *Olivia Andersson*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 diskussionsmöte, 3 samkväm och en aftenunderhållning, varvid uppfördes "Bröllopet på Ensillre" av Ragnhild Modin, samt en offentlig föreläsning av fru Elisabeth Wærn-Bugge över ämnet: "Kvinnan i kampen för tillvaron."

1 av föreningens medlemmar är ledamot i fattigvårdsstyrelsen, 1 i folkskolestyrelsen och 1 är ledamot i styrelsen för Varbergs moderata valmansförbund.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation rörande utredningen.

Till kongressen har föreningen bidragit med 85 kr.

142. Vaxholm.

Ordförande: fru *Axeline Virgin*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Alma Lénström*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Gertrud Thorman*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 diskussionsmöte och 3 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 1 av kyrkorådet och 7 äro medlemmar av barnavårdsnämnden.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen.

Föreningen har med 1 kr. per medlem bidragit till kongresskassan.

143. Vimmerby.

Ordförande: folkskolelärarinnan fröken *Gertrud Fröberg*.

Centralstyrelsemedlem: folkskolelärarinnan fröken *Anna Johansson*.

Centralstyrelsesuppleant: fröken *Ester Odencrants*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru *Jenny Velander* om "Kvinnan och hemmet".

144. Visby.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: konstnärinnan

fru *Caroline Benedicks-Bruce*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Vilna Christierson*.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Vid aprilmötet var gemensam supé anordnad, vilken intogs efter förhandlingarnas slut, och därefter höll tandläkaren fröken *Hilma Ahne* ett föredrag om munhygien. Vid novembermötet uttalade ordföranden sin och föreningens saknad med anledning av vice ordförandens, folkskolelärarinnan fröken *Jenny Hallins*, den 13 juni timade bortgång, samt tillade några varma och hjärtliga ord om den avlidnas rikt utrustade personlighet och ovanliga begåvning, vilken uppskattats och tagits i anspråk på

många områden. Så var fröken Hallin lärarekårens representant i stadens skolråd samt styrelsemedlem i Visby folkliga valförbund.

Den 18 februari hölls ett samkväm i stadshotellets stora salong. I detta samkväm deltog även en del herrar. Ordföranden talade om centralstyrelsemötet i Jönköping. Dessutom förekommo musik och deklamation.

Den 12 mars hade föreningen anordnat ett diskussionsmöte, för vilket stadens borgmästare upplåtit rådsturättens förmak. Ämnet, som inleddes av fru Benedicks-Bruce, var: "Den kvinnliga rösträtten och socialismen". Mötet var talrikt besökt av personer från alla läger, och diskussionen var särdeles livlig och innehållsrik.

Under mars och april hölls i högre flickskolans lokal en kurs i kommunalkunskap, bestående av 5 föredrag, nämligen: av borgmästare C. Een: "Kommunalstyrelse på landet och i staden" samt "Allmän översikt över Sveriges statsförfattning"; av direktör A. Danielson: "Om Visby kommunala organisation"; av redaktör G. Svedman: "Några ord om den moderna arbetarrörelsen" samt av fröken Clara Broander: "Om social bildning", vilket sista föredrag, då fröken Broander blev hindrad närvara, upplästes av sekreteraren. Till kursen såldes omkring 70 biljetter.

Föreningsmedlemmarna ha, liksom hösten förut, om måndagsaftnarna kl. 6—8 samlats i av fru Benedicks-Bruce välvilligt upplåten lokal. Vanligen har då lästs högt, eller ha samtal och diskussioner över dagens frågor och föreningens angelägenheter förekommit.

För att samla bidrag till utgifterna för 1911 års stora rösträttskongress anordnade föreningen den 12 december en konsert i Visby domkyrka. Konserten, vid vilken förekom orgelmusik, barytonsolo, damkör och violinsoli, avslutades med en duett för sopran och baryton. Tyvärr var konserten, som i musikaliskt avseende var synnerligen lyckad, alltför fåtaligt besökt för att lämna den ekonomiska valuta, som föreningen hade hoppats.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen. I 1910 års stadsfullmäktigeval deltog 40 kvinnliga röstande med tillsammans 463 röster av 495 röstberättigade, som disponera 2,863 röster. En kvinnlig kandidat, medlem av F. K. P. R. var uppsatt på de moderates lista, men föll igenom vid valet; hon uppnådde dock röstetalet närmast dem, som blevo valda.

Ortspressen, som från början ställt sig rätt gynnsam mot föreningen, har nu tagit ännu ett steg till förmån för föreningens syften, i det att i stadens dagliga tidning intages L. K. P. R:s artikelserie.

145. Vivsta varv.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Sundblad*.

Centralstyrelsesuppleant: folkskolelärarinnan fröken *Alice Johansson*.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru *Augusta Tonning*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 5 föreningsmöten, ordnade som samkväm, 2 offentliga föreläsningar av fru *Augusta Tonning* och fröken *Elin Wahlqvist* om "Kvinnans politiska rösträtt".

Föreningens ordförande är medlem i Timrå sockens fattigvårdsstyrelse. Föreningens medlemmar ha livligt deltagit i landstingsvalen. En resolution har fattats med anledning av statsministerns svar på herr *Lindhagens* interpellation om utredningen.

För kongressen har insamling skett vid 3 samkväm och 1 aftonunderhållning.

146. Vänersborg.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Ingrid Bergius*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Julia Beckeman*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten samt 1 offentligt möte med föredrag av fru *Frigga Carlberg* över ämnet: "Röstandets etik" samt av fröken *Signe Wollter* om landstingsvalen.

På anmodan av föreningen och K. F. U. K. har fru *Siri Forssell* från Örebro hållit ett föredrag om "Sparsamhet i hemmet och billig matlagning".

För landstings- och stadsfullmäktigevalen har föreningen haft delegerade, som vid valmöten framhållit och bevakat kvinnornas intressen.

En kvinnlig stadsfullmäktig har blivit vald, nämligen fru *Elisabeth Anrep-Nordin*.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen. Ordföranden är v. ordf. i härvarande lokalavdelning av Sveriges frisinna ungdomsförbund.

147. Västervik.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Assarsson*.

Centralstyrelsesuppleant: teckningslärarinnan fröken *Hedvig Salenius*.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 1 offentlig föreläsning av fru *Gulli Petrini* över ämnet: "Kvinnans deltagande i det politiska och kommunala arbetet."

148. Västerås.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Maja Strandberg*.
Centralstyrelsesuppleant: fru *Ruth Randall-Edström*.

Under det gångna året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Vid ett av de senare förekom diskussion över ämnet: "Olika sidor av rösträttsarbetet".

Under våren har anordnats en med stort intresse omfattad kurs i samhällslära. Kursen omfattade 10 föreläsningar med cirka 500 deltagare.

På föreningens initiativ har för arbeterskor och mindre be- medlade husmödrar anordnats 7 kurser i matlagning med sammanlagt 90 deltagare. Medel härtill ha erhållits dels genom ett anslag om 500 kr. av stadsfullmäktige jämte fri lokal, dels genom anslag av "Västerås praktiska hushållsskolas fond" samt genom gåvor av Allmänna Svenska Elektriska bolaget och enskilda. Därjämte ha eleverna erlagt 25 öre per gång för maten. Under hösten anordnades en dramatisk-musikalisk soaré, varav halva inkomsten anslogs till matlagningskurserna.

Vid landstingsvalen interPELLERADES kandidaterna och agiterades för val av dem, som ville verka för den kvinnliga rösträtts snara genomförande. Vid stadsfullmäktigevalen utsändes uppmaning till röstberättigade kvinnor att delta.

Liksom förut ha flygblad spritts. Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av folkskolestyrelsen 1 är suppleant och 3 äro medlemmar i fosterbarnsnämnden.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen. Till kongressen har överlämnats 100 kr.

149. Växjö.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: d:r fru *Gulli Petrini*.
Centralstyrelsesuppleant: stadsbarnmorskan fröken *Stina Åkerstén*.

Föreningen har under det gångna året hållit 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten. Vid de senare ha föredrag och diskussioner i sociala ämnen förekommit. De ha även varit förenade med samkväm. 1 studiecirkel med 20 deltagare har varit anordnad.

Socialpolitisk upplysning bland kvinnorna har bedrivits, dels genom tillhandahållande av tidskrifter i sociala frågor, dels genom anordnande av studieaftnar.

Vid årets landstingsval interPELLERADES skriftligen samtliga kandidater i 1, 3, 4 och 8:de valkretsarna av Kronobergs län, varigenom deras ställning till kvinnans politiska rösträtt uttröntes. Föreningen avsåg i maj till statsminister Lindman en protest mot dennes tendens till förhållningspolitik i kvinnorösträttsfrågan. Genom pressen och tryckta cirkulär ha kvinnorna uppmanats att livligare deltaga i de kommunala valen. Årets stadsfullmäktigeval samlade ock ett större antal kvinnor kring valurnorna, och föreningens ordförande, d:r Gulli Petrini, uppsatt på de frisinnades lista, utsågs med ganska högt röstetal till stadsfullmäktig. Genom pressen hade föreningen till de olika partierna riktat en uppmaning att vid stadsfullmäktigeval ihågkomma kvinnornas valbarhet. I den nya folkskolestyrelsen har en av föreningens medlemmar blivit invald. Föreningens ordf. är styrelseledamot i Frisinnade valmansföreningen.

Som bidrag till kvinnorösträttskongressen i juni 1911 har föreningen lämnat 1 kr. per medlem.

150. Ystad.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Maria Munthe*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Judith Winther*.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 offentligt möte och 2 föreläsningar av kyrkoherde Sam Stadener om "Den franska kvinnan i våra dagar" och av fru Ellen Hagen om "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen".

151. Yxhult.

Interimstyrelse.

Föreningen är bildad under 1910 efter föredrag av fru Maja Strandberg.

152. Åmål.

Ordförande och centralstyrelsesuppleant: fru *Elisabet Palmertz*.
Centralstyrelsemedlem: fröken *Emma Beckman*.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 5 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 offentlig föreläsning av fru Ella Billing över ämnet: "Kvinnan och medborgarrätten". Broschyren i sociala frågor ha spritts. 1 av föreningens medlemmar är ledamot av stadens biblioteksstyrelse.

Före landstingsvalet interPELLERADES kandidaterna rörande deras ställning till kvinnans politiska rösträtt. En resolution har av föreningen fattats med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen.

En mindre summa har lämnats som bidrag till kongressen.

153. Årnäs.

Ordförande: fröken *Emma Anderson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Sigrid Andersson*.

154. Åtvidaberg.

Ordförande: lärarinnan fröken *Maria Johansson*.

Centralstyrelsemedlem: fru *Hilma Almgren*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Zelma Skoogh*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

155. Ängelholm.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Sofi Lindstedt*.

Centralstyrelsesuppleant: författarinnan fröken *Ellen Wester*.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 1 föreningsmöte, 1 offentligt möte med föredrag av fröken *Ellen Wester* om "Suffragetterna i England" samt 2 offentliga föreläsningar av fru *Jenny Velander* om "Kvinnan och politiken" och av fru *Ellen Hagen* om "Den kvinnliga rösträttsrörelsen".

3 av föreningens medlemmar tillhöra fattigvårdsstyrelsen, 1 barnavårdsnämnden, 2 föreläsningföreningens styrelse och 1, föreningens ordförande, är ledamot av stadsfullmäktige.

156. Örebro.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Elin Agretius*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Annie Gunnarsson*.

Under året ha hållits 13 styrelse- och 9 ordinarie föreningsmöten jämte 2 extra, det ena för förberedandet av en studiecirkel, det andra ett förberedande valmöte. Vid 4 av de ordinarie mötena har tesupé anordnats.

Föreningens första arbete under året koncentrerade sig på att i största mån agitera för att gifta kvinnor skaffade sig kommunala rättigheter genom att självdeklarera. Av flygbladet: "Hur kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter?" spredos 1,000 ex., dessutom införde stadens alla 4 tidningar detsamma in extenso. Till samtliga i staden varande nykterhetsföreningar utsändes cirkulär med påpekande av vikten att dessa föreningar påverkade sina kvinnliga medlemmar att i största möjliga mån begagna sig av de nyvunna rättigheterna; därjämte bifogades nykterhetsskrifter och uppmaning att vid landstingsvalet verka för kvinnorösträttsvänliga kandidater.

Dessutom anordnades ett offentligt möte med föredrag av d:r Gulli Petrini om "Den proportionella valmetoden".

Då genom detta föredrag klargjordes vilken stor roll parti-beteckningen spelar, ansåg styrelsen sig böra bereda föreningens medlemmar tillfälle att sätta sig in i de olika partiernas program. Detta möjliggjordes ock genom tillmötesgående från de resp. partiernas ledare härstädes, och på föreningsmöte den 11 april höll Moderata valmansförbundets ordf. d:r N. E. Söderberg ett föredrag med titeln: "Omvälkning eller utveckling". Den 4 maj höll Frisinnade föreningens ordf. redaktör Elof Ljunggren likaledes på föreningens möte föredrag om: "De nya valrättsbestämmelserna och de politiska partierna".

Den 15 maj utsändes till stadens samtliga landstingskandidater interpellation om deras ställning till lösandet av kvinnornas rösträttsfråga.

Av de ingångna 31 svaren voro allra största delen gynnsamma; endast två högermän voro avgjorda motståndare, men hur däremot de 11 högermän, som inte svarade, ställde sig till frågan kan ju ej med bestämdhet avgöras.

Omedelbart före landstingsvalet anordnades föredrag av fru Maja Strandberg, Västerås, över ämnet: "Kvinnorna och samhället". Till detta utsändes omkr. 375 inbjudningar varjämte bifogades rösträttslitteratur.

Under april månad föranstaltade föreningen tvänne talrikt besökta föreläsningar av fru Siri Forssell om "Sparsamhet i hemmet och modern matlagning". Behållningen av dessa, kr. 56: 37, tillföll kongresskassan.

I september månad uppsatte föreningen på ordinarie möte 4 kandidater till det stundande stadsfullmäktigevalet och hemställde

till såväl frisinnade som kommunala föreningen att å sina listor upptaga det eller de namn som för resp. förening syntes lämpligt. Genom frisinnade föreningen invaldes fröken Hanna Lindberg, de trenne övriga, fröknarne Mathilda Tengvall, Ella Löwegren och Amalia Lundgren, blevo, den första av frisinnade föreningen och de senare av kommunala föreningen, uppsatta såsom suppleanter.

I november strax före valet anordnades ett större offentligt diskussionsmöte, varvid fröken Elin Pålman höll föredrag om "Kvinnorna och samhällsarbetet". Efter detsamma vidtog en livlig diskussion om "speciella önskemål för Örebro samhälle".

Den 6 november anordnades i kyrkan en större fosterländsk fest med föredrag av kyrkoherde H. E. Hallberg från Stockholm, solo- och kvartettsång, musik m. m.

Föreningen har fattat en resolution med anledning av statsministerns svar på herr Lindhagens interpellation om utredningen.

Den på våren bildade studiecirkeln inköpte för omkring 38 kr. böcker, vilka, sedan de cirkulerat bland cirkelns samtliga medlemmar, tillfalla föreningen. För år 1911 förberedas tvänne nva studiecirklar. 40 prenumeranter å Dagny ha genom föreningen anskaffats.

Av kommunala förtroendeuppdrag, som innehavas av F. K. P. R:s medlemmar, märkas förutom förut nämnda stadsfullmäktig och suppleanter: 2 suppleanter i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i arbetsförvaltningen, 1 ledamot av skolstyrelsen, 1 ledamot av arbetsförmedlingsanstaltens styrelse; dessutom är 1 suppleant i Frisinnade föreningens styrelse och 1 likaledes i Moderata valmansförbundets styrelse. Ordf. och sekr. äro medlemmar i frisinnade föreningens valkommitté.

157. Öregrund.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskolslärarinnan
fröken *Elna Nilsson*.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

158. Örnsköldsvik.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Karin Unge*.

159. Östersund.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: teckningslärarinnan
fröken *Anna Hultquist*.

Centralstyrelsesuppleant: föreståndarinnan för Jämtslöjd
fröken *Agnes Eriksson*.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt kvinnomöte, 1 diskussionsmöte med samkväm samt 3 offentliga föreläsningar av rektor Carl Selin över ämnena: "Staten och den enskilde" och "Hemmets betydelse för den enskilda och samhället", samt av landshövding J. Widén över ämnet: "Fattigvården som en samhällelig funktion". Dessa 3 föreläsningar utgjorde fortsättning på den förra året påbörjade samhällskursen. Dessutom har föreningen arbetat på att upplysa såväl de gifta som de ogifta kvinnorna om nödvändigheten att använda sin kommunala rösträtt. Det har även inom samhället blivit mera intresse för de kommunala frågorna, vilket särskilt visat sig vid det livliga deltagandet i landstings- och stadsfullmäktigevalen. Genom F. K. P. R:s kraftiga ingripande lyckades föreningen få en av sina medlemmar vald till stadsfullmäktig. Det allmänna kvinnomötet som hölls strax före landstingsvalet var ett agitationsmöte. Förfrågningar ha utsänts till de uppställda landstingskandidaterna huruvida de i händelse av val ville arbeta för kvinnans politiska rösträtt. Vid skolstyrelsens tillsättande sändes uppmaning till stadsfullmäktige att invälja kvinnor i skolstyrelsen. Ordföranden i F. K. P. R. invaldes, dock ej av stadsfullmäktige utan av kyrkostämman. För att kunna sända bidrag till den internationella kongressen har föreningen anordnat en aftonunderhållning, där fru Frigga Carlbergs pjäs, "När begrepen klarna", uppfördes. Denna var talrikt besökt och i allo lyckad samt inbragte föreningen en välkommen anordnat en upprop och notiser rörande rösträttssaken. En av tidningarna har prenumererat på L. K. P. R:s artikelserie. Medlemsantalet under året har trots 7 utflyttningar och 1 dödsfall ökat från 80 till 94 medlemmar.

160. Östhammar.

Ordförande: bankkassören fröken *Signe Jakobson*.

Centralstyrelsemedlem: f. d. bankkamreren fröken *Hildegard Deland*.

Centralstyrelsesuppleant: fru *Lotten Törnqvist*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

161. Över-Selö.

162. Öxnered.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ida Larsson*.

Centralstyrelsesuppleant: lärarinnan fröken *Hilma Jakobsson*.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

Till förmån för kongressen har anordnats en basar.

Filiales.

163. **Eringsboda.** Filial till Ronneby; bildad under 1910. Representant på platsen: fru Jenny Johansson.
164. **Forshaga.** Filial till Karlstad; bildad under 1910.
165. **Krylbo.** Filial till Avesta; bildad under 1910. Representant på platsen: fröken Hanna Forssell.
166. **Ljungsbro.** Filial till Linköping; bildad under 1909. Representant på platsen: fröken A. Broman.
167. **Mörrum.** Filial till Ronneby; bildad under 1910. Representant på platsen: fru Tilda Berggren.
168. **Sölvesborg.** Filial till Kristianstad.
169. **Torpshammar.** Filial till Sundsvall. Representant på platsen: fröken Elin Franzén.

170. **Vadstena.** Bildad 1904, men upphörde 1909 som självständig förening och anslöt sig som filial till Linköping. Representant på platsen: fröken H. Sjölander.
171. **Vindeln.** Filial till Umeå.
172. **Vännäs.** Filial till Umeå. Representant på platsen: fru Hilda Westring.
173. **Väse.** Filial till Karlstad; bildad 1910.
174. **Ånge.** Filial till Sundsvall. Representant på platsen: fru Hildur Westman.

Länsförbundens årsberättelser.

Gävleborgsförbundet.

Till Gävleborgsförbundet, som bildades den 2 juni 1908, äro anslutna 13 föreningar. Dess angelägenheter handhas som förut av ett arbetsutskott (ordf. fru Klara Lindh, sekr. fröken Anna Sundbom och kassaförvaltare fröken Anna Lindberg, samtliga i Gävle, samt 2 suppleanter).

Årsmöte ägde rum 4—5 mars i Hudiksvall. Mötet beslöt att Gävleborgsförbundet fortfarande skulle arbeta utan särskilda stadgar och att i stället årligen vid årsmötet riktlinjer för arbetet skulle uppdragas. Årsavgiften bestämdes till 10 öre pr medlem. Vid mötet diskuterades följande frågor: "Vad kan göras för att kvarhålla ointresserade medlemmar på landsbygden?" vartill fröken A. Eriksson insänt skriftligt inledningsanförande, "Om Dagny" med inledningsanförande av fru Sigrid Hofrén samt "Några synpunkter med avseende på den unga kvinnans praktiska fostran", med inledningsföredrag av fru Stina Rodenstam.

Första mötesdagen var offentligt möte anordnat med fru Ellen Hagen som talare samt andra mötesdagen offentliga föredrag om "Londonkongressen" av fru Ellen Hagen samt "Samhällsbyggare" av fröken Clara Wahlström.

Arbetsutskottet har interPELLERAT landstingskandidaterna vid senaste landstingsvalet och har sedermera till V. U. insänt ingångna svar. De för länet nyvalda Förstakammarledamöterna hava interPELLERATS dels muntligt dels skriftligt i enlighet med § 1 i Landsföreningens stadgar och ha redaktör C. Ekman och f. jordbruksministern A. Petersson i Påboda svarat ett obetingat ja samt förklarat sig ämna rösta för frågan vid dess behandling i riksdagen.

En med fru Frigga Carlberg som talare planerad längre turné har på grund av fru Carlbergs sjukdom måst inskränkas till föredrag inom endast tre föreningar.

Som förut har Arbetsutskottet utsänt meddelanden till samt stått i livlig korrespondens med de olika lokalföreningarna, ombestyrt tryck och utdelning av broschyrer och flygblad samt förmedlat föredrag m. m.

Som Gävleborgsförbundets flygblad nr 1 har utgivits "Den unga kvinnans praktiska fostran" av Stina Rodenstam.

Skaraborgs länsförbund.

Initiativet till bildandet av Skaraborgs länsförbund togs av Skara F. K. P. R., som den 14 november 1909 inbjöd ombud från länets alla rösträttsföreningar till möte i Skara, varvid fullständig enighet i fråga om sammanslutning uppnåddes och en interimstyrelse tillsattes. Sedan ombuden framlagt saken för sina resp. föreningar, konstituerades länsförbundet på ett sammanträde den 10 januari, varvid till styrelse utsågos: fru Andriette Florén, Mariestad, ordf., fru Jenny Lindberger, Mariestad, kassör; fru Jenny Velander, Skara, sekr.

Den 27 febr. hölls i Stenstorp förbundets första årsmöte, varvid fem föreningar voro representerade av en eller ett par styrelsemedlemmar. Ett offentligt möte, som hölls i Folkhögskolans lokal, samlade en talrik och intresserad publik. Föredrag höllas av fru Andriette Florén om "Den kommunala reformen", av fru Jenny Lindberger över ämnet: "Några blad ur rösträttsrörelsens historia" och av fru Jenny Velander: "Om politisk neutralitet" m. m.

Som kvinnorösträtten ännu väcker stor förargelse inom länet, särskilt i mera konservativa kretsar, har förbundet ej forcerat sin verksamhet utan hoppas, att motståndet så småningom skall vika för en lugn och målmedveten upplysningsverksamhet samt erfarenheterna av kvinnornas deltagande i det kommunala arbetet.

Skåneförbundet.

Skåneförbundet av F. K. P. R. har under år 1910 ökat med två nya föreningar, nämligen *Skurup* och *Markaryd*.

Förbundet har under det förflutna året anordnat tre föredragsresor med sem.-adj. fru Jenny Velander, Skara, fru Ellen Hagen, Uppsala, och fru Ella Billing, Kristianstad, som talare.

Fru Velander föreläste under påskveckan i Landskrona och

Kristianstad med ämne "Samhället och barnet", i Hörby med ämne "Kvinnan och politiken", i Ängelholm med samma ämne och i Eslöv med ämne "Våra primitiva vaflor".

Fru Hagen har under hösten föreläst i Hässleholm och Ängelholm med ämne "Kvinnans rösträtt och nykterhetsfrågan" samt i Hälsingborg, Landskrona, Ystad och Kristianstad med ämne "Sverige och den internationella rösträttsrörelsen".

Fru Billing har under året på Skåneförbundets föranstaltande hållit föredrag i Skurup och Klippan med ämne "Kvinnan och samhällsfrågorna" samt i Trelleborg, Markaryd och Hässleholm med samma ämne. Dessutom har fru B. på särskild kallelse föreläst i Eslöv, Landskrona, Skurup och Klippan.

Mindre penningunderstöd ha under året lämnats åt ett par föreningar, som därav ansetts vara i behov.

På Skåneförbundets förra årsmöte i Hässleholm tillsattes en kommitté med uppdrag att till nästa årsmöte inkomma med slutligt förslag till stadgar för förbundet.

Stockholms länsförbund.

Stockholms länsförbund för kvinnans politiska rösträtt hade årsmöte i Vaxholm i juni.

I sammanhang härmed anordnade länsförbundet möte med dr Lydia Wahlström, dr Ada Nilsson och fru Amanda Horney som talare.

Vid årsmötet tillsattes en arbetsnämnd, bestående av 5 ordinarie ledamöter och 4 suppleanter. Ordf. blef fröken Anna Lindhagen, v. ordf. fru Axeline Virgin och sekr. fru Maria Dehn.

I september utsändes genom arbetsnämnden cirkulär till alla landstingsmän inom Stockholms län med anledning av valen till Första kammaren.

Södermanlands länsförbund.

Förbundets årsmöte hölls i Strängnäs lördagen den 18 juni. Arbetsutskottets samtliga tre medlemmar, ordf. fru A. Widebeck, sekr. fröken Elin Pålman och kassaförv. fröken A. Gustavson, återvaldes.

I samband med årsmötet var ett offentligt möte anordnat med fröken Elin Pålman som talare.

Ett vid årsmötet fattat beslut om att söka anordna för hela länet gemensamma kurser i kommunalkunskap har ännu icke kunnat förverkligas. Däremot har samarbete mellan de olika lokalföreningarna under året ägt rum, då det gällt att ordna föreläsningar.

Upplands länsförbund.

Förbundet bildades vid Uppsala F. K. F. R:s årsmöte 1910. Anslutna äro samtliga F. K. P. R. i länet, nämligen Skutskär, Tierp, Enköping och Uppsala. Vid landstingsvalet fördelades arbetet i någon mån mellan föreningarna.

Förbundets ordf., fru E. Hagen, har hållet föredrag i Enköping och Tierp.

Till riksdagsman J. E. Ericssons i Ahlberga bår sände länsförbundet en krans — gula chrysantemum och vita band — de internationella rösträttsfärgerna. Riksdagsman E. var den förste från detta län, som jämte andra år 1904 i Andra kammaren väckte motion om politisk rösträtt för kvinnor.

Värmlands länsförbund.

Årsmötet hölls i Filipstad den 2—3 april 1910. 5 lokalföreningar voro representerade. I arbetsutskottet omvaldes: fru Gerda Hellberg, Karlstad, ordf., fröken Ottilia Marin, Filipstad, sekr., fru Ida Nordström, Arvika, kassaförvaltare.

I samband med årsmötet hölls ett offentligt möte, där fru Ella Billing startade en av förbundet anordnad, mycket framgångsrik turné genom Värmland. Fru B. talade på följande platser: Hagfors, Munkfors, Karlstad, Kristinehamn, Charlottenberg, Säffle, Väse, Forshaga, Arvika. Föreningar bildades i Munkfors, Uddeholm och Kristinehamn; filialer till Karlstadsföreningen i Väse och Forshaga. I mars bildades förening i Charlottenberg, dit fru Hellberg kallades att hålla föredrag.

Älvsborgsförbundet.

Förbundets årsmöte hölls i Göteborg den 13 febr. Till arbetsutskott återvaldes fröken Signe Wollter, Trollhättan, ordf., fröken

Ingrid Bergius, Vänersborg, sekr., och fröken Ida Larsson, Öxnered, kassaförvaltare. Årsmötet beslöt att anordna en instruktionskurs för arbetet i F. K. P. R. Denna kurs ägde också rum 16 och 17 april.

Då landstinget i september hade att företaga fyllnadsval till Första kammaren, vände sig A. U. i en skrivelse till landstinget med begäran att vid valet hänsyn skulle tagas till kvinnornas rösträttskrav.

För att förbereda jordmänen för sommarens kongress har förbundets ordf. under hösten i några av länets F. K. P. R. hållit föredrag om "Kvinnorörelsen i alla land" och meningen är att detta föredrag om möjligt skall hållas i alla förbundets föreningar.

Surte F. K. P. R. har under året bildats och anslutit sig till förbundet.

Örebro länsförbund.

Örebro länsförbund av F. K. P. R. har under året anordnat föredrag inom länet med fru Maja Strandberg från Västerås som talarinna.

Härtill gavs möjlighet genom sekreterarens, fru Siri Forssell, överlämnande av hela nettobehållningen från hennes på flera platser hållna föredrag "Om modern matlagning och hölådans praktiska användning".

Östergötlands länsförbund.

Representanter för Östergötlands länsförbund hade ett sammanträde i Linköping i febr. 1910. Där beslöts att anordna en föreläsningsturné i länet, varvid de större föreningarna skulle hjälpa de ekonomiskt svagare. Då allt var ordnat, sjuknade föreläsaren, fröken Elin Rydberg, och föreläsningarna måste inställas. Förbundet vidtog nödiga åtgärder för att över hela länet interpellera landstingskandidaterna före vårens landstingsval.

Samhällskurser.

Anförande på centralstyrelsens årsmöte i Stockholm januari 1911.

De senaste årens stora förändringar inom vår svenska författning ha givit betydligt utvidgade kommunala rättigheter åt kvinnorna, och genom de nya valbestämmelserna, som fastslogos vid 1909 års riksdag, ha de fått icke blott ökade rättigheter, utan även nya skyldigheter. Under det att de nu vänta på, att de fulla medborgerliga rättigheterna skola tillerkännas dem, är det av stor vikt, att de väl rustade och med goda förutsättningar taga del i "den lilla statens", kommunens, vård och där genom sin kunskap och insikt i det kommunala arbetet vinna förtroende och aktning.

Utan tvivel ligger det inom området för de kvinnliga rösträttsföreningarnas verksamhet att såväl åt sina egna medlemmar som åt utomstående kvinnor — varför icke även åt män — meddela kunskaper i kommunala angelägenheter och bibringa dem de förutsättningar, som fordras för att med framgång sköta de offentliga uppgifter, vilka de kunna få sig anförtrodda.

För att på bästa sätt och till gagn för så många som möjligt kunna bedriva ett sådant upplysningsarbete äro sammanslutningar till kommunal- eller samhällskurser nödvändiga. Sådana kurser ha under de senare åren förekommit ganska talrikt. De ha helt naturligt framvuxit ur ett alltmer vaknande intresse för samhällsfrågorna, de sociala såväl som de kommunala och politiska. Isynnerhet var det kvinnornas önskan att förbereda sig till sina nya kommunala rättigheter, som gav uppslaget till den första samhällskursen, som anordnades på initiativ av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm vintern 1907—08. Att den väl fyllde sin uppgift bevisades bäst av den stora tillslutning den rönte och av det, intill det sista, varma intresse, som besjälade alla deltagarna.

Denna i sitt slag första kurs har sedan följts av liknande kurser i flera av rösträttsföreningarna på olika platser, och överallt ha de visat sig vara till nytta och omfattats med stort intresse. Förra året anordnade F. K. P. R. i Stockholm en kortare

s. k. kommunalkurs under sex veckors tid med två timmars föreläsning i veckan och antalet deltagare i denna kurs uppgick till omkring 800. Under vintern 1910—1911 har av Allmänna Valmansförbundet i Stockholm ordnats en längre kurs med ett synnerligen gediget och omfattande program. Förhållandena fordra dock att detta upplysningsarbete blir spritt så vida omkring som möjligt bland vårt lands kvinnor och det är av ofantligt stor betydelse att större eller mindre kurser komma till stånd, helst inom alla landets rösträttsföreningar.

Men för att kunna systematiskt ordna dem på den ena platsen efter den andra behövdes en instruktör, som hade sig detta arbete anförtrott. Hon skulle då organisera det samhälleliga upplysningsarbetet, hjälpa föreningarna vid kursernas ordnande, bistå och upplysa vid programmens uppsättande, lämna anvisning på talare m. m. samt även, om så fordrades, leda kurserna. Instruktören borde naturligtvis vara en ytterst väl kvalificerad person med stor organisationsförmåga och en grundlig kommunalkunskap samt även vara inne i de politiska frågorna.

På förslag av V. U. borde hon väljas av centralstyrelsen och avlönas av L. K. P. R.

Att en instruktör skulle ha en stor uppgift att fylla och vara till mycken nytta för rösträttsföreningarna är alldeles uppenbart och det vore önskvärt att en sådan person kunde anställas. Men även om ett sålunda organiserat upplysningsarbete ej kan komma till stånd, är det dock av stor vikt att föreningarna själva ordna kurser i största möjliga utsträckning. Samma slags kurser kunna dock ej passa på alla platser, utan de måste ordnas med hänsyn till de olika föreningarnas behov och förhållanden.

Genom att rösträttsföreningarna ligga ojämnt spridda över vårt långa land omöjliggöras ju stora koncentrerade kurser, sådana som t. ex. de årligen återkommande kurserna för nykterhetsundervisningen. Man kunde tänka sig, att kortare kurser ordnades under endast två dagars tid, en lördag och söndag, eller också att en eller flera föreningar inom ett länsförbund sammanslöte sig till en kurs på en vecka eller mindre, kanske då helst under någon av sommarmånaderna, enär en del förhållanden under den tiden lättare kunna ordnas.

På mera isolerade platser torde det nog vara fördelaktigast att anordna antingen studiecirkel eller ock en kortare eller längre kurs under vintermånaderna. För att på det mest praktiska sättet planlägga kurser för varje år borde vid centralstyrelsemötet meddelas, vilka föreningar, som tänka att under det kommande året ha kurser av det ena eller andra slaget. Här kunde göras upp,

vilka föreningar, som vilja sammansluta sig till en gemensam kurs, och för övrigt bestämmas tid och plats med hänsyn till olika förhållanden. Olika önskemål och ämnen för programmet borde även då kunna föreslås och diskuteras. Programmet bör göras upp med största omsorg, tillgodoseende vad som kan lända till det bästa resultatet. Det bör omfatta föreläsningar i statskunskap, politisk historia, ekonomisk politik, statsförvaltning, kommunalstyrelse i stad och på landsbygd, kommunens finanspolitik m. m. jämte föreläsningar i fattigvårds-, nykterhets- och barnavårdsfrågor. Vad som emellertid icke bör saknas å något program är en föreläsning med praktiska övningar av vårt nya valsätt, ty det är så pass invecklat, att det väl behöves god övning för att vara fullt inne i detsamma och kunna tillämpa det rätt. Bland de praktiska övningarna bör även finnas fingerade sammanträden för både stadsfullmäktige och kommunalstämmor, fingerat valmöte samt ett riksdagssammanträde.

Medföljande program äro uppsatta med hänsyn till olika slags kurser, såväl studiecirkclar som kortare kurser på två, tre dagar samt längre kurser under en eller flera veckor.

Vad som till stor del bidrager till att en kurs blir verkligt lyckad är om kursledarna kunna erhålla sådana föreläsare, som även i de torraste ämnen kunna gjuta in det levande livet och fånga åhörarnas intresse. För att ej alltför mycket betunga kursens ekonomi bör man först inom det egna samhället försöka att finna lämpliga föreläsare, och detta borde väl ej medföra så stora svårigheter. Nog böra de kvinnliga stadsfullmäktige på de platser, där sådana finnas, kunna bistå med några föreläsningar i de kommunala frågorna, och räcka ej sedan samhällets resurser till, är det lätt att få föreläsare från annat håll.

För att föreningarna å respektive orter skola kunna uppväcka så stort intresse som möjligt för samhällskurser, är det nödvändigt att söka samarbete med andra organisationer å platsen, vare sig det är politiska eller nykterhetsorganisationer eller ock föreningar för kulturella eller andra ändamål, och inbjuda dem att gemensamt med rösträttsföreningarna anordna en kommunal eller samhällskurs. Naturligtvis böra män även äga rätt att deltaga i kursen — det bör å ömse sidor verka gott att män och kvinnor tillsammans bereda sig för samhällliga uppgifter och inhämta en för alla nyttig och fruktbringande kunskap i kommunala och politiska frågor. Kunde pressen förmås att i de respektive lokaltidningarna intressera allmänheten för saken, så vore mycket vunnet. Att inhämta kunskap är ju något, som alla politiska partier kunna enas om, därför borde tidningar av olika färger

kunna mötas i denna fråga och arbeta för en livlig anslutning till samhällskurserna. Det är förresten få saker, som så förena olika tänkande som gemensam strävan efter vetande.

Att det ekonomiskt sett ställer sig fördelaktigare om flera olika organisationer samverka är ju självfallet. Den ekonomiska frågan är för övrigt en ganska viktig och mången gång rätt bekymmersam fråga. De utgifter, som måste tagas med i beräkningen, äro ju lokalhyra, såvida lokal ej kan erhållas gratis, vidare lyse, värme och rengöring. Därtill komma annonser och trycksaker, såsom program, medlemskort m. m. samt ersättning åt föreläsare.

Inkomsterna, som äro att förvänta, bli naturligtvis medlemsavgifterna till kursen, frivilliga gåvor och möjligen ett kommunalt anslag. Det vore ju ej alls otänkbart om antingen rösträttsföreningen ensam eller gemensamt med övriga samverkande organisationer inginge till respektive stads- eller kommunalfullmäktige med anhållan om ett bidrag för anordnandet av en samhällskurs. Det behövde ju ej vara en stor summa, ett par hundra kronor till en större kurs skulle under alla förhållanden vara en utmärkt god hjälp. Att det skall bli till kommunens gagn och nytta har man ju allt skäl att hoppas och förvänta.

De senaste stadsfullmäktigevalen inom vårt land ha ju varit särskilt glädjande därigenom att kvinnor fått säte och stämma i fullmäktiges krets, och många bland dem äro kvinnor, som tagit verksam del i rösträttsarbetet. Hur viktigt är det ej då, att rösträttsföreningarna fortfarande kunna förse fullmäktige med kunniga och kompetenta kvinnor och att föreningarna åtaga sig detta viktiga samhällseliga upplysningsarbete.

Att kunskap är makt, — och detta gäller även för kommunal och politisk kunskap — är ett gammalt visdomsord som kvinnorna väl böra ihågkomma och begrunda, och det är att hoppas, att om en del av denna makt kommer i deras händer, den blir använd till gagn och bättnad för både dem själva och hela vårt folk.¹

Ebba Palmstierna.

¹ Sedan detta skrivits har L. K. P. R. från fru Martina Bergman-Österberg fått mottaga det storartade anbudet om ett bidrag av 5,000 kr. årligen under 10 år för anordnande av ambulatoriska kurser i samhällskunskap, och härigenom har på ett lika oväntat som glädjande sätt den ekonomiska frågan blivit löst. Det är att hoppas att den möjlighet till kunskap och upplysning, som genom denna vackra donation beredes vårt lands kvinnor, skall bli dem till bestående gagn.

Förslag till program för samhällskurser.

Studiecirklar.

För litteratur till de flesta ämnena hänvisas till: »Litteraturförteckning för studiecirklar inom kvinnliga rösträttsföreningar, utgiven av Landsföreningens Verkställande Utskott 1907.

Ämnen att studera.

- 1) Kommunalförfattning i stad och på landsbygd.
Litteratur: De nya kommunallagarna, utgivna å Alb. Bonniers förlag. — Medborgarens bok av G. Aldén.
- 2) Skatter till kommun och stat.
Litteratur: De nya skattelagarna av V. Rydén. — Verdandis småskrifter n:r 9.
- 3) Den proportionella valmetoden.
Litteratur: Om tillämpningen och bestämmelserna för val efter den nya proportionella valmetoden av doktor S. von Friesen, två föredrag hållna inom Stockholms stadsfullmäktige.
- 4) Den svenska kvinnans rättsliga ställning.
- 5) Kvinnans ställning inom äktenskapet.
Litteratur: Målsmanskapet m. m. av M. Staël von Holstein.
- 6) Socialismen.
Litteratur: Verdandis småskrifter n:ris 45, 52, 129.
- 7) Kooperationen.
- 8) Den svenska nykterhetsrörelsen och förbudsfrågan.
Litteratur: Verdandis småskrifter n:r 47. — Svensk tidskrift 1911 n:r 3 av prof. J. Thyrén. — Rusdrycksförbud av G. H. von Koch. Svensk rusdryckslagsstiftning och Göteborgssystemet, A.-B. Nykterhetsförlaget.
- 9) Fredsfrågan.
- 10) Sättet att leda offentliga förhandlingar.
Litteratur: Verdandis småskrifter n:r 5.

Samhällskurs

under två dagar.

- I. F. m. Sveriges kommunalförvaltning i stad och på landsbygd.
E. m. Kvinnans speciella uppgift i kommunalpolitiken. Diskussion.
- II. F. m. Den proportionella valmetoden med demonstration.
E. m. Diskussion i något aktuellt ämne.
Avslutning.

Samhällskurs

under två dagar.

- I. F. m. Kommunens finanser och skatteväsen.
E. m. Den svenska kvinnans rättigheter och skyldigheter i stat och kommun.
- II. F. m. Kommunernas barnavård.
a) Späda barn.
b) Barn i skolåldern.
E. m. Sättet att leda förhandlingar.
Avslutning.

Samhällskurs

februari—april.

6 veckor.

- 1) Sveriges statskick.
- 2) Sveriges politiska partier och deras program (även historik).
- 3) Städernas (ev. landsbygdens) kommunala förvaltning.
- 4) Kommunens finanser och skatteväsen.
- 5) Kommunal fattigvård.
- 6) Kommunal barnavård.
- 7) Kommunalt nykterhetsarbete innefattande Göteborgssystemet.
- 8) Proportionella valmetoden.
- 9) Fingerat valmöte och val.
- 10) Städernas offentliga arbeten och affärsdrivande verk.
- 11) Kommunal hygien.
- 12) Aktuella kommunala frågor. Inledning med diskussion.

Samhällskurs

vintern 1911—1912.

I. Kommunalpolitik.

- 1) Grunddragen av Sveriges kommunalförvaltning.
- 2) Kommunens finanser och skatteväsen.
- 3) De nya skattelagarna.
- 4) Kommunen som arbetsgivare.
- 5) Bostadsfrågan och kommunal bostadsinspektion.
- 6) Svensk fattigvårdslagstiftning jämte kommunens vård om barnen.

II. Humanitära frågor.

- 1) Folkskoleväsendet, nya önskemål.
- 2) Yrkesskolor.
- 3) Folkbildningsarbetet.
- 4) Ålderdomspensionering.
- 5) Nykterhetsarbetet.
- 6) Förbudsfrågan.

III. Aktuella frågor.

- 1) Kvinnans rättsliga ställning.
- 2) Kvinnans uppgift i kommunalpolitiken.
- 3) Småbruksfrågan och egnahemslagstiftningen.
- 4) Någon lokal aktuell fråga. Inledning med diskussion.
- 5) Formerna vid möten och förhandlingar.
- 6) Den proportionella valmetoden.
- 7) Valmöte med val.
- 8) Fingerat stadfullmäktigesammanträde.

Översikt

över Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantalet 31 december 1910.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Alvesta	Kronobergs	1907	Augusti	31	18	—
Arboga	Västernorrlands	1904	November	16	62	—
Arvidsjaur	Norrbottens	1907	»	2	47	—
Arvika	Värmlands	1905	»	29	118	—
Avesta	Kopparbergs	1909	Februari	9	33	—
Bollnäs	Gävleborgs	»	Mars	24	25	—
Bomhus	Gävleborgs	»	Februari	17	26	—
Borgholm	Kalmar	1907	November	4	40	—
Borås	Älvsborgs	1908	Maj	7	81	—
Bräcke	Jämtlands	»	»	10	36	—
Charlottenberg	Värmlands	1910	Mars	12	49	2
Degerfors	Örebro	1909	Oktober	31	19	—
Edsvala	Värmlands	1906	November	18	40*	—
Eksjö	Jönköpings	1904	December	2	46	—
Elmhult	Kronobergs	1907	Juli	16	57	1
Enköping	Uppsala	1908	Februari	10	31	—
Eskilstuna	Södermanlands	»	»	3	66	—
Eslöv	Malmöhus	1903	December	4	64	2
Falkenberg	Hallands	»	Maj	5	67	—
Falköping	Skaraborgs	1908	Mars	17	30*	—
Falun	Kopparbergs	1905	December	11	250	—
Filipstad	Värmlands	»	Mars	26	98	—
Flen	Södermanlands	1909	»	6	23	3

Färgelanda	Älvsborgs	1909	April	25	20	3
Färila	Gävleborgs	»	Mars	25	28	—
Gislaved	Jönköpings	1908	Januari	30	7	—
Gnesta	Södermanlands	1907	Oktober	9	38	—
Gräbbestad	Göteborgs	»	Augusti	7	38	5
Grängesberg	Kopparbergs	1905	December	28	15	—
Granna	Jönköpings	1907	September	13	45	—
Gudmundrå	Västernorrlands	»	December	7	39*	—
Gällivare	Norrbottnens	1904	Januari	10	25	—
Gävle	Gävleborgs	1903	April	4	269	—
Gössäter	Skaraborgs	1909	November	19	19*	—
Göteborg	Göteborgs	1902	Oktober	7	580	20
Hallsberg	Örebro	1909	»	30	10	—
Halmstad	Hallands	1903	April	24	90	—
Hamrånge	Gävleborgs	1909	Mars	19	19*	—
Haparanda	Norrbottnens	1907	November	19	53	2
Hedemora	Kopparbergs	1906	Maj	10	24	—
Helgum	Västernorrlands	1908	Mars	15	15*	—
Hjo	Skaraborgs	»	»	26	25	1
Hudiksvall	Gävleborgs	1903	December	3	90	—
Huskvarna	Jönköpings	1908	November	28	111	9
Hvetlanda	Jönköpings	1905	December	7	28	5
Hälsingborg	Malmöhus	1903	Februari	19	114	—
Härnösand	Västernorrlands	1904	Mars	2	66	—
Hässleholm	Kristianstads	1907	September	22	41	—
Hörby	Malmöhus	1906	December	6	44	—
Jönköping	Jönköpings	»	Mars	8	168	6
Kalmar	Kalmar	1907	April	6	150	—
Karlshamn	Blekinge	1905	Maj	15	31	—
Karlskoga	Örebro	1907	»	15	47	3
Karlskrona	Blekinge	1904	April	9	105	—
Karlstad	Värmlands	1903	Mars	16	190	—
Kil	Värmlands	1906	December	15	36	—
Kisa	Östergötlands	»	Mars	30	17	3*
Klippan	Kristianstads	1908	December	2	56	—
Kopparberg	Kopparbergs	1906	Januari	31	52	—

Transport 4,031

65

* Medlemsantalet för 1909; uppgift för 1910 saknas.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Kristianstad	Kristianstads	1906	November	21	4 031	65
Kristinehamn	Värmlands	1910	April	8	125	2
Krokstrand	Göteborgs	»	Juni	26	52	12
Kumla	Örebro	1906	April	28	102	—
Kungsbacka	Hallands	1909	December	6	35	—
Kungsör	Södermanlands	1910	Mars	7	18	—
Köping	Västmanlands	1908	April	21	57	—
Landskrona	Malmöhus	1903	»	6	100	—
Leksand	Kopparbergs	1907	Juli	1	31	—
Lidköping	Kopparbergs	1906	Maj	9	32	—
Lilla Edet	Skaraborgs	1908	»	2	20	—
Lindesberg	Älvsborgs	1905	December	12	37	5
Ljungköping	Örebro	1903	Maj	2	119	—
Ljusdal	Östergötlands	1907	»	5	40	—
Ludvika	Kronobergs	1907	Augusti	17	74	—
Luleå	Gävleborgs	»	December	10	33	—
Lund	Norrbottnens	1905	Juli	11	140	—
Lund	Malmöhus	1903	Januari	24	105	—
Lyceby	Blekinge	1906	Mars	22	30	—
Lysekil	Göteborgs	1907	November	6	233	2
Malmö	Malmöhus	1903	April	21	20	—
Mariefred	Södermanlands	1907	Augusti	18	68	—
Maricestad	Skaraborgs	1904	November	21	12*	—
Markaryd	Kronobergs	1908	Januari	31	50	—
Marstrand	Göteborgs	»	Juli	6	20	—
Mjellby	Blekinge	»	December	13	—	—
Mora	Kopparbergs	1909	Februari	8	—	—
Motala	Östergötlands	1909	November	17	19	—
Munkfors	Värmlands	1910	April	4	36	—
Neder-Kalix	Norrbottnens	1907	Augusti	10	42	—
	Transport					

Nora	Örebro	1905	December	17	26	—
Norberg	Västmanlands	1909	November	5	13*	—
Norrhammar	Jönköpings	1907	Januari	3	50	—
Norrköping	Östergötlands	1903	Oktober	24	218	—
Norsundet	Gävleborgs	1909	Mars	19	19	—
Norrälje	Stockholms	1905	November	6	46	—
Nyköping	Södermanlands	1903	Februari	9	121	—
Nässjö	Jönköpings	1909	December	13	20*	—
Ockelbo	Gävleborgs	»	Mars	21	10	—
Oskarshamn	Kalmar	1907	November	22	85	—
Oviken	Jämtlands	1908	April	7	32	—
Piteå	Norrbottnens	1907	Juli	10	35	—
Ronneby	Blekinge	1903	April	24	130	—
Rättvik	Kopparbergs	1907	Juni	30	2	—
Sandviken	Gävleborgs	»	»	2	39	7
Sigtuna	Stockholms	»	Augusti	20	27	—
Smrshamn	Kristianstads	»	December	8	23	—
Skara	Skaraborgs	1903	November	27	65	—
Skellefteå	Västerbottnens	1907	Juli	8	41	—
Skurup	Malmöhus	1909	Augusti	26	20	2
Skutskär	Uppsala	1906	April	4	50	—
Skövde	Skaraborgs	1909	September	4	24	—
Sollefteå	Västernorrlands	1906	Oktober	22	53	—
Stenstorp	Skaraborgs	1909	Augusti	1	22	—
Stockholm	Stockholms	1902	Juni	4	2,151	—
Storvik	Gävleborgs	1907	December	15	26	—
Strängnäs	Södermanlands	1903	Februari	14	53	—
Strömstad	Göteborgs	1906	»	16	60	7
Sund	Västernorrlands	1910	»	23	38	1
Sundsvall	Västernorrlands	1903	December	4	220	1
Surte	Älvsborgs	1910	Maj	7	15	—
Svartvik	Västernorrlands	»	Februari	26	20	5
Säfte	Värmlands	1907	Januari	7	39	—
Söderhamn	Gävleborgs	1903	December	9	85	—
Söderköping	Östergötlands	1907	November	30	40	3
Södertälje	Stockholms	1906	Februari	9	79	—
			Transport		9,711	112

Föreningens namn	L ä n	Å r	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Tidaholm	Skaraborgs	1906	Maj	15	9,711	112
Tierp	Uppsala	1909	Oktober	17	31	2
Tingsryd	Kronobergs	1907	»	22	24	—
Torpa	Göteborgs	1908	Maj	22	22	—
Torshälla	Södermanlands	1909	Mars	22	25*	—
Torsåker	Gävleborgs	»	April	19	19	1
Tranås	Jönköpings	1910	November	—	—	—
Trelleborg	Malmöhus	1906	Maj	5	15	—
Trollhättan	Älvsborgs	1907	September	12	27	—
Uddeholm	Värmlands	1910	April	3	120	11
Uddevalla	Göteborgs	1905	Februari	10	23	1
Uricehamn	Älvsborgs	1908	Oktober	1	108	8
Umeå	Västerbottens	1903	November	24	46	4
Uppsala	Uppsala	»	Mars	21	166	4
Ursviken	Västerbottens	1907	Juli	9	150	—
Varberg	Hallands	1903	April	20	16*	—
Vaxholm	Stockholms	1905	November	26	103	—
Vimmerby	Kalmar	1908	Mars	7	68	4
Visby	Gottlands	1906	September	19	123	—
Vivsta varv	Västernorrlands	1910	Februari	23	35	—
Vänersborg	Älvsborgs	1904	December	6	36	—
Västervik	Kalmar	»	November	28	44	—
Västerås	Västmanlands	1906	Oktober	13	117	—
Växjö	Kronobergs	1903	Mars	23	70	—
Ystad	Malmöhus	1908	November	25	49	—
Yxhult	Örebro	1910	—	—	—	—
Ämål	Älvsborgs	1906	Oktober	5	25	—
Ärnäs	Skaraborgs	1909	»	17	—	—
Ätvidaberg	Östergötlands	1908	»	18	16	—
Angelholm	Malmöhus	1903	April	23	45	—

	Örebro	Örebro	1903	Maj	13	138
Öregrund	Örebro	Stockholms	1907	Augusti	12	88
Örnsköldsvik	Västernorrlands	Västernorrlands	»	November	30	20
Östersund	Jämtlands	1903	1903	December	14	94
Östhammar	Stockholms	1908	1908	Februari	1	33
Över-Selö	Södermanlands	»	»	Augusti	12	20
Öxnered	Älvsborgs	1910	»	April	5	34
**Eringsboda	Blekinge	»	1910	—	—	15
**Forslaga	Värmlands	»	»	—	—	25
**Krylbo	Kopparbergs	1909	»	—	—	17
**Ljungsbro	Östergötlands	1910	1909	—	—	27
**Mörum	Blekinge	—	1910	—	—	10
**Sölvesborg	Västernorrlands	—	—	—	—	6
**Torpshammar	Västernorrlands	1904	—	—	—	25
**Vadstena	Östergötlands	—	—	—	—	29
**Vindeln	Västerbottens	—	—	—	—	4
**Vämnäs	Västerbottens	—	—	—	—	5
**Våse	Värmlands	1910	—	—	—	12
**Ånge	Västernorrlands	—	—	—	—	17
			Summa		11,869	153

** Filialer.

ÖVER ÅNGRA OCH KÄRNHOLM FÖRENINGENS 1910 ÅRSREKONSTRÖMNING

1910

Tabell

över mäns och kvinnors deltagande i stadsfullmäktigevalen 1910, utarbetad med stöd av
uppgifter från 50 F. K. P. R.

Stad eller kommun	Deltagande i va- let: % av röst- berättigade		Avgivet röstetal: % av röstetal för		Medeltal röster för person, som ägdes av		Kvinnliga stadsfullmäktige:		
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Antal	Valda av	Medl. av F.K.P.R.
Arvika	48.5	65.5	70.0	81.2	10.5	6.7	—	—	—
Borås	50.0	19.1	71.1	45.6	10.2	4.5	—	—	—
Eslöv	45.9	18.2	67.3	42.1	8.5	3.9	—	—	—
Falun	35.4	34.1	52.1	48.3	10.9	7.7	2	{ De borgerliga. De fri- sinnade.	1
*Filipstad	—	—	—	—	9.1	6.1	1	Moderata valmansfören.	1
Gränna	42.1	50.9	67.9	80.1	7.1	5.3	—	{ 1 av de frisinnade, 1 av socialdemokraterna, 1 av högern.	3
*Gävle	49.9	37.2	—	58.7	—	6.1	3	{ 1 av de frisinnade, 1 av högern.	1
Göteborg	28.3	32.5	49.6	54.4	10.1	7.8	2	{ 1 av de frisinnade, 1 av högern.	1
*Halmstad	—	—	—	—	—	7.5	—	—	—
Hjo	64.0	85.0	74.3	74.2	8.5	6.4	—	—	—
Hudiksvall	35.7	42.5	62.7	70.5	8.8	7.0	1	De frisinnade.	1
Huskvarna	78.5	73.4	90.1	83.7	10.2	5.8	1	»De fristående.»	1
Härnösand	26.0	29.1	47.3	50.5	9.8	6.6	—	—	—
Jönköping	42.2	31.1	58.6	47.7	9.9	7.6	—	—	—
Kalmar	32.0	38.5	52.7	76.9	11.1	6.0	2	Högern.	2
*Karlshamn	—	—	—	—	—	—	1	De frisinnade.	1
Karlstad	45.3	30.4	40.1	46.6	12.9	6.7	1	De liberala.	1
*Kristianstad	39.5	31.2	—	66.2	10.8	7.6	1	Moderata valmansfören.	1
Landskrona	58.5	38.2	60.4	67.4	15.0	6.2	—	—	—
Lidköping	37.4	28.1	56.4	50.1	8.2	4.8	—	—	—
Lindesberg	80.4	44.1	77.0	65.1	11.1	5.7	—	—	—
Linköping	31.0	28.9	52.4	51.2	10.9	8.5	—	—	—
Luleå	28.6	32.3	49.7	50.5	11.3	7.1	1	Alla partier.	—

*Lund.....	29.8	22.7	—	—	11.0	7.6	—	—
Lysekil.....	63.8	3.6	80.0	8.4	10.8	5.0	—	1
Marestad.....	37.9	47.9	63.7	59.4	8.6	7.2	—	1
Malmö.....	27.4	16.7	44.3	35.2	10.7	5.5	—	1
Marstrand.....	39.0	45.5	59.1	60.6	9.2	8.0	—	1
Norrhälje.....	46.8	24.3	66.0	53.3	7.9	5.8	—	1
Nyköping.....	52.1	33.7	68.9	39.9	9.3	6.0	—	1
Ronneby.....	45.1	44.3	84.5	75.1	8.1	5.5	—	1
Skara.....	38.9	40.9	63.6	67.8	9.3	6.3	—	1
*Stockholm ¹	31.9	13.8	—	—	—	—	2	1
Strömstad.....	59.1	46.9	73.4	63.3	9.9	5.5	—	1
*Sundsvall.....	24.4	11.0	—	25.7	—	6.4	—	1
Söderhamn.....	37.7	26.9	54.0	64.6	7.2	5.6	—	1
Söderköping.....	20.9	35.7	41.7	66.5	8.6	6.3	—	1
Södertälje.....	44.2	36.1	60.7	47.6	9.6	9.0	—	1
Uddevalla.....	32.5	34.6	55.7	52.2	7.5	6.0	—	1
Ulricehamn.....	64.4	62.3	79.6	78.4	8.9	5.9	—	1
Umeå.....	49.9	67.0	57.0	80.2	13.7	7.8	2	2
Uppsala.....	39.1	31.7	57.3	48.1	10.7	9.3	—	—
Värberg.....	34.7	32.6	50.4	47.6	8.8	6.3	—	—
Vaxholm.....	46.4	52.0	62.2	73.0	8.1	5.0	—	—
Visby.....	19.1	8.0	34.8	16.1	9.7	5.7	—	—
Vänersborg.....	40.8	18.2	58.4	35.7	11.0	6.7	1	1
Västerås.....	44.1	37.7	64.0	59.8	9.4	6.4	—	—
Växjö.....	41.4	25.6	60.1	42.3	11.0	7.8	—	1
Örebro.....	32.9	24.5	57.2	51.4	9.6	5.6	—	1
Östersund.....	44.7	33.8	65.4	54.4	12.9	5.2	—	1
I medeltal.....	43.3	36.9	61.0	53.8	10.3	6.4	—	—

Kommuner med ofullständiga uppgifter ingå ej i medeltalsberäkningen. De äro betecknade med *.

¹ Procenttalen avse 1909 års stadsfullmäktigeval.

Rösträttslitteratur m. m.

Skrifter utgivna av:

<i>Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:</i>	
N:o I, Till regeringen från svenska kvinnor ingivna skrivelser i Rösträttsfrågan 1905—1906	0: 50
» II, Gustaf A. Aldén: Vilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt?	
» III, Mathilda Staël von Holstein: Målsmanskapet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt.....	0: 50
» IV, Anna B. Wicksell: Om kommunal rösträtt för gifta kvinnor	0: 10
» V, Lydia Wahlström: Statsintresset och kvinnans rösträtt	0: 40
» VI, Partiuttalanden i kvinnornas rösträttsfråga.....	0: 25
» VII, K. A. Sheppard: Kvinnorösträtten på Nya Zeeland ...	0: 40
Ann Margret Holmgren: Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn	0: 10
Elin Wahlqvist: Partipolitiken och kvinnornas rösträttsfråga...	0: 03
Ann Margret Holmgren: Mor Karin	0: 03
Sigröd Kruse: Grannarna	0: 02
Nancy Svanberg: Goda kamrater	0: 03
H. E. Hallberg: Kvinnan i hemmet och samhället	0: 05
Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen (pr 100 ex.)	0: 68
Sigröd Kruse: Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt (pr 100 ex.)	0: 90
Hur kunna gifta kvinnor förvärva kommunala rättigheter? (pr 100 ex.)	0: 60
Utdrag ur riksdagens protokoll	0: 02
Festskrift utgiven med anledning av Ann Margret Holmgrens 60-årsdag	0: 75
Tidningen Rösträtt för kvinnor	0: 10
Sveriges rapporter till kongresserna i Köpenhamn, Amsterdam och London (på engelska).....	—
Om sättet att bilda rösträttsföreningar och att leda förhandlingar	0: 05
Kongressfrimärken (pr karta om 50 st.)	1: —
Kongressbrevkort.....	0: 10
Rösträttsspelet	1: —

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm:

N:o 1, Natanael Beskow: Till frågan om kvinnans politiska rösträtt	0: 05
» 2, Anna Whitlock: Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?	0: 10
» 3, Hilma Borelius: Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat?	0: 10
» 4, Lydia Wahlström: Principerna för kvinnans rösträtt ...	0: 10
» 5, Anna Whitlock: Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten? (utgången).	
» 6, Lydia Wahlström: Lärdomar av den kvinnliga rösträttsrörelsen	0: 10
» 7, Några manliga inlägg i den kvinnliga rösträttsfrågan ...	0: 15
» 8, Lydia Wahlström: Högerkvinnorna och den nuvarande situationen	0: 05
» 9, Sofi Lindstedt: Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?	0: 05
Minneslista (5:te uppl.)	0: 05

Stockholms länsförbund:

Svenska kvinnors medborgarsång. Ord av Ellen Kleman, musik av Emil Sjögren	0: 25
--	-------

Diverse rösträttslitteratur:

Georg Stjernstedt: Den svenska kvinnans rättsliga ställning (0: 75)	0: 60
Lydia Wahlström: Den svenska kvinnorörelsen	0: 45
Ragnhild Modin: Bröllopet på Ensillre	0: 25
Hilda Sachs: Kvinnornas rösträtt	0: 25
Anna Kleman: Kvinnans medborgarrätt	—
Karl M. Lindh: Kvinnornas rösträttskrav	—
Gustaf A. Aldén: Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter	0: 15
Alice Zimmer: Kvinnans rösträtt i skilda länder	1: —
C. A. Reuterskiöld: Om utvecklingen och tillämpningen i utlandet av idén om kvinnans politiska rösträtt	3: —

Ovanstående böcker, flygblad och broschyrer m. m. kunna rekvideras från L. K. P. R:s expedition Lästmakaregatan 6, Stockholm, som hålles öppen varje dag kl. 3—4 e. m. Vid rekvisition av minst 100 ex. av flygbladen nr:is 1—9 lämnas 25 % rabatt.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg:

N:o 1 och 2 (slutsålda)	0: 05
» 3, Helen Sjöstedt: Kvinnornas frihetsvävdjan	0: 05
» 4, Frigga Carlberg: Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen	0: 25
» 5, Helen Sjöstedt: Den fängslade modern	0: 25
» 6, Frigga Carlberg: När begreppen klarna. Dramatisk berättelse i 2 scener	0: 25
» 7, En serie rösträttsbrevkort (pr st. 0: 05, pr serie om 12 kort)	0: 50

- N:o 8, Frigga Carlberg: Varför fru Håkanssons dotter gick in
i rösträttsföreningen 0: 05
» 9, Frigga Carlberg: Vem löser bojan? 0: 05
Vid rekvisition av minst 100 ex. av nr:is 3, 8 och 9 och vid
rekvisition av minst 10 ex. av nr:is 5 och 6 lämnas 20 % rabatt.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Linköping:

- N:o 1, Villy Sjödin: Några intryck från kvinnosaksrådet i
Kristiania 0: 06
» 2, Emy Wenström: Ett ord till kristligt intresserade kvinnor 0: 05
» 3, Jenny Wallerstedt: Några ord med anledning av kvin-
nornas masspetition 0: 06

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Gävle:

- N:o 1, Anna Björck: Föredrag vid årsmötet den 31 januari 1906
» 2, Klara Lindh: Kvinnan i det politiska och kommunala ...
» 3, Karolina Sjalander: Varför ha de religiöst intresserade
kvinnorna hittills så litet deltagit i rösträttsarbetet?

Gävleborgs länsförbund:

- N:o 1, Stina Rodenstam: Den unga kvinnans praktiska fostran

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Landskrona:

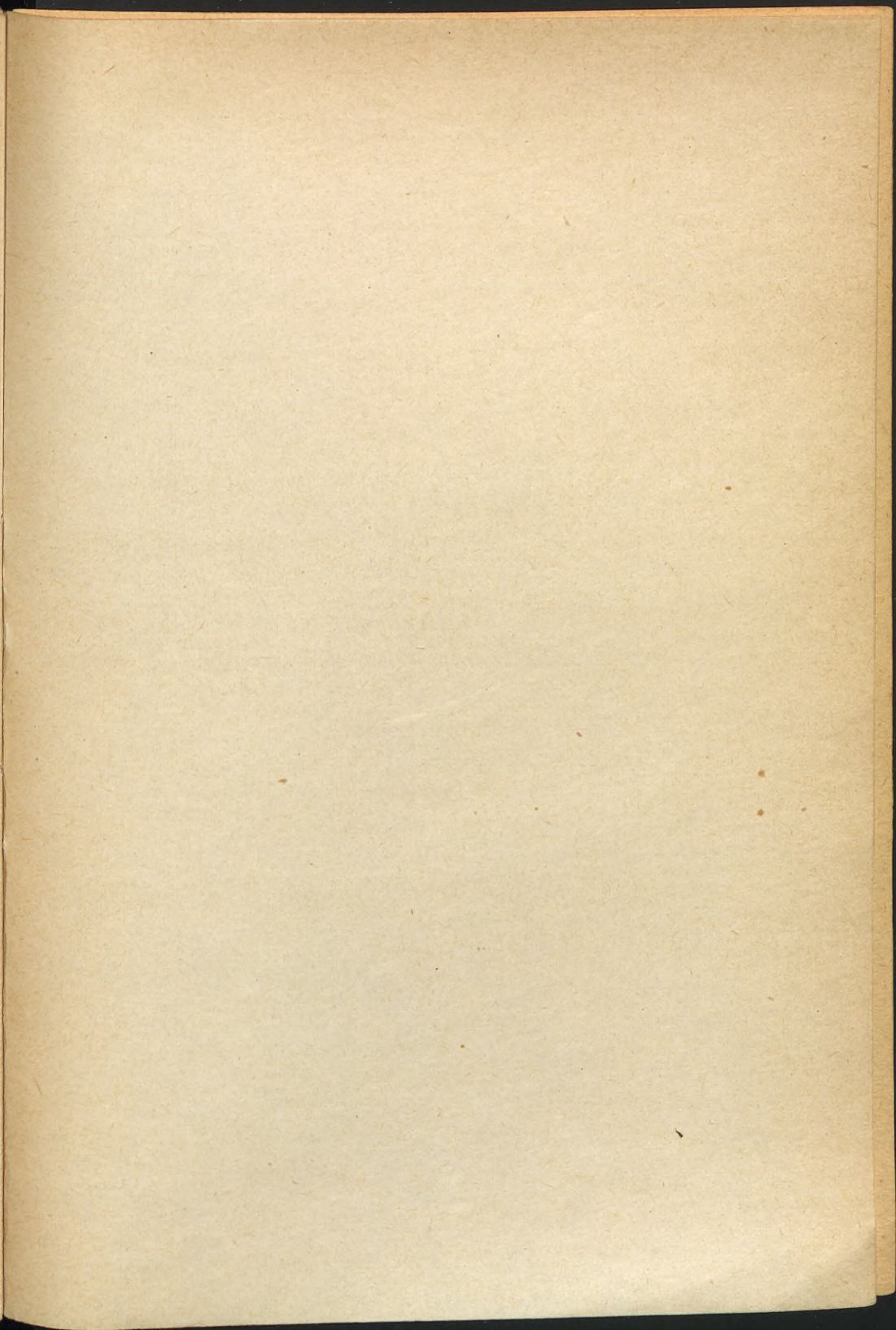
- Anna Linder: Varför vi begära rösträtt 0: 10

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Sundsvall:

- Dag, utgiven med anledning av föreningens 5-årsfest i dec. 1908 0: 50

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Uppsala:

- N:o 1 (slutsåld).
» 2, Teresia Eurén: Uppåt! [dikt] (1: 50 pr 100 ex.) 0: 02
» 3, Hjalmar Öhrvall: Kvinnans anställande i statstjänst (kr.
4: — pr 100 ex.) 0: 05
» 4, En serie rösträttsbrevkort (pr st. 0: 10, pr serie om 12 kort) 1: —
(Utkommer i maj).

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be a formal document or letter.

